EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den XXX
[…](2021) XXX draft

SENSITIVE[*]
UNTIL ADOPTION

ARBETSDOKUMENT FRÅN KOMMISSIONENS AVDELNINGAR

Analys av Finlands återhämtnings- och resiliensplan

Följedokument till

förslag till RÅDETS GENOMFÖRANDEBESLUT

om godkännande av bedömningen av Finlands återhämtnings- och resiliensplan

[*] Distribution only on a 'Need to know' basis - Do not read or carry openly in public places. Must be stored securely and encrypted in storage and transmission. Destroy copies by shredding or secure deletion. Full handling instructions https://europa.eu/!db43PX

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning 2
2. Utmaningar i fråga om återhämtning och resiliens – bakgrund 5
   2.1. Makroekonomiska utsikter och utveckling sedan landsrapporten 2020 5
   2.2. Utmaningar vad gäller hållbar tillväxt, sammanhållning, resiliens och politik för nästa generation 8
   2.3. Utmaningar vad gäller den gröna och den digitala omställningen 11
      Den gröna dimensionen 11
      Den digitala dimensionen 16
3. Planens mål, struktur och styrning 20
   3.1. Planens övergripande strategi 20
   3.2. Aspekter som rör planens genomförande 23
4. Sammanfattning av bedömningen av planen 27
   4.1. Övergripande och tillräckligt balanserat svar på den ekonomiska och sociala situationen 27
   4.2. Koppling till de landsspecifika rekommendationerna och den europeiska planeringsterminen 34
   4.3. Tillväxtpotential, jobbskapande och ekonomisk, social och institutionell resiliens, den europeiska pelaren för sociala rättigheter, mildring av krisens konsekvenser samt social och territoriell sammanhållning och konvergens 40
   4.4. Principen om att ”inte orsaka betydande skada” 46
   4.5. Grön omställning 48
   4.6. Digital omställning 52
   4.7. Planens bestående inverkan 57
   4.8. Delmål, mål, övervakning och genomförande 60
   4.9. Kostnader 62
   4.10. Kontroller och revision 64
   4.11. Enhetlighet 67
5. Bilaga 71

1. SAMMANFATTNING

Covid-19-pandemin har haft stor inverkan på Finland, om än mindre allvarlig när det gäller produktion, arbetstillfällen och offentliga finanser vad som är fallet i många andra EU-medlemsstater. Efter en nedgång med 2,8 % under 2020 förväntas ekonomin återhämta sig till stor del med 2,7 % under 2021 och 2,9 % under 2022 tack vare gynnsam återhämtning i inhemsk efterfrågan som främjas av god sysselsättningstillväxt och löneökningar. Efter en nedgång med 1,5 % under 2020 förväntas sysselsättningsgraden öka med omkring 1 % per år under 2021 respektive 2022, allteftersom återhämtningen påskyndas, även om sysselsättningstillväxten sannolikt kommer att ske långsamt i de sektorer som påverkats mest av krisen. De offentliga finanserna har påverkats negativt av covid-19-krisen (med ett generellt offentligt underskott på 5,4 % under 2020), men situationen har förbättrats snabbare än förväntat och för 2021 är prognosen för underskottet omkring 4,7 % av BNP.

Finland förväntas få cirka 2,1 miljarder EUR i icke återbetalningspliktigt stöd från faciliteten för återhämtning och resiliens, vilket motsvarar ungefär 1 % av landets BNP 2019. Finland har inte begärt några lån. Landets återhämtnings- och resiliensplan består av 57 åtgärder (18 reformer och 39 investeringar) inom 13 delar som härrör till fyra politikområden: 1) grön omställning, 2) digital omställning, 3) sysselsättning och kompetens, forskning, utveckling och innovation samt stöd till företag, och 4) social- och hälsovårdstjänster.

Finlands plan som lämnades in den 27 maj[1] är utformad för att stödja facilitetens allmänna mål att främja unionens ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållning. Den gröna och den digitala omställningen är viktiga inslag i planen. Planen innehåller omfattande reformer, såsom genomförandet av hälsovårdsreformen för att förbättra tillgången till social- och hälsovårdstjänster och reformen av den offentliga arbetsförmedlingen (den så kallade nordiska modellen för arbetskraftsservice) för att öka sysselsättningsgraden. Avgörande investeringar rör stödsystem inom överföring och distribution av energi och nya energitekniker, i koldioxidsnål vätgas och minskning av koldioxidutsläpp inom industrin. Investeringarna är kopplade till en stark inriktning på digitalisering av offentlig förvaltning och företag, med investeringar i viktig digital teknik, konnektivitet och digitalisering av järnvägsnätet (projektet Digirata).

I planen identifieras de strukturella utmaningarna som ingår i ramen för den europeiska planeringsterminen, inklusive landsspecifika rekommendationer, på ett bra sätt. Planen förväntas bidra till att effektivt ta itu med en betydande del av de utmaningar som fastställts i de landsspecifika rekommendationerna från 2019 och 2020 eller utmaningar som identifierats i andra relevanta dokument officiellt antagna av kommissionen inom den europeiska planeringsterminen, och är förenlig med rådets rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet som antogs av rådet den 13 juli 2021. Bland de viktiga reformerna finns den uppdaterade klimatlagen samt de pågående reformerna av kontinuerligt lärande och social- och hälsovården. Åtgärder för att öka sysselsättningen, bekämpa penningtvätt och för att stödja upprättandet av ett positivt

[1] Finland lämnade in sitt nationella reformprogram den 27 maj 2021. Informationen i det nationella reformprogrammet beaktas och bedöms tillsammans med återhämtnings- och resiliensplanen i detta arbetsdokument från kommissionens avdelningar.

kreditregister ingår också i planen. Planen innehåller dessutom de två planerade viktiga projekten av gemensamt europeiskt intresse inom mikroelektronik och vätgas.

Finlands återhämtnings- och resiliensplan omfattar på ett heltäckande sätt de sex pelare som tillämpningsområdet för faciliteten för återhämtning och resiliens bygger på, med en lämplig balans överlag mellan pelarna. Finlands plan har ett strategiskt fokus på utmaningarna med (1) den gröna och den digitala (2) omställningen och följer de minimianslag som fastställs i förordningen. Inom området smart och hållbar tillväxt för alla (3) överensstämmer de föreslagna åtgärderna med regeringens uttalade mål att öka sysselsättningsgraden till 75 %, samtidigt som åtgärderna bidrar till att genomföra den europeiska pelaren för sociala rättigheter, särskilt principerna om jämställdhet, lika möjligheter, aktiva arbetsmarknadsåtgärder, inkludering av personer med funktionsnedsättning, allmän och yrkesinriktad utbildning och kontinuerligt lärande samt lika tillgång till hälso- och sjukvård. När det gäller social och territoriell sammanhållning (4), ett område där Finland ligger bättre till än de flesta jämförbara EU-länder, förväntas de föreslagna åtgärderna bidra på ett positivt sätt till sammanhållning och konvergens genom att fokusera på befintliga regionala skillnader för att tillhandahålla offentliga tjänster, inklusive digitala offentliga tjänster. För att främja en bredare samstämmighet mellan instrumenten, främst med de Europeiska sammanhållningspolitiska fonderna, uppmuntras en balanserad territoriell resursfördelning. När det gäller hälsa och ekonomisk, social och institutionell resiliens (5) handlar de föreslagna åtgärderna om de särskilda utmaningarna som orsakats av covid-19-pandemin, men de fokuserar även på mer långsiktiga strukturella reformer för att göra tillgången till vård mer jämlik, med målet att göra Finlands social-, hälso- och sjukvårdssystem mer kostnadseffektivt och resilient. Vad gäller politik för nästa generation (6), som är ett annat område där Finland ligger bättre till än de flesta övriga EU-länder, syftar planen till att öka tillgången på studieplatser för att nå regeringens nya mål för genomgången eftergymnasial utbildning Samtidigt stöder planen även erhållande av kompetens för arbetsmarknaden, vilket är viktigt för att bibehålla arbetskraftens anställbarhet i en allt mer digital och grön ekonomi. Detta förväntas uppnås genom stöd till kontinuerlig utbildning, bland annat genom mer integrerade digitala plattformar och tjänster på nätet. Ökningen av antalet studieplatser inom högskoleutbildning förväntas även bidra till anställbarheten, eftersom studieplatserna främst införs för branscher där det råder brist på arbetskraft.

Åtgärderna i Finlands återhämtnings- och resiliensplan förväntas bidra på ett effektivt sätt till den gröna omställningen och inkluderar även de utmaningar som dessa områden innebär. Gröna investeringar är ett viktigt inslag i planen. Med en siffra på 50,1 % ligger planen långt över målet på 37 %. Investeringarna inriktas på rena energitekniker och infrastrukturer, minskade koldioxidutsläpp inom industrin, stöd till den cirkulära ekonomin, laddning av elfordon och minskade utsläpp från byggnadsbeståndet. Planen förväntas bidra till snabbare framsteg mot de mål för minskade koldioxidutsläpp och omställning till en energisnål ekonomi som Finland ställer upp i sin nationella energi- och klimatplan, även ambitionen att uppnå koldioxidneutralitet senast 2035. Återhämtnings- och resiliensplanen säkerställer att reformerna och investeringarna inte orsakar betydande skada på de sex miljömålen i artikel 17 i förordning (EU) 2020/852.

Med hänsyn till den digitala omställningen och trots att Finland blivit världsledande inom detta område måste insatserna för att bygga ut höghastighetsbredbandsnätet och förbättra andra digitala infrastrukturer fortsätta i syfte att rationalisera transportnätverken och bevara den ekonomiska verksamheten i avlägsna områden. Planen innehåller flera åtgärder

som förväntas bidra till den digitala omställningen och hantera de utmaningar som denna innebär på ett bestående sätt. Enligt kommissionens beräkningar skulle digitala utgifter utgöra 27 % av den totala planen, med fokus på digital infrastruktur, utveckling av kommunikationsnätverkens kvalitet och tillgänglighet, digitaliseringen av järnvägstjänster och främjandet av innovation inom avancerad digital teknik och affärslösningar. Andra investeringar stöder det pågående reformarbetet inom sysselsättning, social- och hälsovård, med starkt fokus på digitaliseringens omställningspotential (t.ex. kompetenshöjning och omskolning, digitalisering av arbetsförmedling samt social- och hälsovårdstjänster, och som stöd för säkra och kompatibla informationsutbyten mellan behöriga myndigheter inom finansiell tillsyn och bekämpning av penningtvätt). Detta kompletteras av investeringar inom viktig digital teknik som 6G, AI och kvantdatorteknik.

När det gäller varaktiga effekter förväntas genomförandet av de planerade reformerna och investeringarna innebära strukturella förändringar inom offentlig förvaltning, vilket kommer att förbättra dess ändamålsenlighet och effektivitet. Med särskilt stöd för den gröna omställningen skulle nya koldioxidsnåla lösningar för ekonomin kunna påskynda tillväxten inom nya sektorer och därmed skapa ytterligare möjligheter till ekonomisk tillväxt. Inriktningen på digitalisering förväntas bidra till ökad produktivitet på lång sikt. Reformer av aktiva arbetsmarknadsåtgärder enligt den nordiska modellen för arbetskraftsservice är en potentiellt stark drivkraft, både när det gäller att öka tillgången på arbetskraft och förbättra arbetssökandes och underrepresenterade gruppers anställbarhet på arbetsmarknaden. Reformen av social- och hälsovårdstjänster förväntas öka Finlands resiliens på lång sikt.

Finland har upprättat en lämplig struktur för att genomföra planen och övervaka och rapportera framstegen. De föreslagna delmålen är tydliga och realistiska och överensstämmer med åtgärdernas varaktighet. De föreslagna indikatorerna för att mäta uppnåendet av målen är relevanta, godtagbara och stabila. Med de föreslagna delmålen och målen kan resultatet av planen övervakas på ett tillfredsställande sätt och kopplas till utbetalningarna.

Finland har tillhandahållit kostnadsberäkningar för samtliga åtgärder i planen. Kostnadsberäkningarna och de styrkande handlingarna uppfyller i stort sett principen om att kostnaderna måste vara motiverade, rimliga, trovärdiga och proportionerliga. Kostnadsuppdelningarna är överlag tillfredsställande, men varierar när det gäller detaljnivå och hur ingående beräkningarna är. Med hänsyn till planens ekonomiska och sociala konsekvenser anses planen överensstämma med principerna för kostnadseffektivitet.

Revisions- och kontrollsystemen, som samordnas av Finansministeriet, bedöms vara lämpliga. Enligt planen ansvarar Finansministeriet för samordning, kontroll och revision, utarbetande av betalningsansökningar och utfärdande av förvaltningsförklaringen. Återstående luckor behandlas genom två särskilda delmål som Finland ska slutföra innan landet senast den 31 december 2021 lämnar in sin första betalningsansökan enligt återhämtnings- och resiliensplanen.

Slutligen är Finlands återhämtnings- och resiliensplan mycket enhetlig. Strukturen inom delarna är tydlig och meningsfull. Kopplingen mellan reformer och investeringar är väl underbyggd, och åtgärderna stöder och förstärker varandra. Reformerna och investeringarna inom delarna är väl samordnade. Del P2C2 innehåller t.ex. reformer och investeringar som planeras inom ”digitalt företagande – program för realtidsekonomi” inom ”Virtual Finland” och inom ”påskynda nyckelteknik (mikroelektronik, 6G, artificiell intelligens och kvantdatorer)”, och har samma mål

som finansieringsåtgärder för FoUI inom del P3C3, nämligen att öka landets produktivitet och konkurrenskraft. På samma sätt är digitaliseringen av tjänster inom ”Virtual Finland” ett mycket brett mål i Finlands plan för att skapa nya digitala tjänster och byta ut befintliga processer, exempelvis flera åtgärder som planeras inom politikområde 3, särskilt målet att ”effektivisera arbets- och utbildningsbaserad invandring och rekrytering av internationell kompetens”. och inom politikområde 4, särskilt utveckling av digitaliserade social- och hälsovårdstjänster. Åtgärdernas mål är även väl integrerade i europeiska och nationella initiativ, såsom regeringsprogrammet.

Tabell 1: Sammanfattning av bedömningen av Finlands återhämtnings- och resiliensplan mot de 11 kriterier som fastställs i förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens (*RRF-förordningen*)

(1) Balanser at svar	(2) Land sspe cifik a reko mme ndati oner	(3) Tillväxt , syssels ättning osv.	(4) Princi pen orsak a inte betyd ande skada	(5) Grön a mål	(6) Digit ala mål	(7) Beståen de inverka n	(8) Delmål och mål	(9) Kostna der	(10) Kontrol lsystem	(11) Enhetlig het
A	A	A	A	A	A	A	A	B	A	A

2. UTMANINGAR I FRÅGA OM ÅTERHÄMTNING OCH RESILIENS – BAKGRUND

2.1. Makroekonomiska utsikter och utveckling sedan landsrapporten 2020

Planens prognos är att den ekonomiska tillväxten ska ha återhämtat sig under 2021 efter minskningen 2020 på grund av covid-19. BNP i fasta priser kommer att öka med 2,6 % under 2021 efter att ha minskat med 3,3 % under 2020. Enligt planen förväntas den ekonomiska tillväxten avta under de närmaste åren, först till 2,5 % under 2022 och sedan till 1,5 % under 2023. I detta scenario räknar man med att BNP-tillväxten i fasta priser främst drivs av en återhämtning av inhemsk efterfrågan. I Finlands plan beräknas inflationen ligga kvar under 2 % till och med 2023.

Mot bakgrund av detta förväntas arbetslösheten ligga kvar på 7,8 % under 2021 innan den stegvis minskar till 6,9 % 2023. Krisen har slagit hårdast mot unga och långtidsarbetslösa. När den ekonomiska återhämtningen väl tar fart räknar man med att efterfrågan på arbetskraft kommer att öka, främst i servicesektorn. Sysselsättningsgraden beräknas till 73,2 % under 2023, vilket överstiger 2019 års nivå som var 72,5 %. Denna ökning beror delvis på den ekonomiska återhämtningen och den minskade befolkningen i arbetsför ålder.

När det gäller rättvisa är Finland ett relativt jämlikt samhälle där ojämlikheten ligger både under EU-genomsnittet och under genomsnittet för de utvecklade ekonomierna. Överlag får Finland relativt goda resultat när det gäller social inkludering och visar bättre resultat jämfört med EU-genomsnittet för de flesta indikatorer som används för principerna för den europeiska pelaren

för sociala rättigheter[2]. Skillnaden i sysselsättning mellan kvinnor och män och andelen unga med högst grundskoleutbildning ligger fortfarande under EU-genomsnittet. Andelen personer som riskerar fattigdom eller social utestängning (11,6 % år 2019) ligger långt under EU-genomsnittet (21,1 %), men lågkvalificerade arbetstagare, migranter och personer med funktionsnedsättning löper större risk för att drabbas av fattigdom eller social utestängning. Det finska sociala trygghetssystemet har dämpat krisens effekter relativt väl så här långt, men skillnaderna kan öka om krisen fortsätter.

Den privata sektorns skuld lyftes fram som en svaghet i rapporten om förvarningsmekanismen 2021. Den var redan hög före krisen och beräknas öka ytterligare. När den aggregerade efterfrågan minskade behövde företagen öka sin likviditet för att klara av krisen. Hushållens skulder ligger fortfarande över försiktighetsvärdena. Banksektorn är fortsatt välkapitaliserad och stabil. Tack vare god likviditet är räntorna fortsatt låga och det finns inget omedelbart behov av att minska den privata sektorns skuld.

Den ekonomiska nedgången på grund av covid-19-pandemin innebar en markant minskning av de statliga inkomsterna samtidigt som kostnaderna ökade. Tillsammans med kostnaderna för de finanspolitiska åtgärder som vidtogs i samband med detta ökade det statliga underskottet till 5,4 % av BNP under 2020 till följd av krisen. Åtgärder som antogs inom ramen för sju tilläggsbudgetar 2020 uppgick till omkring 3 % av BNP, eller 7,1 miljarder EUR. Dessa åtgärder inkluderade kostnader för hälso- och sjukvård samt folkhälsa, men de flesta stödåtgärderna riktades till ekonomin. Företagen erbjöds riktade stöd och anstånd med skatteinbetalningar, samtidigt som regeringen utökade arbetslöshetsersättningen för att underlätta korttidspermitteringar. De finanspolitiska nödåtgärderna i kombination med det befintliga skatte- och förmånssystemet har absorberat ungefär tre fjärdedelar av chocken[3]. Regeringen gjorde även nya investeringar inom transport, forskning och utbildning. Den förlängde även offentliga garantier och vidtog åtgärder för att stödja den ekonomiska likviditeten med ett belopp motsvarande cirka 20 % av BNP.

De offentliga finanserna kommer att inkludera kostnader för pandemin även under 2021. Regeringen behåller vissa åtgärder som rör pandemin, främst stöd till företag och arbetstagare. De hälso- och sjukvårdsrelaterade kostnaderna, som testning för covid-19, kommer också att finnas kvar. Dessutom förväntas vissa förluster från regeringens lånegarantier. Enligt planen beräknas ett underskott på cirka 4,7 % av BNP för de offentliga finanserna under 2021. Under 2022 förväntas läget för folkhälsan normaliseras och den ekonomiska tillväxten kan då bidra till att förbättra de offentliga finanserna. Det offentliga underskottet förväntas minska till ett belopp under fördragets referensvärde på 3 % av BNP förutsatt att inga politiska förändringar sker. Den offentliga skuldkvoten ökade med cirka 10 procentenheter under 2020 och nådde 69,2 % av BNP, på grund av underskottet i de offentliga finanserna och åtgärder som inte räknas med i underskottet, som

[2] Eurostat, https://ec.europa.eu/eurostat/web/european-pillar-of-social-rights/indicators.

[3] Se JRC121598 och Christl, M, De Poli, S., Figari, F., Hufkens, T., Leventi, C., Papini, A. och Tumino, A. (2021) *The cushioning effect of fiscal policy in the EU during the COVID-19 pandemic*, *JRC Working Papers on Taxation and Structural Reforms*, 02/2021, JRC125567.

anstånd med skatteinbetalningar, lån och rekapitaliseringar. Skuldkvoten beräknas nå 71,6 % av BNP under 2021.

Finland bedöms för närvarande ha låga risker för hållbarheten i offentliga finanser på medellång sikt och medelhöga risker på lång sikt.[4] Kommissionens S0-indikator visar en hög risk för finanspolitiska påfrestningar på kort sikt, dvs. nästa år. Detta beror på att de offentliga finanserna försämrats mycket under 2020 vilket innebär ett större behov av finansiellt stöd som uppgick till 18 % av BNP. Finland drar för närvarande nytta av den fördelaktiga tillgången till finansmarknader, med negativ avkastning och överteckningar i kortsiktiga och medellånga statsobligationer. Kreditbetyget ”AA” som lämnats av de tre största kreditvärderingsinstituten och en historiskt låg spread för statsobligationer begränsar riskerna på kort sikt. Dessutom förväntas finanseringsbehoven minska till cirka 15 % av BNP under 2021 och till 14 % under 2022. Låga risker på medellång sikt avspeglar det faktum att enligt de grundantaganden som kommissionen använt i sin skuldhållbarhetsanalys skulle statsskulden öka till 71 % av BNP 2021 och minska till nära 60 % av BNP under en tioårsperiod. Alternativa scenarion, både gynnsamma och ogynnsamma, bekräftar överlag dessa låga risker. Finland har dock omfattande statliga garantier, vilka är en källa till en eventuell finansiell kostnad om de löses in. Effekterna av reformerna och investeringarna inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens avspeglas ännu inte fullständigt i bedömningen av hållbarhetsriskerna på medellång och lång sikt. Dessa förväntas stödja potentiell tillväxt och begränsa riskerna i fråga om skuldhållbarheten.

Det makroekonomiska scenariot som ligger till grund för Finlands plan är något mer försiktigt än kommissionens senaste vårprognos 2021. Enligt kommissionens sommarprognos 2021 beräknas Finlands BNP i fasta priser öka med 2,7 % under 2021 och 2,9 % under 2022. Liksom de finska myndigheterna anser kommissionen att det är den inhemska efterfrågan som kommer att ha störst betydelse för tillväxten under återhämtningen. Den största skillnaden återfinns i prognoserna för fasta bruttoinvesteringar, där kommissionen räknar med en återhämtning under 2021 medan de finska myndigheterna förutspår en minskning. Prognoserna för inflationen är liknande, men Finland gör en försiktigare bedömning av utsikterna för arbetsmarknaden under 2021. Kommissionens prognoser för det offentliga underskottet och skulderna liknar de som anges i Finlands plan fram till 2022 (det ska påpekas att kommissionens prognos inte sträcker sig längre än 2022).

Det makroekonomiska scenariot i planen bygger på trovärdiga makroekonomiska antaganden. Det makroekonomiska scenariot som beskrivs i Finlands återhämtnings- och resiliensplan baseras på den fristående prognosen från Finansministeriets ekonomiska avdelning som offentliggjordes i maj 2021. Trots att det ä något mer försiktigt än kommissionens prognos, ger det ett liknande scenario för ekonomisk återhämtning, där tillväxten gradvis återgår till sin långsiktiga potentiella takt. De makroekonomiska och offentligfinansiella utsikterna påverkas dock även fortsatt av stor osäkerhet på grund av covid-19-pandemin och dess ekonomiska konsekvenser.

[4] Kommissionen, *Debt Sustainability Monitor 2020*, https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/economy-finance/ip143_en.pdf.

Tabell 2: Jämförelse mellan makroekonomisk utveckling och makroekonomiska prognoser

	2019	2020		2021		2022		2023	2024	2025
	COM	COM	RRP	COM	RRP	COM	RRP	RRP	RRP	RRP
BNP i fasta priser (förändring i %)	1,3	–2,8	–2,8	2,7	2,6	2,9	2,5	1,5	1,4	1,2
Sysselsättning (förändring i %)	1,8	–1,5	–1,5	0,9	0,1	1,1	1,2	0,6	Ej tillämpligt	Ej tillämpligt
Arbetslöshet (%)	6,7	7,8	7,8	7,6	7,8	7,2	7,2	6,9	6,7	6,5
HIKP-inflation (förändring i %)	1,1	0,4	0,4	1,5	1,5	1,6	1,7	1,9	Ej tillämpligt	Ej tillämpligt
Saldo i de offentliga finanserna (% av BNP)	–0,9	–5,4	–5,4	–4,6	–4,7	–2,1	–2,9	–2,2	–1,7	–1,6
Statsskuld (% av BNP)	59,5	69,2	69,2	71,0	71,6	70,1	72,4	73,9	74,8	75,6

Källa: [Kommissionens vårprognos 2021, utom för BNP i fasta priser och HIKP-inflation, för vilka kommissionens sommar 2021 används]. Kommissionen (COM); Plan för återhämtning och resiliens (RRP)

2.2. Utmaningar vad gäller hållbar tillväxt, sammanhållning, resiliens och politik för nästa generation

Finland är en av de mest utvecklade ekonomierna i EU och ett föregångsland inom digital teknik och innovation som rör ren energi. Landet står trots detta inför betydande utmaningar, i synnerhet en produktivitetsminskning efter nedgången i elektroniksektorn och en lägre sysselsättningsgrad jämfört med de nordiska grannländerna. Detta beror bland annat på kompetensglapp och det komplexa förmånssystemet, som gör det svårt för människor att återgå i arbete, samt hälsorelaterade skäl. Investeringarna är få jämfört med jämförbara EU-länder, undantaget byggsektorn.

Smart och hållbar tillväxt för alla

Effekten av en strukturomvandling, från tillverknings- till tjänsteverksamhet, har påverkat Finlands sammanlagda produktivitet. Den totala faktorproduktiviteten har stått stilla under flera år och ligger under de nordiska grannländernas värden. Samtidigt kan de begränsade investeringarna inom områden som främst stöttar produktiv tillväxt (maskiner och utrustning, inklusive informations- och kommunikationsteknik samt immateriella investeringar) bromsa återgången till en högre potentiell tillväxt. Låga investeringsnivåer inom produktiva investeringar förväntas hämma produktiviteten även i fortsättningen vilket påverkar den icke kostnadsrelaterade konkurrenskraften. När det gäller forskning, utveckling och innovation ryms Finlands produktiva investeringar inom ett snävt område, med en växande klyfta[5] mellan de mest produktiva företagen

[5] Finska företag som fortsatte med innovationer under 2020 påverkades i mycket mindre utsträckning av covid-19-pandemin. De halverade i stort sett inkomstminskningen jämfört med icke-innovativa företag (JRC125490).

och de minst produktiva. Samtidigt finns det möjligheter att öka samarbetet ytterligare mellan den akademiska världen och näringslivet. Det verkar likaså finnas utrymme för att förbättra produktivitetsökningen genom att ytterligare stimulera nyetableringen av företag i Finland och stödja deras tillgång till finansiering, och genom att stödja den hårt drabbade[6] turistnäringen i linje med Finlands turismstrategi att vara det turistmål i Norden som växer på det mest hållbara sättet.

Brist på arbetskraft, särskilt inom informations- och kommunikationsteknik, riskerar att begränsa investeringar och tillväxt. På grund av bristen på högutbildad inhemsk arbetskraft behöver Finland utöver insatser för omskolning och kompetensutveckling även locka till sig högutbildade arbetskraftsmigranter. De främsta utmaningarna är att underlätta internationell rekrytering, förenkla ansökningsprocessen för uppehållstillstånd samt tillhandahålla integrationstjänster.

Social och territoriell sammanhållning

Den minskade arbetsstyrkan förväntas inom kort att påverka Finlands tillväxtpotential. Därför är det en stor strukturell utmaning att öka sysselsättningsgraden så att den är jämförbar med de nordiska grannländernas nivåer. Det finns ett behov av att integrera många olika grupper på arbetsmarknaden, särskilt lågutbildade män, arbetstagare som närmar sig pensionen, personer med migrantbakgrund, personer med partiell arbetsförmåga och personer med funktionsnedsättning. De tidigare sysselsättningsåtgärderna har mött vissa utmaningar, främst på grund av fragmenteringen av tjänster. Samtidigt har covid-19-krisen drabbat de mest utsatta grupperna i arbetsstyrkan hårdast. Utöver kortsiktiga åtgärder för att se till att de människor som har förlorat sina jobb på grund av krisen kommer tillbaka in på arbetsmarknaden, måste Finland agera för att minska den strukturella arbetslösheten. Orsakerna till arbetslösheten förefaller även vara köns- och åldersspecifika. Skillnaderna i lön mellan kvinnor och män ligger fortfarande över EU-genomsnittet, medan ersättning för vård i hemmet till viss del påverkar främst kvinnors förmåga att komma in på arbetsmarknaden och kan begränsa möjligheterna till formell barnomsorg.

En viktig del av detta är att förenkla det sociala trygghetssystemet, samtidigt som det ska ha kapacitet att minska fattigdom och ojämlikhet. Det komplicerade och fragmenterade förmånssystemet skapar hinder för att komma in på arbetsmarknaden. I systemet är det inte heller möjligt att kombinera inkomster från deltidsarbete och förmåner. Man inväntar fortfarande viktiga politiska beslut kring hur reformen ska utformas. Investeringar inom digitalisering är nödvändiga för att förbättra it-systemen och förfaranden i det sociala trygghetssystemet.

Den territoriella sammanhållningen är fortfarande en utmaning, på grund av de tydliga regionala skillnaderna mellan huvudstaden och de mindre utvecklade regionerna Norra och Östra Finland. När det gäller BNP per capita låg Storhelsingforsregionen märkbart över EU-genomsnittet (144 %) 2019 och den var 1,5 gånger högre än i den svagaste regionen Norra och Östra Finland, där BNP per capita uppgår till 93 % av EU-genomsnittet. Dock har de regionala skillnaderna mellan antalet sysselsatta personer och arbetslösa minskat under de senaste åren, även under pandemin. De regionala skillnaderna i sysselsättning (enligt Nuts 2 är fortfarande små enligt

[6] Den finska turismsektorn står för cirka 11 % av den totala sysselsättningen i landet, med stora regionala skillnader (t.ex. 20,5 % för Åland och 15,5 % för norra och östra Finland) (JRC121262). Under 2020 minskade inresorna med 41 % (Eurostat).

nationell statistik, men vissa utmaningar kvarstår inom arbetsmarknaden på regional nivå, främst när det gäller tillgång på arbetskraft i tillväxtsektorer[3]. I Norra och Östra Finland är den aktuella efterfrågan på sysselsättning och investeringar mindre gynnsam än i resten av landet. Det kommer att vara viktigt att se till att investeringarna i planen möjliggör för de regioner som ligger efter att komma ikapp resten av landet.

Hälsa och ekonomisk, social och institutionell resiliens

I det finska samhället med en hög andel åldrande befolkning beräknas kostnaderna för hälso- och sjukvård, särskilt långtidsvård, att i stor utsträckning påverka de offentliga finanserna och därmed utgöra en risk för den långsiktiga hållbarheten för social- och hälsovårdssystemet. Lika tillgång till hälso- och sjukvård är en stor utmaning, på grund av långa väntetider i den kommunala primärvården och den specialiserade sjukvården för människor som saknar företagshälsovård och privat sjukförsäkring. Patientavgifterna är även högre än EU-genomsnittet, vilket slår hårt mot sårbara grupper. En reform av social- och hälsovårdssystemet har nyligen antagits efter att ha funnits på regeringens agenda under lång tid. Syftet är att förbättra kostnadseffektiviteten och att tjänsterna är tillgängliga för alla. En konsoliderad förvaltning av både social- och hälsovårdstjänster från fragmenterade och ofta svaga kommuner på en högre nivå skulle kunna innebära bättre effektivitet och tillgång till vård. Dessutom innebär de befintliga regionala skillnaderna i tillgänglig arbetskraft inom hälso- och sjukvård en ökad risk för brist på arbetskraft inom de kommande tio åren. Efterfrågan på långvarig vård och omsorg förväntas öka under de närmaste decennierna till följd av den åldrande befolkningen. På grund av decentraliseringen räcker inte alltid interoperabiliteten för patientjournaler till. Investeringar skulle kunna främja konsolidering och integrering av it-system för hälso- och sjukvård vilket i sin tur skulle bidra till bättre effektivitet, ett bättre informationsflöde och medicinskt sektorsövergripande samarbete.

Den privata sektorns skuldkvot i förhållande till BNP ligger fortfarande över tröskelvärdet för makroekonomisk obalans och rimliga nivåer och ses som hög jämfört med övriga EU-länder. Den privata sektorns skuldkvot i förhållande till BNP ökade ytterligare till 155,1 % av BNP 2020 på grund av krisen. Bankerna är fortfarande ekonomiskt stabila, med en stark kapitalställning och god skuldhanteringsförmåga. Dock har de senaste likviditetsåtgärderna inneburit att bankerna fått ta större risker. Dessutom kan en del företag från de värst drabbade sektorerna gå i konkurs, vilket skulle kunna leda till en ökning av andelen nödlidande lån. Ett skyndsamt inrättande och tillämpning av det föreslagna kreditregistret skulle kunna förbättra det ekonomiska systemets stabilitet. Samtidigt behöver man sträva efter effektivare tillsyn och kontroll av efterlevnaden av regelverket för bekämpning av penningtvätt. För en effektivare tillsyn krävs mer personal hos tillsynsmyndigheten, utbildning för medarbetare och lämpliga förfaranden så att den riskbaserade metoden kan användas på ett effektivare sätt.

Det finns även plats för förbättringar inom näringslivet när det gäller tillstånd och entreprenörsskapsnivå, arbetsmarknadsinstitutioner, liberalisering av läkemedelssektorn, administrering av mervärdesskatt samt strategisk planering genom ändringar i markanvändnings- och bygglagen.

Politik för nästa generation, barn och ungdomar, inklusive utbildning och kompetens.

Trots att utbildningen i Finland fortfarande tillhör de bästa i EU, finns det tecken som tyder på att resultaten och jämlikheten i det finska skolsystemet håller på att försämras. De

grundläggande färdigheterna är fortsatt goda i jämförelse, men har försämrats under de senaste åren. Resultaten från Pisaundersökningen 2018[7] visar en statistiskt signifikant försämring av resultaten i naturvetenskap. Andelen underpresterande 15-åriga elever ökade också, även om den ligger under EU:s referensnivå på 15 % för varje ämne. Skillnaden i läsförståelse mellan elever som är respektive inte är immigranter är dessutom den största i EU. Samtidigt ökar de regionala skillnaderna sett till nyckelindikatorer för utbildning. Deltagandet i förskoleverksamhet och barnomsorg är fortfarande lågt vid en internationell jämförelse, och det råder brist på lärare inom specialundervisning och förskolor[8].

Omskolning och kompetensutveckling är viktiga för att bibehålla arbetskraftens anställbarhet och för att se till att tillgången matchar efterfrågan på framtida kompetens i en allt mer digital och grön ekonomi. Finland har det högsta deltagandet i vuxenutbildning i hela EU, även om deltagandet koncentreras till högutbildade medarbetare. För att undvika att den socioekonomiska situationen förvärras bland de mest utsatta grupperna till följd av covid-19-krisen är det viktigt att minska kompetensglappet och den digitala klyftan, framför allt genom att säkerställa att missgynnade elever har tillgång till allmän och yrkesinriktad utbildning av god kvalitet. Investeringar skulle kunna skapa fler initiativ till utbildning och eftergymnasial utbildning inom gröna sektorer och i it-branschen. Samtidigt innebär ett högre mål för fler personer med eftergymnasial utbildning att det behövs tillräckligt många tillgängliga universitetsplatser, enligt sysselsättningsprognoserna i varje sektor och region. Det behövs dessutom fler kvinnor i IKT-utbildningar, för att öka jämlikheten och för att åtgärda bristen på arbetskraft.

2.3. Utmaningar vad gäller den gröna och den digitala omställningen

Den gröna dimensionen

Återhämtnings- och resiliensplanen bör bidra till den gröna omställningen och minst 37 % av den ekonomiska tilldelningen ska bidra till klimatmålen. Åtgärderna i planen bör bidra till att uppnå målet för 2050 om klimatneutralitet, samt EU:s energi- och klimatmål för 2030, med beaktande av Finlands nationella energi- och klimatplan. Åtgärderna bör även bidra till att nå miljömål för avfall, vatten, kontroll av utsläpp, hållbar mobilitet, skydd och återställande av biologisk mångfald, marina resurser och vattenresurser, samt stöd för omställningen till hållbara livsmedelssystem samt till en cirkulär ekonomi där så är möjligt, utan att någon hamnar på efterkälken.

Finland har inrättat ett ambitiöst mål för att uppnå koldioxidneutralitet senast 2035 och för att bli världens första fossilfria välfärdssamhälle. Det krävs omfattande politiska åtgärder som påverkar hela ekonomin för att dessa mål ska kunna uppnås. Finlands ekonomi är en av de mest energiintensiva i EU. Transport, energi och bostad är de främsta sektorerna i Finland där det går att minska energirelaterade växthusgasutsläpp. Torv är fortfarande en stor energikälla i avlägsna

[7] Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling, *PISA 2018 results*. Volym II. https://www.oecd.org/pisa/publications/PISA2018_CN_FIN.pdf.
[8] Europeiska kommissionen, *Landsrapport Finland 2020*.

och glesbefolkade områden. Utfasningen av torvanvändningen skulle kunna hjälpa Finland att uppnå koldioxidneutralitet till 2035. Det krävs omfattande investeringar för att uppnå den planerade omställningen till koldioxidneutralitet.

Utsläpp av växthusgaser

Finland är ett av EU-länderna med lägsta utsläpp av växthusgaser per capita. Mellan 1990 och 2019 minskade växthusgasutsläppen i Finland med 23 %[9] (eller med 21 % när markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk inkluderas). Finland har antagit eller kommer att anta en ambitiös klimatpolitik, som inkluderar en översyn av klimatlagen, en översyn av energibeskattningen, en plan för att uppnå klimatneutralitet, en plan för hållbar beskattning av transporter samt en plan för fossilfria transporter. I landet finns även betydande förnybara resurser, där förnybara energikällor står för cirka 40 % av slutförbrukningen, främst från bioenergi, vattenkraft, vindkraft, bergvärme och solenergi[10]. Finland kommer sannolikt att uppfylla EU:s åtaganden, men kommer att behöva anta och genomföra ytterligare politiska åtgärder för att uppnå det nationella målet om koldioxidneutralitet senast 2035.

Finlands mål för år 2030 för växthusgasutsläpp som inte omfattas av EU:s utsläppshandelssystem innebär en minskning med 39 % jämfört med nivåerna 2005, enligt förordningen om ansvarsfördelning. Utan ytterligare åtgärder kommer utsläppen som inte omfattas av EU:s utsläppshandelssystem endast att minska med 24 % till 2030. Fram till i dag har Finland minskat sina utsläpp med 14 % sedan 2005[11]. Utsläpp som inte omfattas av utsläppshandelssystemet står för 53 % av de totala utsläppen av växthusgaser i Finland, jämfört med 59 % på EU-nivå. Finland har även för avsikt att använda en del av den flexibilitet som förordningen om ansvarsfördelning ger möjlighet till, bland annat flexibiliteten mellan utsläppshandelssystemet och de sektorer som omfattas av förordningen om ansvarsfördelning. Finland avser att använda flexibiliteten maximalt, dvs. 2 % av 2005 års utsläpp per år eller 6,9 miljoner ton koldioxidekvivalenter. Den nuvarande långsiktiga målsättningen för 2050 är att minska Finlands växthusgasutsläpp med 80–95 %. Enligt den slutliga planen siktar Finland på att uppnå koldioxidneutralitet senast 2035 och bli koldioxidnegativt snart därefter.

Mot bakgrund av Finlands prognoser anser kommissionen i sin bedömning av Finlands nationella energi- och klimatplan för 2020 att informationen i planen för minskade koldioxidutsläpp, befintliga och planerade styrmedel och åtgärder i kombination med avsedd användning av flexibiliteten räcker för att Finland ska nå sitt mål. Om de ytterligare politiska åtgärder som planeras vidtas kan de leda till betydande utsläppsminskningar, vilket är särskilt behövligt inom transporten. Mindre effekter förväntas inom byggsektorn. I den nationella planen anges att Finland har möjlighet att undvika att skapa debiteringar i fråga om markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk, men det klargörs inte hur detta ska åstadkommas och planen innehåller inga prognoser. Bioenergi betonas i planen, men hållbarheten för biomassa och effekterna på kolsänkan bedöms inte detaljerat. Finland bekräftar att det krävs en uppdatering av

[9] Lägesrapport om klimatåtgärder för 2020, offentliggjord av GD Klimatpolitik i november 2020. https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/strategies/progress/docs/com_2020_777_en.pdf.

[10] Förnybar energi – Arbets- och näringsministeriet (tem.fi).

[11] Lägesrapport om klimatåtgärder för 2020, offentliggjord av GD Klimatpolitik i november 2020, landsprofil för Finland: https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/strategies/progress/docs/fi_2020_factsheet_en.pdf.

den nationella energi- och klimatplanen för att räkna in det ambitiösa målet om koldioxidneutralitet till 2035, och att flera styrmedel och åtgärder måste utarbetas, antas och genomföras för att säkerställa att det nya målet kan uppfyllas. Dock är de styrmedel och åtgärder som presenteras i den nationella energi- och klimatplanen för få för att garantera att Finland kommer att uppfylla EU:s åtaganden och de nationella målen.

Energieffektivitet

För att kunna uppnå klimatneutralitet till 2035 krävs omfattande investeringar i elnätverk och förbättringar i byggnaders energieffektivitet. Starka sammanlänkningar mellan Finland, de andra nordiska länderna samt de baltiska länderna krävs för att säkerställa en välfungerande elmarknad i hela området och för att öka den beräknade andelen förnybar energi i energimixen. Detta kräver ytterligare investeringar inom elsektorn.

Finlands nationella bidrag för energieffektivitet 2030 har fastställts till 25 Mtoe för slutlig energi, vilket motsvarar 34,8 Mtoe primärenergianvändning. I den nationella energi- och klimatplanen redogör Finland för bidraget från tunga och mycket energiintensiva industrier (t.ex. massatillverkning, bioraffinaderier och datacentrum) till den uppskattade BNP-tillväxten. Planen innehåller dock inga uppgifter om vilka styrmedel och åtgärder som kommer att tillämpas för att begränsa den sannolika ökningen av energianvändningen. I den nationella energi- och klimatplanen beskrivs styrmedel och åtgärder efter 2020 för samtliga sektorer. I sin nationella energi- och klimatplan har Finland tagit med nya åtgärder för transportsektorn (bränsleskatter för transporter, främjande av trafikomställningar, investeringar i järnvägsinfrastruktur), jordbruk och spillvärme. Några av dessa åtgärder har dock inte energieffektivitet som huvudprioritering och en del har redan genomförts. Eftersom det saknas en underliggande metod är det fortfarande oklart huruvida dessa åtgärders bidrag till de förväntade energibesparingarna är tillräckligt stort för att uppnå det övergripande besparingsmålet[12].

Den långsiktiga renoveringsstrategin för 2020–2050 som lämnades in i mars 2020 har en tydlig inriktning på att minska koldioxidutsläppen från byggnader. Syftet med strategin är att minska koldioxidutsläppen från byggnadsbeståndet som slutförts fram till 2020 med 90 % senast 2050 och att minska energiförbrukningen i bostadshus och offentliga lokaler till hälften fram till 2050. Åtgärderna inom denna strategi avser bland annat ny lagstiftning för att stödja genomförandet av politiska åtgärder för energieffektivitet, frivilliga överenskommelser mellan företag och, inom den offentliga sektorn, en uppdatering av systemet för certifiering av energiprestanda. Andra åtgärder omfattar bidrag och incitament för att stödja och stimulera totalrenovering, främjande av smarta energisystem, rivning av oanvända eller tomma byggnader och tillgängliga finansieringsmöjligheter och finansieringsinstrument för projekt avseende energieffektiv renovering av byggnader. Finlands mål är att göra byggnadsbeståndet energi- och resurseffektivt och koldioxidneutralt till 2035. Dessutom vill man att samtliga byggnader

12 Economidou, M., Ringel, M., Valentova, M., Zancanella, P., Tsemekidi Tzeiranak, S., Zangheri, P., Paci, D., Ribeiro Serrenho, T., Palermo, V. och Bertoldi, P., *National Energy and Climate Plans for 2021-2030 under the EU Energy Union*, EUR 30487 EN, Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg, 2020.

(bostadshus och offentliga lokaler) ska ha energiklass C eller högre senast 2050. Man har antagit lagstiftning för att upphöra med kol för energiframställning senast 2029. Staten och kommunerna kommer att upphöra med användningen av olja för uppvärmning senast 2024. I bostadshus ska användningen av olja för uppvärmning upphöra senast 2050[13].

Andel förnybara energikällor i energimixen

Finland är ett av de främsta EU-länderna sett till andelen förnybara energikällor i energiförbrukningen. Andelen förnybara resurser i den slutliga energianvändningen var 43,1 % under 2019, vilket överstiger målet för 2020 på 38 %. Den främsta anledningen till resultatet är att förnybara energikällor används för uppvärmning och kylning till 57,5 % medan andelen för elektricitet är 38,1 %. Den främsta förnybara energikällan är vattenkraft och fasta biobränslen (1 240 respektive 1 059 ktoe), medan vindkraften ger 505 ktoe av den totala andelen från förnybara energikällor på 2 903 ktoe. Den största ökningen under de senaste tio åren har skett inom vindkraft, och till viss del även inom fasta biobränslen, medan andelen vattenkraft i stort har varit oförändrad.

Finland har som mål att bidra till EU:s mål för förnybar energi 2030 genom att uppnå en andel på 51 % av förnybara energikällor av den slutliga energianvändningen (brutto). Bidraget ligger i linje med andelen som beräknats med formeln i bilaga II till förordning (EU) 2018/1999 om styrningen av energiunionen och klimatåtgärder (*styrningsförordningen*) som anger de nationella bidragen av andelen energi från förnybara energikällor. Löpande övervakning av framsteg och eventuellt ytterligare politiska åtgärder kan behövas för att säkerställa att Finland når sitt mål för 2030.

Under de senaste åren har produktionskapaciteten i Finland och i grannländerna genomgått stora förändringar. Avvecklingen av konventionella värmekraftverk samtidigt som en ökad driftsättning av förnybara landbaserade energikällor innebar fler överbelastningar i de befintliga elsammanlänkningarna med Sverige vilket medförde att elsystemets lämplighet ifrågasattes. Ökningen i överföringskapacitet från Sverige identifieras som ett projekt av gemensamt intresse enligt förordningen om transeuropeiska energinät och gör goda framsteg. Mot bakgrund av det ambitiösa målet för förnybar energi och det pågående regionala samarbetet inom högnivågruppen för en sammanlänkningsplan för energimarknaden i Östersjöländerna när det gäller utvecklingen av förnybara energinät till havs i Östersjön bör Finland genomföra investeringar som förstärker det interna nätet för att kunna tillgodose den förväntade förnybara energikapaciteten på land och till havs med hjälp av samordnade metoder.

Biologisk mångfald och nollförorening

För en grön återhämtning bör Finland investera mer i omställningen till en cirkulär ekonomi. Investeringen ska inkludera förbättrade miljöinnovationer, nya cirkulära affärsmodeller, ekodesign samt insatser för att uppmuntra små och medelstora företag att förändra sitt beteende. Dessutom krävs ytterligare investeringar inom avfallssektorn. Finland måste vidta fler åtgärder för att säkerställa att återvinningsmålen kan uppnås efter 2020. Detta inkluderar även en minskning av den höga nivån av avfallsförbränning (59 % under 2017). Offentliga och privata investeringar

13 Zangheri, P. et Al., *Progress of the Member States in implementing the Energy Performance of Building Directive*, Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg, 2021, EUR 30469, ISBN 978-92-76-25200-9, doi:10.2760/914310, JRC122347.

behövs för förebyggande av avfall, återanvändning av produkter och separat insamling för att visa vägen inom återvinning av hög kvalitet. Dessutom kan projekt med digitala lösningar för förbättrad insamling av avfallsdata, rapportering och avfallshantering vara avgörande, liksom projekt för kapacitetsuppbyggnad i kommuner för att omsätta de nödvändiga reformerna av avfallshanteringen i praktiken.

Trots Finlands överlag goda miljöprestanda krävs ytterligare förbättringar av luft- och vattenkvalitet samt stöd till åtgärder för den biologiska mångfalden. Detta är grunden för att nå målen i EU:s strategi för biologisk mångfald för 2030 (30 % förbättring av bevarandestatusen för 30 % av de skyddade livsmiljöerna och arterna samt återställande av naturen). I synnerhet skulle omställningen från utvinning av torv och ytterligare åtgärder för att främja en hållbar skogsförvaltning och avverkningstekniker som skyddar den biologiska mångfalden i skogssektorn överensstämma med Finlands särskilda ansvar på EU-nivå för de livsmiljöer och arter som finns i landet. Genom att investera i återställningen av olika typer av skogs- och torvmarker och genom att genomföra de nödvändiga förvaltningsåtgärder för Natura 2000-nätverket skulle Finland kunna förbättra sin miljöprestanda överlag.

Hållbara transporter

Transportsektorn står för 20 % av de totala utsläppen i Finland. Minskningen av dessa utsläpp kommer att vara nyckeln till att uppnå landets mål om klimatneutralitet. Finland har satt upp ett ambitiöst mål att halvera transportutsläppen till 2030, men det finns särskilda omständigheter i landet som gör situationen komplicerad. Avstånden inom landet är stora, med en utspridd befolkning och ett kallt klimat med bistra vintrar. Dessutom är kollektivtrafiken splittrad, särskilt utanför de största städerna. Detta innebär att det inte finns någon enkel universallösning för att minska utsläppen från transporter. Den tydliga politiska viljan har ännu inte lett till en heltäckande uppsättning åtgärder för att förbättra transportsystemet.

Tabellen nedan ger en översikt över Finlands mål och bidrag enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999 av den 11 december 2018 om styrningen av energiunionen och av klimatåtgärder.

Tabell 3: Översikt över Finlands klimatmål och klimatbidrag

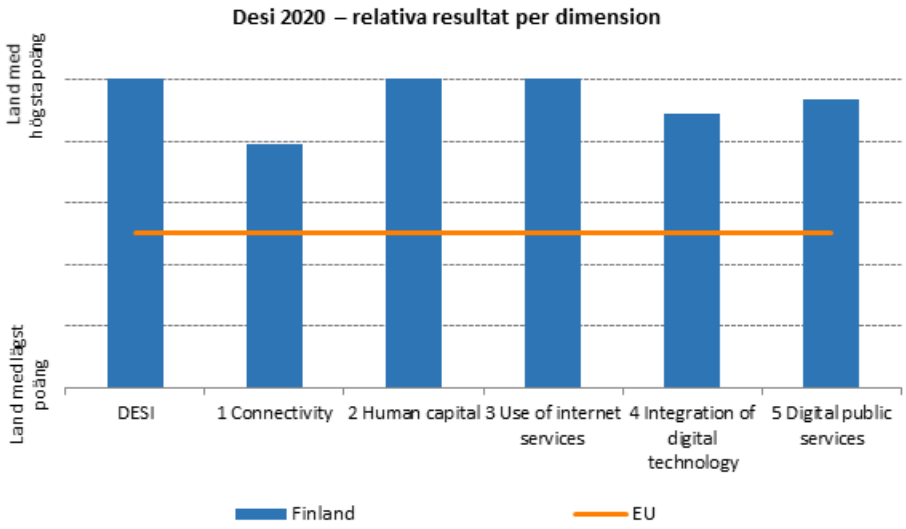
	Nationella mål och bidrag	Senaste tillgängliga uppgifter	2020	2030	Bedömning av ambitionsnivå för 2030
	Bindande mål för utsläpp av växthusgaser jämfört med 2005 enligt förordningen om ansvarsfördelning (%)	–11 %	–16 %	–39 %	Som i förordningen om ansvarsfördelning
	Nationellt mål/bidrag till förnybar energi: Andel förnybar energi i den slutliga energiförbrukningen (%)	43,08 %	38 %	51 %	Adekvat (51 % är resultatet av formeln för förnybar energi)
	Nationellt bidrag för energieffektivitet:				
	Primärenergianvändning (Mtoe)	32,1	35,9	34,8	Låg
	Slutlig energianvändning (Mtoe)	25,3	26,7	24,9	Låg
	Elsammanlänkningsnivå (%)	29 %	18 %	Över 15 %	Ej tillämpligt

Källa: Bedömning av Finlands slutliga nationella energi- och klimatplan, SWD(2020) 925 final.

Den digitala dimensionen

Återhämtnings- och resiliensplanen bör bidra till den digitala omställningen och minst 20 % av den ekonomiska tilldelningen bör bidra till de digitala målen. Åtgärderna i planen bör bland annat bidra till den digitala omställningen i de ekonomiska och sociala sektorerna (inklusive offentlig förvaltning, offentliga tjänster och rättsliga system samt hälso- och sjukvård). Målet med åtgärderna i planen är att inte bara förbättra konkurrenskraften, utan även resiliens, anpassningsförmåga och säkerhet för företag och offentliga aktörer, samtidigt som de även ska fungera på ett inkluderande sätt.

Figur 1: Index för digital ekonomi och digitalt samhälle 2020 – berörda resultatdimensioner

Finland är en digital ledare i EU. Landet ligger på första plats av medlemsstaterna i indexet för digital ekonomi och digitalt samhälle(Desi) 2020, tack vare sin mycket goda tillgång till personalresurser (digital kompetens) och användning av internettjänster. Finland ligger i framkant när det gäller digitala offentliga tjänster och användningen av digital teknik i företag, som möjliggjorts genom ett aktivt samarbete mellan offentlig och privat sektor samt uppstartsföretag. Enligt 2020 års index för system för digitalt entreprenörskap (Eides) är Finland ledande när det gäller ramvillkor för digitala stand-up-företag, nystartade företag och expanderande företag, och ligger före andra medlemsstater när det gäller tillgång till humankapital[14]. Baserat på Eides hör Finland även till de ledande länderna när det gäller formella institutioner, reglering och beskattning, inbegripet offentliga tjänster. Finlands fysiska infrastruktur är dock fortfarande en svag punkt vad beträffar främjandet av digitalt entreprenörskap I EU:s ekosystem för artificiell intelligens (AI) rankas Finland på åttonde plats av AI-aktörerna (företag, forskning och statliga institutioner), som hanterar 3,2 % av EU:s samtliga ekonomiska aktörer, och 3,4 % av AI-företagen[15]. Enligt Desi är Finland det land som har kommit längst med användning av molntjänster (50 % av företagen, jämfört med EU-genomsnittet på 18 %). Finland har även genomfört banbrytande initiativ för datadelning och dataområden, särskilt inom hälso- och sjukvård[16]. För närvarande är utbudet av utbildningar inom avancerad digital teknik på de finska universiteten och kandidatutbildningar större än genomsnittet i resten av EU[17].

Trots den starka digitala prestandan är produktivitetsökningen fortfarande en utmaning, som kräver ytterligare investeringar för att lösa kvarstående problem med bristande konnektivitet så att Finland till fullo kan utnyttja fördelarna med den digitala omställningen.

---

14 Autio, E., Szerb, L., Komlósi, E.and Tiszberger, M. (2020), EIDES 2020, *The European Index of Digital Entrepreneurship Systems*, Nepelski, D. (red.), JRC120727.

15 JRC AI TES Dataset 2020.

16 Se t.ex. https://findata.fi/sv/.

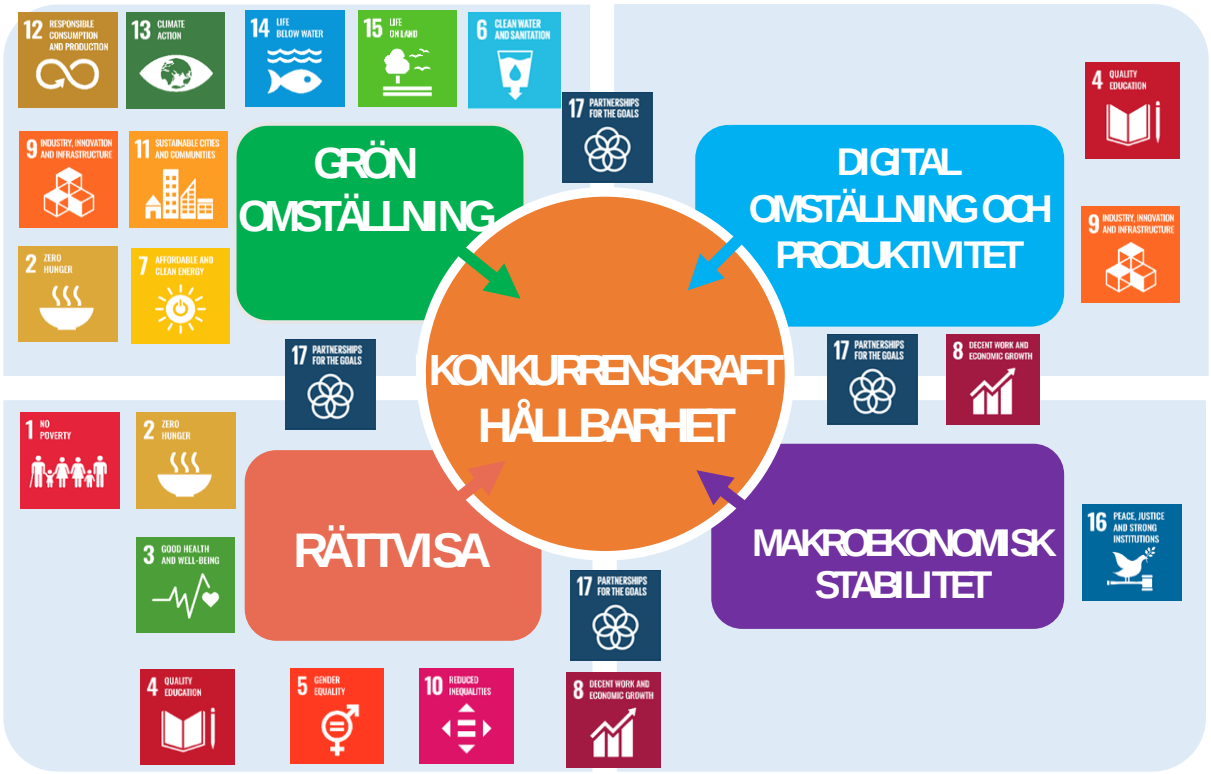
17 Andelen magisterprogram vid finska universitet med undervisning i artificiell intelligens, högpresterande datorsystem, cybersäkerhet och datavetenskap ligger långt över EU-genomsnittet (Righi et al., 2020).

Det krävs fortsatta insatser för att bygga ut höghastighetsuppkopplingen och förbättra andra digitala infrastrukturer i syfte att rationalisera logistiken och upprätthålla den ekonomiska verksamheten i avlägsna områden. Med en total poäng för konnektivitet på 59,2 ligger Finland på nionde plats i EU. Kommersiella 5G-tjänster finns redan tillgängliga i de största städerna. Täckningen är god i den största delen av landet när det gäller mobilt bredband (4G), medan tillgången till bredbandsuppkoppling är begränsad i landsbygdsområden. Marknadsaktörerna har inte tillräckliga incitament för att investera i de glesbefolkade delarna av landet. Enligt den gällande nationella bredbandsstrategin som offentliggjordes i 2018, ”strategi för digital infrastruktur 2025”, ska både anslutningar med optiska fibrer och trådlösa bredbandsanslutningar anläggas.

För att hantera utmaningen med den avtagande produktivitetstillväxten måste Finland lösa kompetensbristen inom IKT-sektorn och främja omskolning och kompetensutveckling av humankapitalet, särskilt vad gäller digital kompetens. Enligt Desi ligger Finland på första plats av samtliga medlemsstater på området för digitalt humankapital. Tillgången till arbetskraft med digital kompetens verkar dock inte hålla jämna steg med den ökande efterfrågan på IKT-specialister. Finland har den högsta procentandelen IKT-specialister i arbetskraften i EU, men 66,2 % av de företag som rekryterade eller försökte rekrytera en IKT-specialist hade svårt att göra det (EU-genomsnitt: 56,8 %). Obalans mellan könen bland studenter som tar IKT-examen är dessutom fortfarande ett problem. Lämpliga investeringar i och reformer av utbildningssystemet för att komma till rätta med dessa utmaningar kan bidra till att avhjälpa den avtagande produktivitetstillväxten i Finland.

Faktaruta 1: Framsteg mot målen för hållbar utveckling

Mål för hållbar utveckling och de fyra dimensionerna som ligger till grund för den årliga strategin för hållbar tillväxt.

1. Ingen fattigdom
2. Ingen hunger
3. Hälsa och välbefinnande
4. God utbildning för alla
5. Jämställdhet
6. Rent vatten och sanitet
7. Hållbar energi för alla
8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt
9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur
10. Minskad ojämlikhet
11. Hållbara städer och samhällen
12. Hållbar konsumtion och produktion
13. Bekämpa klimatförändringen
14. Hav och marina resurser
15. Ekosystem och biologisk mångfald
16. Fredliga och inkluderande samhällen
17. Genomförande och globalt partnerskap

Målen för hållbar utveckling har inbegripits i den europeiska planeringsterminen sedan 2020. Detta innebär ett tydligt engagemang för hållbarhet i samordning med den ekonomiska politiken och sysselsättningspolitiken i EU. I detta avseende anges i detta avsnitt Finlands resultat för målen för hållbar utveckling med särskilt fokus på de fyra aspekterna i 2021 års strategi för hållbar tillväxt samt planerna för återhämtning och resiliens, nämligen grön omställning, rättvisa, digital omställning och produktivitet samt makroekonomisk stabilitet. I avsnittet anges möjliga områden där investeringar och reformer som överensstämmer med målen i faciliteten för återhämtning och resiliens kan påskynda arbetet med att uppnå målen för hållbar utveckling.

Grön omställning

Finland uppvisar goda resultat för många mål för hållbar utveckling i samband med den gröna omställningen. Utsläppen av växthusgaser i Finland har minskat i en liknande takt som i EU som helhet (–23 % år 2019 sedan 1990). Finlands utsläpp i sektorer som inte omfattas av EU:s utsläppshandelssystem är dock fortfarande högre än målet för 2020. För att Finlands mål om

koldioxidneutralitet 2035 ska kunna uppnås måste alla källor till koldioxidutsläpp omfattas av utsläppsminskningsåtgärder. Andelen förnybara energikällor i den slutliga energianvändningen (brutto) var 43 % 2019, långt över EU:s genomsnitt på 20 %. Detta beror främst på användningen av vattenkraft, fasta biobränslen och vindkraft. Den här andelen förväntas öka ytterligare, vilket skulle bidra till bättre resultat kring mål 7 för hållbar utveckling, ”hållbar energi för alla”, mål 12, ”hållbar konsumtion och produktion” samt mål 13, ”klimatåtgärder”. Finland kan fortfarande förbättra sina resultat när det gäller användning av cirkulära material (mål 11 ”hållbara städer och samhällen” och mål 12 ”hållbar konsumtion och produktion”).

Rättvisa

Indikatorerna som mäter rättvisa i samhället och ekonomin visar till stor del fördelar för Finland. Andelen människor som riskerar att drabbas av fattigdom eller social utestängning var 15,6 % under 2019, vilket är lägre än EU-genomsnittet på 20,9 % och anger ett mycket bra resultat när det gäller mål 1 för hållbar utveckling, ”ingen fattigdom”. Dessutom är inkomstskillnaderna i Finland bland de lägsta i EU (mål 10 för hållbar utveckling, ”minskad ojämlikhet”). Det stora hälso- och sjukvårdsbehovet innebär dock fortfarande en utmaning. Antalet självrapporterade icke tillgodosedda vårdbehov var 4,7 % 2019, vilket är högre än EU-genomsnittet på 1,7 %. Detta är främst ett problem för personer som inte är yrkesverksamma och för arbetslösa. Genom att hantera dessa utmaningar kan man uppnå framsteg inom mål 3 för hållbar utveckling, ”hälsa och välbefinnande”.

Digital omställning och produktivitet

I stort uppvisar Finland goda resultat när det gäller ”anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt” (mål 8) och ”industri, innovation och infrastruktur” (mål 9). Utgifterna för forskning och utveckling sett till BNP var 2,8 % under 2019, vilket är högre än EU-genomsnittet på 2,2 %. Investeringarna uppgick till 29,8 % av BNP (EU-genomsnittet: 22,4 %) under 2019. Samtidigt behövs ytterligare investeringar i digitala infrastrukturer för att lösa kvarstående problem med bristande konnektivitet i Finland och på så sätt stödja tillväxt och ekonomisk aktivitet i avlägsna områden. Arbetskraften i Finland har överlag god digital kompetens, men brist på IKT-specialister och obalanser mellan könen i yrket innebär att det finns ytterligare utrymme för att förbättra den finska ekonomins innovationskapacitet i enlighet med mål 4 ”god utbildning för alla”.

Makroekonomisk stabilitet

Finland uppvisar mycket goda resultat för indikatorer som rör ”fred, rättvisa och starka institutioner” (mål 16), där landet får höga poäng i ett globalt sammanhang för upplevd avsaknad av korruption. Tillsammans med de tillfredsställande resultaten inom mål 8 ”anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt” bidrar detta till att skapa ett starkt företagsklimat.

3. PLANENS MÅL, STRUKTUR OCH STYRNING

3.1. Planens övergripande strategi

Finlands återhämtnings- och resiliensplan syftar till att ge investeringsstöd till sektorer som genomgår omfattande reformer. De medel som ställs till förfogande genom planen kommer att främja omställningen av ekonomin och stödja sysselsättningen, samtidigt som de bidrar till att

påskynda den gröna och digitala omställningen. Denna ansträngning är avgörande för att Finland ska kunna förverkliga sitt ambitiösa mål för koldioxidneutralitet och stödja EU:s klimatmål. Det kommer att krävas stora investeringar för att uppnå målet för koldioxidneutralitet senast 2035, särskilt inom teknik, infrastruktur, forskning, utveckling och innovation. Omkring 50 % av planens medel är därför avsedda för gröna initiativ.

Planen är strukturerad kring fyra politikområden, som består av tretton delar. Förutom att bidra till att nå Finlands klimatmål främjar planen digitalisering, forskning och innovation, jobbskapande och hälso- och sjukvårdssystemets resiliens. Planen inbegriper åtgärder för att hjälpa finska företag att delta i potentiella viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse inom områdena mikroelektronik och förnybar vätgas. Det ska också noteras att Finland lyfter fram elöverföringsförbindelsen på 800 MW mellan norra Finland och norra Sverige som en viktig stödåtgärd för att tillhandahålla tillräcklig nätkapacitet för den ytterligare förnybara energi som förväntas produceras på medellång till lång sikt.

Planens första politikområde är inriktat på den gröna omställningen. Finland har satt upp ett ambitiöst mål om att uppnå koldioxidneutralitet senast 2035 och bli världens första fossilbränslefria välfärdssamhälle. Det första politikområdet består av fem delar som bidrar till omställningen mot koldioxidneutralitet (P1C1 – Omvandling av energisystemet, P1C2 – Industriella reformer och investeringar till stöd för den gröna och digitala omställningen, P1C3 – Minska byggnadsbeståndets klimat- och miljöpåverkan, P1C4 – Koldioxidsnåla lösningar för samhällen och transportsektorn, och P1C5 – Miljömässig hållbarhet och naturbaserade lösningar). Reformerna inom dessa delar rör bland annat ändringar av klimatlagen, lagen om energistöd, naturskyddslagen och avfallslagen. Investeringsåtgärderna inom dessa delar inbegriper nya energitekniker och infrastruktur för dessa, vätgasekonomin, minskade koldioxidutsläpp från industrin, återvinning av viktiga material och industriella biflöden, minskade utsläpp från byggnadsbeståndet, bland annat genom att ersätta oljebaserade värmesystem med koldioxidsnåla uppvärmningssystem, infrastruktur för laddning och tankning av utsläppssnåla fordon och utsläppsfria fordon samt minskade föroreningar.

Syftet med planens andra politikområde är att se till att Finland kan använda alla möjligheter som den digitala omställningen innebär. Detta politikområde består av tre delar som bidar till digitaliseringen av Finlands ekonomi och samhälle (P2C1 – Digital infrastruktur, P2C2 – Påskynda dataekonomin och digitaliseringen, och P2C3 – Digital säkerhet). Syftet med investeringen i bredbandskonnektivitet, som ingår i den första av dessa tre delar, är att öka tillgången till höghastighetsbredband i områden där detta inte kan tillhandahållas på kommersiell basis. Syftet med detta politikområde är också att investera i digitaliseringen av järnvägar för att byta ut det befintliga trafikledningssystemet som snart når slutet av sin livscykel. De investeringar som ingår i den andra delen av detta politikområde syftar dessutom till att främja digitaliseringen av företag och offentlig sektor genom att stötta informationsutbytet kring företag och ekonomi i standardiserade format som möjliggör automatisk hantering. Delen innehåller även investeringar i digitala lösningar för att hjälpa finska företag att locka till sig utländsk arbetskraft och erbjuda sina tjänster internationellt. Den andra delen kommer dessutom att stödja forskning och innovation inom viktiga digitala tekniker med relevans för Finlands strategiska oberoende och framtida konkurrenskraft Slutligen kommer den tredje delen inom detta politikområde att syfta till att

förbättra Finlands resiliens genom utveckling av lösningar för cybersäkerhet och genom att hantera frågor som rör penningtvätt.

Det tredje politikområdet har som mål att öka sysselsättningsgraden, förbättra kompetensnivån bland unga och vuxna med tanke på den gröna och digitala omställningen, förbättra FoUI-intensiteten och främja långsiktig tillväxt, och samtidigt påskynda återhämtningen av de sektorer som har drabbats hårdast av covid-19-krisen. Syftet med den första delen (P3C1 – Sysselsättning och arbetsmarknad) är att höja sysselsättningsgraden och stärka arbetsmarknadens funktionssätt. Detta görs dels genom att öka de offentliga arbetsförmedlingarnas ändamålsenlighet när det gäller att tillhandahålla stöd för att söka arbete, dels genom att aktivera äldre människor genom att avskaffa den så kallade pensionsslussen (möjligheten för äldre arbetslösa att få förlängd arbetslöshetsersättning), dels genom att stärka de integrerade tjänsterna för ungdomar genom Navigatorn, samt genom att tillhandahålla integrerade tjänster för personer med nedsatt arbetsförmåga för att kunna förlänga deras arbetsliv. Finland siktar även på att locka till sig internationella talanger genom att förenkla förfarandena för arbetstillstånd och migration för utbildningsändamål, särskilt inom sektorer som lider av brist på arbetskraft, genom en reform av utlänningslagen. Den andra delen (P3C2 – Kompetensutveckling och livslångt lärande) kommer att bidra till att stärka kompetensen och förbättra anställningsmöjligheterna genom en reform av systemet för livslångt lärande, bland annat genom mer integrerade digitala plattformar och nättjänster, och genom att öka antalet studieplatser för högskoleutbildningar inom sektorer som lider av brist på arbetskraft. Ytterligare mål innebär att minska kunskapsluckorna, öka jämlikheten i utbildningen samt stödja en smidig övergång mellan arbetsliv och utbildning för att på så sätt kunna förbättra sysselsättningsvillkoren för alla. Samtidigt vill man även digitalisera och modernisera den högre utbildningen och systemet för fortbildning på Åland.

För att bidra till att stärka forsknings-, utvecklings- och innovationsintensiteten föreslås i del P3C3 – FoUI, forskningsinfrastruktur och pilotverksamhet, två investeringspaket som syftar till att främja grön omställning och investera i forsknings- och innovationsinfrastruktur som stöder hållbar tillväxt och digitalisering. Slutligen är syftet med del P3C4 – Stärka konkurrenskraften och öka tillväxten i krisdrabbade sektorer, att öka exportkapaciteten för ekonomi och digitalisering genom att göra sektorsspecifika investeringar som grundar sig på Finlands styrkor och internationella marknadspotential. Den kommer även att stötta återhämtning och hållbar förnyelse av kulturella och kreativa näringar i Finlands turismsektor, i syfte att öka innovationen och exporten av tjänster.

De främsta målen med det fjärde politikområdet är att arbeta bort eftersläpningen i social- och hälsovårdstjänster som orsakats av covid-19-pandemin och att möjliggöra lika tillgång till social- och hälsovårdstjänster i hela landet. Detta kommer att uppnås genom att införa nya driftmodeller, digitala tjänster och nya metoder samt genom att genomföra åtgärderna i reformen av social- och hälsovård (P4C1 – Förbättrad tillgång till social- och hälsovårdstjänster och ökad kostnadseffektivitet). Åtgärderna inom politikområdet kommer att främja genomförandet av den grundläggande vårdgarantin, minska ojämlikheter, underlätta för tidig identifiering av problem och skapa ett effektivare förebyggande arbete. Dessutom kommer de att förbättra kvaliteten och kostnadseffektiviteten för social- och hälsovårdstjänster. Dessutom vill man förbättra det digitala informationssystemet för social- och hälsovård på Åland.

Tabell 4: Översikt över planen, dess delar och kostnader

Politikområde	Del	Kostnader (miljoner EUR)
P1: Grön omställning	P1C1: Omvandling av energisystemet	318,7
	P1C2: Industriella reformer och investeringar till stöd för den gröna och digitala omställningen	326
	P1C3: Minska byggnadsbeståndets klimat- och miljöpåverkan	110
	P1C4: Koldioxidsnåla lösningar för samhällen och transportsektorn	40
	P1C5: Miljömässig hållbarhet och naturbaserade lösningar	30
P2: Digitalisering och dataekonomi	P2C1: Digital infrastruktur	135
	P2C2: Påskynda dataekonomin och digitaliseringen	62
	P2C3: Digital säkerhet	29,75
P3: Höja sysselsättningsgraden och kompetensnivån för att främja hållbar tillväxt	P3C1: Sysselsättning och arbetsmarknad	170
	P3C2: Fortbildning	107,5
	P3C3: FoUI, forskningsinfrastruktur och pilotverksamhet	267
	P3C4: Stärka konkurrenskraften och öka tillväxten i krisdrabbade sektorer	94
P4: Social- och hälsovårdstjänster	P4C1: Förbättrad tillgång till social- och hälsovårdstjänster och ökad kostnadseffektivitet	404,8

3.2. Aspekter som rör planens genomförande

Förenlighet med andra program

Finlands plan innehåller en motivering av enhetligheten med mål och prioriteringar för andra initiativ, såsom det nationella reformprogrammet, den europeiska digitala agendan och den nationella energi- och klimatplanen. De föreslagna åtgärderna bidrar till genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter, inbegripet principerna om jämställdhet, lika möjligheter, aktiva arbetsmarknadsåtgärder, integrering av personer med funktionsnedsättning, allmän och yrkesinriktad utbildning samt livslångt lärande och lika tillgång till hälso- och sjukvård, och till andra EU-initiativ, såsom EU:s kompetensagenda, flaggskeppsinitiativet för omskolning och fortbildning, rådets rekommendationer om yrkesutbildning och kompetenshöjningsvägar samt kommissionens rekommendation om effektiva aktiva arbetsmarknadsåtgärder (Ease). Åtgärden som stöder integrerade ungdomstjänster ligger i linje med ungdomsgarantin, eftersom den syftar till att förhindra social utestängning av ungdomar och förbättra deras sysselsättningsmöjligheter genom att stärka de integrerade sysselsättnings-, hälso-, social- och utbildningstjänsterna för ungdomar. Instrumentet för tekniskt stöd tillhandahåller sakkunskap om kapacitetsuppbyggnad för att genomföra planen inom ett antal områden, t.ex. digitaliseringen av den offentliga sektorn, hållbar tillväxt och innovation.

Förenlighet med de utmaningar och prioriteringar som identifierats i de senaste rekommendationerna om euroområdet

Den finska återhämtnings- och resiliensplanen överensstämmer med de utmaningar och prioriteringar som identifierats i rådets rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet. I planen ingår den första åtgärden i rådets rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet eftersom den innehåller åtgärder för att förbättra täckningen, tillräckligheten och hållbarheten hos hälso- och sjukvårdssystem samt sociala trygghetssystem för alla (politikområde 4). I planens åtgärder finns även den andra åtgärden i rekommendationen om den ekonomiska politiken i euroområdet för att stärka produktivitet och sysselsättning (politikområde 3) och för att ge stöd till privata investeringar som kan främja den gröna omställningen och den digitala omställningen (politikområdena 1 och 2), underlätta övergångar på arbetsmarknaden, åtgärda segmenteringen av arbetsmarknaden och hantera kompetensbrist (politikområde 3). Åtgärderna inom politikområdena 2, 3 och 4 kommer att stärka ändamålsenligheten i och digitaliseringen av den offentliga förvaltningen, inbegripet hälso- och sjukvårdssystemen, samt de offentliga arbetsförmedlingarna i enlighet med den tredje åtgärden i rekommendationen om den ekonomiska politiken i euroområdet. Åtgärderna som rör dataekonomin och informationsdelning kommer att minska den administrativa bördan för företagen och förbättra näringslivet. Slutligen innehåller planen en reform av ramverket för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism, vilket överensstämmer med åtgärd 3 och 5 i rådets rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet.

Styrning

Finansministeriet ansvarar för den övergripande samordningen av planen och fungerar som kommissionens kontaktpunkt. Ministeriet ska övervaka genomförandet av planen som central myndighet och i samarbete med de andra ministerierna och organen som är involverade i förvaltningen. Finansministeriet ansvarar även för kontroll och revision samt för att utarbeta betalningsansökningar till kommissionen, för att säkerställa korrektheten i relaterad information och för att utfärda förvaltningsförklaringar. Olika ministerier och byråer ansvarar för att bevilja subventioner, korrigerande åtgärder som ska vidtas och återhämtning som rör respektive förvaltningsområden. Finansministeriet kommer att samla in information om hur genomförandet fortskrider och om vilka delmål och mål som uppnåtts från andra ministerier och myndigheter som beviljat stöd via det gemensamma informationssystemet.

Jämställdhet och lika möjligheter

Planen innehåller ett avsnitt om jämställdhet och lika möjligheter för alla. I avsnittet ges en beskrivning av covid-19-krisens effekter och i synnerhet jämställdhetsrelaterade utmaningar, som är ett övergripande och allmänt mål för planen enligt den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Planens insatser och åtgärder förväntas bidra till att lösa de beskrivna utmaningarna och ha en direkt och indirekt inverkan på jämställdhet och kvinnor. Planen innehåller även information om förväntade samhällseffekter, bland annat för personer med funktionsnedsättning, personer med psykiska hälsoproblem, äldre människor och migranter. Den innehåller vidare sysselsättnings- och arbetsmarknadsreformer för att utveckla mer integrerade tjänster som är tillgängliga för alla och tillgodose behoven för grupper som har sämre förutsättningar. Andra åtgärder, bland annat påskyndandet av digitaliseringen och förbättrad

regional tillgång till höghastighetsbredband, syftar till att underlätta platsoberoende arbete och göra det enklare för såväl kvinnor som män att förena arbete och familjeliv.

Samrådsförfarande

Finlands förberedande steg kännetecknades av en omfattande inkludering av regionala förvaltningar, arbetsmarknadsparter, industri- och företagsorganisationer, icke-statliga organisationer och utbildningsinstitutioner. Samråden anordnades i olika format, som regionala evenemang och temadagar, för att informera deltagarna om planens utarbetande och för att få intressenternas åsikter om de främsta prioriteringarna för finansiering och planens innehåll.

Återhämtnings- och resiliensplanen ger en adekvat översikt över de samråd med berörda aktörer som genomfördes mellan hösten 2020 och våren 2021. En interministeriell samordningsgrupp har haft samråd med arbetsmarknadens parter, regionala och lokala organisationer, den akademiska världen, utbildningsinstitutioner och olika civilsamhällesorganisationer under en regional turné, i ett forum om tillväxt och vid andra evenemang för intressenter. Ministerierna har även tagit emot skriftliga redogörelser och förslag från organisationer och enskilda personer. Dessutom har man haft samråd med forskare om hur målen ska mätas. I planen tillhandahålls även adekvata uppgifter om vilka intressenter som deltar under genomförandet.

Kommunikationsstrategi

I ett bredare sammanhang ingår kommunikationsstrategin i Finlands program för hållbar tillväxt. Finansministeriet samordnar kommunikationen och har redan inrättat ett nätverk med företrädare för samtliga ministerier. Det har också preliminärt diskuterat samordningen av kommunikationen med kommissionens representation. Finansministeriets webbplats är den primära kanalen för löpande och fullständig information om förberedelserna och genomförandet. Ett särskilt avsnitt i det finska programmet för hållbar tillväxt innehåller information om Finlands återhämtnings- och resiliensplan och framstegen med denna. Man planerar att tillhandahålla information om planens åtgärder, fördelningen av finansieringen över tid och praktisk information för stödmottagare. Kommunikationen sker i olika former, bland annat medieevenemang och användning av sociala medier.

Planen innehåller ett tydligt engagemang från de finska myndigheterna för att följa kraven på kommunikation enligt förordningen, särskilt för de projekt som ska finansieras av faciliteten för återhämtning och resiliens. ”Finansierat av Europeiska unionen – NextGeneration”. Finansministeriet har inrättat ett kommunikationsnätverk, dit representanter från samtliga delaktiga ministerier har bjudits in. När genomförandet av planen fortskrider kommer detta öppna för ytterligare kommunikationsmöjligheter. Det är upp till de finska myndigheterna i samarbete med kommissionen att ta tillvara på dessa. Finansministeriet har åtagit sig att samordna kommunikationen med kommissionen.

Statligt stöd

Reglerna för statligt stöd och konkurrensreglerna gäller fullt ut för de åtgärder som finansieras av faciliteten för återhämtning och resiliens. Unionsmedel som ges via medlemsstaternas myndigheter, såsom medlen från faciliteten för återhämtning och resiliens, blir statliga medel och kan utgöra statligt stöd om samtliga kriterier i artikel 107.1 i EUF-fördraget är

uppfyllda. När så är fallet och det finns statligt stöd ska dessa åtgärder meddelas och beviljas av kommissionen innan medlemsstaterna kan bevilja stödet, om inte dessa åtgärder omfattas av en befintlig stödordning eller överensstämmer med tillämpliga villkor i en gruppundantagsförordning, särskilt den allmänna gruppundantagsförordningen som anger vissa stödkategorier som är förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i EUF-fördraget[18]. Om statligt stöd förekommer och kräver förhandsanmälan är det medlemsstatens ansvar att meddela kommissionen om åtgärder för statligt stöd innan de beviljas, enligt artikel 108.3 i EUF-fördraget. I detta avseende kan analysen av statligt stöd som genomförs av Finland i återhämtnings- och resiliensplanen inte betraktas som en anmälan om statligt stöd. Om Finland anser att en särskild åtgärd i återhämtnings- och resiliensplanen innehåller stöd av mindre betydelse eller stöd som undantagits från anmälningsskyldigheten är det Finlands ansvar att säkerställa full efterlevnad av tillämpliga regler.

[18] Kommissionens förordning nr 651/2014, EUT L 187, 26.6.2014, s. 1.

Självbedömning av säkerhet

I enlighet med artikel 18.4 g i förordning (EU) 2021/241 anges i planen att riskbedömningar och riskhanteringsplaner har utarbetats för flera åtgärder som rör digital kapacitet och konnektivitet. När det gäller investeringar i infrastruktur för konnektivitet, utveckling av miljöer för 6G, artificiell intelligens och kvantberäkningar, samt investeringar i övningar och utbildningar i cybersäkerhet, innehåller planen en riskbedömning och en riskhanteringsplan för varje projekt så att säkerhetsriskerna hanteras under projektets livscykel. I fråga om investeringar i konnektivitet beskrivs den nationella lagstiftningen i planen, som beaktar EU:s verktygslåda för säkra 5G-nät. Det kan till exempel röra sig om enheter som kan hota den nationella säkerheten och som då inte får användas i kommunikationsnätverkens viktiga delar. I planen anges även krav på att cybersäkerhet ska säkerställas för de produkter och tjänster som är kopplade till projektet, och att eventuella certifieringssystem kommer att användas vid behov. Säkerhetskrav planeras att anges vid offentliga upphandlingsförfaranden och, vid behov, kommer även säkerhetsgodkännanden av personal och företag att tillämpas. Strategiska åtgärder som anges i självbedömningen av säkerheten behöver övervakas noggrant under planens genomförande.

4. SAMMANFATTNING AV BEDÖMNINGEN AV PLANEN

4.1. Övergripande och tillräckligt balanserat svar på den ekonomiska och sociala situationen

Finlands återhämtnings- och resiliensplan utgör ett övergripande och balanserat svar på Finlands ekonomiska och sociala situation. Med tanke på de särskilda utmaningarna och storleken på den ekonomiska tilldelningen förväntas planen bidra på ett lämpligt sätt till de sex pelare som avses i artikel 3 i förordningen, nämligen i) grön omställning, ii) digital omställning, iii) smart och hållbar tillväxt för alla, iv), social och territoriell sammanhållning, v) hälsa samt ekonomisk, social och institutionell resiliens, och vi) strategier för nästa generation. Planen innehåller 57 åtgärder (18 reformer och 39 investeringar) vilka grupperas i 13 delar som är strukturerade kring följande fyra huvudsakliga politikområden: 1) grön omställning, 2) digital omställning, 3) sysselsättning och kompetens, forskning, utveckling och innovation samt stöd till företag, och 4) sociala frågor och hälsovård. Både de gröna och de digitala målen uppfylls, och det gröna målet överskrids betydligt. Samtliga pelare täcks av minst en del, medan en del kan bidra till flera pelare. Planens åtgärder motsvarar facilitetens, med en adekvat övergripande balans mellan pelarna. Hur den finska planens delar täcker de sex pelarna sammanfattas i tabell 5. Finland lämnade in sitt nationella reformprogram den 27 maj 2021. Informationen i det nationella reformprogrammet beaktas och bedöms tillsammans med återhämtnings- och resiliensplanen i detta arbetsdokument från kommissionens avdelningar.

Tabell 5: Hur delarna i Finlands återhämtnings- och resiliensplan bidrar till facilitetens sex pelare

	Grön omställning	Digital omställning	Smart och hållbar tillväxt för alla	Social och territoriell sammanhållning	Hälsa och ekonomisk, social och institutionell resiliens	Politik för nästa generation
P1C1: Omvandling av energisystemet	●	○	●	●	○	
P1C2: Industriella reformer och investeringar till stöd för den gröna och digitala omställningen	●	○	●	●	○	
P1C3: Minska byggnadsbeståndets klimat- och miljöpåverkan	●		●	●	○	
P1C4: Koldioxidsnåla lösningar för samhällen och transportsektorn	●	○	●	●	○	
P1C5: Miljömässig hållbarhet och naturbaserade lösningar	●		○	●	○	
P2C1: Digital infrastruktur	○	●	○	●		
P2C2: Påskynda dataekonomin och digitaliseringen		●	●		○	
P2C3: Digital säkerhet		●			●	
P3C1: Sysselsättning och arbetsmarknad		○	○	●	●	○
P3C2: Fortbildning	●	●	●	○	●	●
P3C3: FoUI, forskningsinfrastruktur och pilotverksamhet	●	○	●	○		●
P3C4: Stärka konkurrenskraften och öka tillväxten i krisdrabbade sektorer	○	●	●	○		
P4C1: Förbättrad tillgång till social- och hälsovårdstjänster och ökad kostnadseffektivitet		●	○	●	●	○

Förklaringar: ”●” Investeringar och reformer i delen bidrar på ett betydande sätt till pelaren, ”○” delen bidrar delvis till pelaren.

Pelare I Grön omställning

Planen inriktas främst på åtgärder för att påskynda den gröna omställningen. Åtgärderna som stöder klimatmålen står för ett belopp som motsvarar 50,1 % av planens totala tilldelning. Detta överensstämmer med den finska regeringens ambition att uppnå koldioxidneutralitet senast

2035. Planens åtgärder är även kopplade till den nationella energi- och klimatplanen för 2021–2030, särskilt vad gäller dess mål för minskade utsläpp av växthusgaser och koldioxidneutralitet senast 2035. Dessa åtgärder avser särskilt reformer och investeringar för att öka andelen förnybara energikällor i energimixen, minska industrins koldioxidutsläpp, minska utsläppen från offentliga och privata byggnader och främja utsläppssnåla transportmedel.

Planens politikområde ”grön omställning” består av fem delar som var och en bidrar till en särskild dimension av utmaningarna i samband med den gröna omställningen. Detta motsvarar analyser som visar att åtgärder för minskade utsläpp måste omfatta alla utsläppskällor för växthusgaser om Finland ska nå sitt mål för koldioxidneutralitet[19]. De största utsläppskällorna i Finland är energiförsörjningssektorn (31 % av de totala utsläppen), transport (20 %), tillverkning (12 %) och byggnader (7 %)[20]. Var och en av dessa sektorer behandlas i en egen del i den finska planen. Planen innehåller också en särskild del om FoU och innovation (P3C3), där över 70 % av investeringarna är öronmärkta för den gröna omställningen, med särskild inriktning på vätgas, ren energi och biprodukter av högt värde samt dataanalys och samhällsvetenskapliga aspekter av resiliens och klimatanpassning.

Planen har en stark inriktning på främjande av produktion av ren teknik, med reformer för att fasa ut användningen av kol samt en reform av energibeskattningen. Den särskilda delen (P1C1) omfattar även investeringar i nya energitekniker och energiinfrastruktur (systemintegration, lagring och transport). Finland satsar starkt på att påskynda minskningen av utsläppen från industrin genom åtgärderna i del P1C2. Denna del omfattar en reform av klimatlagen med ambitiösa utsläppsminskningsmål, kompletterat med industrispecifika färdplaner som ska bidra till att nå regeringens mål för klimatneutralitet senast 2035. Stöd planeras för produktion och lagring av ren vätgas inom ramen för de planerade viktiga projekten av gemensamt europeiskt intresse, som syftar till att stödja investeringar längs värdekedjan för vätgas liksom avskiljning, lagring och återvinning av koldioxid. Andra åtgärder främjar direkt elektrifiering och industriella processer med låga koldioxidutsläpp inom industrisektorn. Planen innebär även ökade insatser för att främja den cirkulära ekonomin och användningen av återvunna material genom en kombination av reformer, t.ex. av avfallslagen, samt investeringar i främjande av återanvändnings- och återvinningsinitiativ som särskilt inriktas på industriella biflöden, såsom bioekonomin eller värdekedjan för batterier.

Planen bidrar till minskade koldioxidutsläpp från den byggda miljön och inom transportsektorn. Del P1C3 omfattar reformer för att lagstifta om och finansiera koldioxidsnåla tekniker inom byggsektorn, bland annat ersättning av oljeuppvärmning i privata och offentliga byggnader. Del P1C4 bidrar till minskade utsläpp av växthusgaser inom transportsektorn genom en reform av systemet för beskattning av transporter och stöd till införandet av infrastruktur för laddning och tankning för renare transportmedel. Delen främjar anläggande av infrastruktur för

[19] Landsrapport Finland 2020, SWD(2020) 525 final.

[20] Utsläpp av växthusgaser per sektor: https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/data/data-viewers/greenhouse-gases-viewer.

privata laddningsstationer för fordon, även i privata byggnader. Bristen på sådan infrastruktur har nämligen identifierats som en av de flaskhalsar som hindrar incitament för köp av elfordon. Detta kompletteras av del P1C5, som inriktas på miljömässig hållbarhet genom en modernisering av naturskyddslagen och investeringar i initiativ för återvinning av näringsämnen.

Pelare II: Digital omställning

Planen omfattar hela den andra pelaren i dess olika dimensioner, med flera delar som riktar sig till den digitala omställningen direkt eller indirekt. Finland är redan världsledande inom den digitala omställningen, men i planen förväntas man åtgärda kvarstående brister i den digitala infrastrukturen, främst höghastighetsbredbandsnätverket. Dessutom förväntas reformer och investeringar i planen bidra till att stötta digitaliseringen av företag, särskilt små och medelstora företag, och till att den digitala kompetensen förbättras ytterligare genom en omfattande reform för kontinuerligt lärande. Syftet med programmet för realtidsekonomi är att bidra till att skapa gemensamma lösningar och strukturer för att underlätta utbytet av digitala finansiella uppgifter mellan organisationer i ett strukturerat maskinläsbart format (t.ex. e-fakturor), i enlighet med visionen om en ”realtidsekonomi”.

Ett omfattande arbete genomförs för att digitalisera de offentliga tjänsterna. Arbetet omfattar databaserad innovation, digitalisering av järnvägstjänster och smarta energisystem. Införandet av det europeiska trafikstyrningssystemet för tåg (ERTMS) på hela det nationella järnvägsnätet senast 2040, tillsammans med det 4G- och 5G-baserade framtida mobilkommunikationssystemet för järnvägar (FRMCS) kommer att bidra till att säkerställa att järnvägstjänsterna är anpassade för framtiden. Andra investeringar stöder pågående reformarbete inom sysselsättning, områden inom social- och hälsovård, med en tydlig inriktning på digitaliseringens omställningspotential, fortbildnings- och omskolningsprogram, digitalisering av offentlig arbetsförmedling samt social- och hälsovårdstjänster och som stöd för att skapa säkra, interoperabla informationsutbyten mellan behöriga myndigheter inom finansiell tillsyn och bekämpning av penningtvätt.

I planen främjas även forskning, utveckling och innovation på det digitala området, samtidigt som den stöder utvecklingen av cyber- och informationssäkerhet. Detta kompletteras av investeringar inom viktig digital teknik som 6G, AI och kvantdatorteknik, inbegripet genom att bidra till planerade viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse inom mikroelektronik.

Pelare III: Smart och hållbar tillväxt för alla, inbegripet ekonomisk sammanhållning, sysselsättning, produktivitet, konkurrenskraft, forskning, utveckling och innovation, och en välfungerande inre marknad med starka små och medelstora företag.

Planen täcker till stor del in den tredje pelaren, eftersom samtliga delar direkt bidrar till smart och hållbar tillväxt. Planens inriktning på att främja den gröna och den digitala omställningen kommer att bidra till att låta ekonomin växa på ett mer hållbart sätt. De initiativ som finansieras av planen beräknas innebära ökningar av BNP, sysselsättning och produktivitet på medellång och lång sikt. Finland är redan ett av de främsta länderna i EU när det gäller utveckling och användning av miljöteknik, och genom planen kan landets konkurrenskraft och handelsresultat stärkas ytterligare.

Även konkurrenskraft och produktivitet förväntas kunna dra fördel av flera andra åtgärder inom planen som stöttar forskning, innovation och utveckling av viktiga gröna och digitala tekniker för framtiden. Planens fokus på utfasning av fossila bränslen kommer sannolikt att bidra till att öka industrins konkurrenskraft på medellång sikt. En moderniserad och interoperabel digital infrastruktur kommer att ge människor och företag bättre tillgång till offentlig service och databaserade innovationer samtidigt som den förbättrar effektiviteten. Dessutom förväntas investeringar inom viktig digital teknik i del P2C2 som realtidsekonomi, 6G, AI och kvantdatorer, samt bidrag till de planerade viktiga projekten av gemensamt europeiskt intresse inom mikroelektronik (se ovan) bidra till att säkerställa Europas konkurrenskraft och förbättra produktiviteten.

De åtgärder som föreslagits i del P3C1 förväntas både bidra till att öka sysselsättningsgraden till det angivna målet på 75 % och öka produktiviteten. På så sätt minskas de negativa effekterna av den demografiska utmaningen samtidigt som de offentliga finansernas hållbarhet stärks. De föreslagna åtgärderna är inriktade på de särskilda utmaningarna som orsakats av covid-19-pandemin, särskilt för de sårbara grupperna, men det huvudsakliga fokuset ligger på långsiktiga strukturella reformer i enlighet med regeringens prioriteringar för sysselsättningen. Antagandet och genomförandet av den nordiska modellen för arbetsförmedling och avskaffandet av tilläggsdagar med arbetslöshetsersättning för äldre personer (den så kallade pensionsslussen) förväntas få en positiv inverkan på sysselsättningen. Parallellt med detta bör främjandet av arbets- och utbildningsbaserad invandring fortsätta för att locka internationell kompetens som kan bidra till tillväxt i sysselsättningen och i produktiviteten, som är två av Finlands främsta utmaningar.

Del P3C3 förväntas bidra till FoUI-intensiteten. Den förväntas bidra till att öka andelen FoUI-utgifter i Finland från 2,9 % (2019) till 4 % av BNP fram till 2030, samtidigt som samordningen inom offentliga FoUI-enheter och mellan offentliga och privata enheter som arbetar med FoUI ökar, även internationellt. I paketet för att främja grön omställning ingår investeringar för att stödja projekt bland ledande företag, få fart på nyckelsektorerna och stärka deras kompetens, och för att stödja innovativa tillväxtföretag. Paketet som främjar innovation och forskningsinfrastruktur omfattar investeringar i utveckling av den lokala forskningsinfrastrukturen, den nationella forskningsinfrastrukturen och innovationsinfrastrukturen.

Inom P3C4 ingår även åtgärder för att hjälpa företag, främst små och medelstora företag, att växa och handla med varor och tjänster över gränserna, med en särskild inriktning på sektorer med hög tillväxtpotential och riktat stöd till sektorer som drabbats hårt av covid-19-pandemin, inklusive turism samt den kulturella och kreativa sektorn. Åtgärderna överensstämmer med målen för den gröna omställningen och den digitala omställningen och förväntas stötta en välfungerande inre marknad och bidra till EU:s industristrategi.

Pelare IV: Social och territoriell sammanhållning

Syftet med åtgärderna i planen är också att minska de regionala klyftorna och främja social inkludering. I del **P1C3** finns åtgärder för att stimulera ersättning av oljebaserade uppvärmningssystem i privata och offentliga byggnader med uppvärmningssystem som bygger på

teknik med låga eller inga koldioxidutsläpp. Dessa åtgärder förväntas tillfälligt förstärka den lokala sysselsättningen och investeringarna, och bidrar därmed till territoriell sammanhållning. Samtidigt kommer stödet för ersättning av oljebaserade uppvärmningssystem sannolikt att vara extra viktigt för hushåll med begränsade finansieringsmöjligheter. Bytet till andra system kommer att bidra till lägre energikostnader, som utgör en stor del av de mindre välbärgade hushållens utgifter, och bidrar på så sätt till social sammanhållning.

Flera av de föreslagna åtgärderna förväntas bidra på ett positivt sätt till sammanhållning och konvergens genom att åtgärda de befintliga regionala skillnaderna i det offentliga tjänsteutbudet, inklusive it-tjänster och e-förvaltningstjänster. En större tillgång till bredbandstjänster av högre kvalitet i avlägsna områden enligt del **P2C1** förväntas bidra till att upprätthålla ekonomin och öka produktiviteten, vilket ger fördelar för den territoriella sammanhållningen. Dessutom har hälso- och sjukvårdsinnovationer inom del **P4C1** möjlighet att ge fördelar för personer som bor i glesbefolkade områden där avstånden till social- och hälsovårdstjänster är långa. Bredbandsinitiativet (**P2C1**) som främjar tillgång till höghastighetsbredband i landsbygdsområden kommer också att bidra till detta mål.

Den sociala sammanhållningen främjas genom samtliga åtgärder och bidrar till genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter, särskilt den nordiska modellen för arbetsförmedling och åtgärder för integration på arbetsmarknaden av ungdomar, personer med partiell arbetsförmåga och personer med funktionsnedsättningar. Reformen av det kontinuerliga lärandet och dess digitalisering förväntas innebära sysselsättningsmöjligheter för personer i arbetsför ålder, inklusive de som tillhör underrepresenterade grupper. En bättre sammanhållning uppnås främst genom införande av Navigatorn för ungdomar och genom att tjänster för integrerad arbetsförmåga och psykisk hälsa utökas till att omfatta nya regioner. Dessutom kommer en förbättrad social sammanhållning att uppnås med genomförandet av åtgärder som främjar lika tillgång till hälso- och sjukvård.

Pelare V: Hälsa samt ekonomisk, social och institutionell resiliens, inbegripet med målet att bland annat öka krisberedskapen och kapaciteten för krishantering

Åtgärderna i planen överensstämmer med Finlands behov av att åtgärda svagheter i hälso- och sjukvårdssystemet. Även om det i Finland funnits en allmän beredskap att hantera covid-19-krisen skulle landets hälso- och sjukvårdssystem behöva vara mer resilient. För att förbättra tillgången till social- och hälsovårdstjänster är syftet med de föreslagna åtgärderna att gradvis minska eftersläpningen (eller ”vårdskulden”) som ökat under covid-19-krisen och bidra till genomförandet av sjudagarsgarantin. Samtidigt förväntas investeringar för att stärka det förebyggande arbetet och tidigt identifiera hälsoproblem genom e-tjänster och digitala innovationer för social välfärd och hälso- och sjukvård, tillsammans med den fortsatta ökningen av höghastighetsbredbandsnätverket att bidra till att avhjälpa medicinska behov, särskilt i mer avlägsna områden. När det gäller hållbarhetsrisker i social- och hälsovårdssystemet på grund av den åldrande befolkningen har den finska regeringen inrättat en kunskaps- och effektbaserad styrgrupp för att stärka systemets kostnadseffektivitet ytterligare. Investeringar för att främja

införandet av ett uppgraderat system för övervakning av vårdgarantin på alla vårdcentraler kommer att bidra till att detta mål uppnås.

Institutionell resiliens förväntas främjas genom utveckling av ett informationssystem för bostadsfastigheter och kommersiella fastigheter och genom åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Inom del P2C2 har utvecklingen av ett centralt register för lån från bostadsföretag planerats. Uppgifter om lån från bostadsföretag ska överföras till det planerade positiva kreditupplysningsregistret, för att kunna hantera privat överskuldsättning och på så sätt bidra till Finlands ekonomiska stabilitet. Dessutom innehåller del P2C3 en reform och tillhörande investeringar för att på ett effektivt sätt kunna genomföra insatser mot penningtvätt och finansiering av terror. Detta kompletteras av investeringar för att stödja digitaliseringen av den offentliga förvaltningen och för att skapa bättre åtkomst till data och kompatibla digitala infrastrukturer. I den här delen anges även åtgärder för att förbättra cybersäkerheten inom offentlig sektor, något som är avgörande för att kunna identifiera och åtgärda cyberattacker.

Pelare VI: Politik för nästa generation, barn och ungdomar, såsom utbildning och kompetens

Finlands återhämtnings- och resiliensplan tar även upp utbildning och kompetens avseende den gröna och den digitala omställningen. I planen ingår en reform av systemet för kontinuerligt lärande och den digitalisering som detta omfattar. Detta förväntas säkerställa att man kan erhålla kompetens för arbetsmarknaden för att bibehålla arbetskraftens anställbarhet i en allt mer digital och grön ekonomi. Mer integrerade plattformar och onlinetjänster planeras, vilket förväntas spela en avgörande roll i detta sammanhang. Samtidigt genomförs särskilda insatser genom utökade Navigator-serviceställen, en ny aktör på övergångsarbetsmarknaden, ett utökat program för arbetsförmåga och en utökad IPS-modell (Individual Placement and Support) för att underlätta integrationen av ungdomar och personer med partiell arbetsförmåga på arbetsmarknaden, inklusive personer med funktionsnedsättningar, genom att bemöta deras särskilda social- och hälsovårdsbehov men även utbildningsbehov.

För att nå målen om genomgången eftergymnasial utbildning räknar man i planen med stödåtgärder för att öka antalet studieplatser i den högre utbildningen. Fokus läggs på sektorer som påverkats mest av bristen på arbetskraft, inklusive sektorn för naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik och mer specifikt it-sektorn. Samtidigt vill man enligt planen även digitalisera och modernisera den högre utbildningen och systemet för kontinuerligt lärande på Åland.

Slutsats

Med beaktande av samtliga reformer och investeringar som presenterats av Finland utgörs landets återhämtnings- och resiliensplan i stor utsträckning av en omfattande och tillräckligt balanserad lösning på den ekonomiska och sociala situationen. Den bidrar på så sätt till samtliga sex pelare enligt artikel 3 i RRF-förordningen, och beaktar Finlands särskilda utmaningar och landets ekonomiska tilldelning. Detta skulle innebära betyget A enligt bedömningskriterierna i punkt 2.1 i bilaga V i RRF-förordningen.

4.2. Koppling till de landsspecifika rekommendationerna och den europeiska planeringsterminen

Planen är ambitiös eftersom den ger svar på många olika typer av utmaningar som den finska ekonomin och det finska samhället står inför. Den innehåller reformer och investeringar i syfte att stärka den gröna och den digitala omställningen, skapa en välfungerande och inkluderande arbetsmarknad, skapa resiliens i och tillgång till hälso- och sjukvården samtidigt som man investerar i forskning och utveckling. Vissa landsspecifika rekommendationer, t.ex. resiliens i hälso- och sjukvårdssystemet och bättre tillgång till social- och hälsovårdstjänster (landsspecifik rekommendation 1.2-3, 2020) eller inrättandet av ett kreditregistersystem (landsspecifik rekommendation 4.2, 2019) har redan i stor utsträckning åtgärdats eller håller på att åtgärdas parallellt med planen, vilket innebär att åtgärderna i planen inom dessa områden endast ses som komplement. I tabell 6 i slutet av avsnittet visas kartläggningen av de utvalda utmaningarna de relevanta landsspecifika rekommendationerna och delarna i Finlands återhämtnings- och resiliensplan.

Offentliga finanser och finanssektorn

Åtgärder för att förbättra kostnadseffektiviteten i social- och hälsovårdstjänster inkluderas i Finlands återhämtnings- och resiliensplan (landsspecifik rekommendation 1.2, 2019). Inom del P4C1 förväntas kostnadseffektiviteten förbättras genom de föreslagna investeringarna, särskilt de som förbättrar uppgifter och evidens för beslutsfattande, samt de planerade digitala tjänsterna samt telefontjänster. Förvaltningslösningar inkluderar utveckling och implementering av avancerade lösningar för kunskapshantering och analys. Dessa förväntas möjliggöra bättre kontroll och nationell uppföljning av servicepaket och förbättra servicesystemets kostnadseffektivitet.

Finlands plan inkluderar reformåtgärder för inrättandet av ett omfattande kreditregistersystem (landsspecifik rekommendation 4.2, 2019). Utkastet till lagstiftningen om inrättande av kreditregistersystemet som redan har presenterats förväntas lämnas in till parlamentet under våren 2022. Samtidigt innehåller Finlands plan inrättandet av ett centralt register för lån från bostadsföretag. Registret är ett nödvändigt komplement, eftersom uppgifter om lån från bostadsföretag ska överföras till ett positivt kreditregister, som ska reglera den befintliga privata överskuldsättningen och främja ekonomisk stabilitet. Gemensamma förfaranden som gäller tillgänglighet på administrativ information om bostadsbolag har definierats i ett projekt som genomfördes av Jord- och skogsbruksministeriet och Finlands lantmäteriverk, och en distributionskanal för uppgifter finns från informationssystemet för bostadsfastigheter och kommersiella fastigheter.

Hälso- och sjukvård samt långvarig vård och omsorg

Insatser för att förbättra resiliens och lika tillgång till social- och hälsovårdstjänster ingår i Finlands plan för återhämtnings- och resiliensplan (landsspecifik rekommendation 1.2, 2019 samt landsspecifik rekommendation 1.2-3, 2020). De delar som presenterats i planen kompletterar social- och hälsovårdsreformen som antogs av det finska parlamentet den 23 juni 2021. Åtgärderna inom vården garanterar särskilt att alla får tillgång till social- och hälsovård, eftersom de syftar till att förändra mönster, tillhandahålla nya digitala lösningar, säkerställa att problem identifieras i ett tidigt skede, samt att utveckla social- och hälsovårdstjänster som är

lättillgängliga. Bristen på vårdpersonal åtgärdas i viss utsträckning i planen genom digitalisering av hälso- och sjukvårdstjänster. Inom det tredje politikområdet förväntas emellertid ökningen av antalet platser i den högre utbildningen som rör de sektorer där det råder brist på arbetskraft ha en positiv effekt på bristen på vårdpersonal på medellång sikt. Om de föreslagna åtgärderna genomförs på ett framgångsrikt sätt och som ett komplement till pågående nationella åtgärder förväntas de bidra till att förbättra tillgången till social- och hälsovårdstjänster för alla, samt åtgärda bristen på vårdpersonal.

Integration och kompetens på arbetsmarknaden

Samtliga åtgärder inom del P3C1 syftar till att stötta sysselsättningen och stärka arbetsmarknadens funktionssätt (landsspecifik rekommendation 2.1, 2019 och landsspecifik rekommendation 2.1, 2020). Det främsta syftet med denna del är att höja sysselsättningsgraden och stärka arbetsmarknadens funktionssätt. Detta föreslås genomföras med en strukturell reform, en nordisk modell för arbetsförmedling, och digitalisering av de offentliga arbetsförmedlingarna genom att avveckla utökad arbetslöshetsersättning fram till den lagstadgade pensionsåldern för äldre personer och genom att underlätta arbets- och utbildningsbaserad invandring samt främja integration på arbetsmarknaden för ungdomar och personer med partiell arbetsförmåga. I den nordiska modellen för arbetsförmedling och den stegvisa borttagningen av utökad arbetslöshetsersättning för äldre personer (pensionsslussen) ingår aktiveringskomponenter samtidigt som den bidrar till att skapa incitament för att arbeta. I återhämtnings- och resiliensplanen ingår emellertid inte åtgärder till stöd för den pågående reformen av de sociala trygghetssystemen, främst på grund av detta är en långsiktig reform som kommer att genomföras under två mandatperioder. Viktiga politiska beslut om hur reformen ska utformas väntas inte förrän 2023. Dock återges arbetet med reformen i förklaringen av planen (kapitel 1) och i bilaga 5 (Finlands nationella reformprogram). Samtidigt har inrättandet av ett inkomstregister slutförts. Detta är ett viktigt steg för att kunna åtgärda de byråkratiska problemen som uppstår när arbetsinkomst kombineras med sociala förmåner.

Delarna P3C1 och P3C2 i planen bidrar till att förbättra kompetensen, inklusive genom effektiviserade processer för arbets- och utbildningsbaserad immigration och genom en reform av systemet för kontinuerligt lärande (landsspecifik rekommendation 2.2, 2019). Enligt del **P3C1** är syftet med den föreslagna effektiviseringen av administrativa förfaranden för att behandla ansökningar om uppehållstillstånd för arbete och utbildning att locka internationell kompetens. Reformen förväntas öka den arbets- och utbildningsbaserade invandringen av kvalificerad arbetskraft och att förbättra möjligheterna för internationella studerande med examen att få arbete i Finland. Därmed ska reformen även bidra till att åtgärda bristen på arbetskraft inom vissa sektorer, främst genom att tillhandahålla experter, studenter och forskare inom ledande sektorer och tillväxtsektorer. De föreslagna åtgärderna i **P3C2** förväntas bidra till den pågående reformen för kontinuerligt lärande för att förbättra kompetensen på arbetsmarknaden, särskilt när det gäller grön och digital omställning, inklusive för personer i underrepresenterade grupper med låg utbildning. Den föreslagna ökningen på minst 600 nya platser på universitet och yrkeshögskolor inom sektorer där det råder brist på arbetskraft (t.ex. ingenjörer, it, yrken inom social- och hälsovård) förväntas bidra till ett långsiktigt stöd för sysselsättning av utbildad arbetskraft.

En stor del av del P3C1 fokuserar på att förbättra integrerade tjänster för arbetslösa och personer utanför arbetskraften samtidigt som man främjar en aktiv arbetsmarknadspolitik

(landsspecifik rekommendation 2.3, 2019 och landsspecifik rekommendation 2.2, 2020). Detta gäller särskilt den nordiska modellen för arbetsförmedling, Navigator-centrumet för ungdomar och de planerade tjänsterna som rör arbetsförmåga, den nya aktören på övergångsarbetsmarknaden, förlängningen av programmet för arbetskapacitet och IPS-tjänster för personer som lider av psykisk ohälsa samt tjänster för psykisk hälsa för enskilda personer och arbetsplatser.

Investerings- och innovationspolitik

I del P3C4 av planen fastställs likviditet för realekonomin, särskilt för små och medelstora företag samt främjande av privata investeringar för att lyfta den ekonomiska återhämtningen (de landsspecifika rekommendationerna 3.1 och 3.3, 2020). De planerade bidragsprogrammen i den här delen stöder utvecklingen av små och medelstora företag, innovation och investeringar som krävs för den digitala och den gröna omställningen särskilt för ren och effektiv produktion och användning av energi, hållbar och effektiv infrastruktur samt forskning och innovation. Samtidigt lyfts förhandstilldelningen av mogna investeringsprojekt inom den offentliga sektorn (landsspecifik rekommendation 3.2, 2020) fram delvis, liksom inriktningen på investeringar för hållbar och effektiv infrastruktur. Det finns flera stora investeringsprojekt (höghastighetslinje från Åbo till Helsingfors och från Tammerfors till Helsingfors, från Helsingfors till den nationella flygplatsen, slutförande av järnvägarnas elektrifiering etc.) som kommer att finansieras genom den nationella budgeten och andra EU-källor (fonden för ett sammanlänkat Europa).

Delarna inom politikområde 2 och 3 ingår i Finlands arbete för att återställa den gradvisa minskningen av forskning och innovation som noterats under det senaste årtiondet på grund av tillbakagången i landets it-sektor och för att följa rekommendationen om att den investeringsrelaterade ekonomiska politiken ska inriktas på forskning och innovation (landsspecifik rekommendation 3.1, 2019 och landsspecifik rekommendation 3.6, 2020). Inom P2C2 vill Finland finansiera tillämpad FoUI-verksamhet och den infrastruktur som stöder den, dvs. test- och försöksmiljöer, som ska vara relaterade till mikroelektronik, 5G/6G-teknik, artificiell intelligens eller kvantteknik, och på så sätt bidra till den digitala omställningen. Inom P2C3 planerar Finland att stötta tillämpad forskning om cybersäkerhet, för att utveckla en plattform för undervisning i och utveckling av cybersäkerhetskompetens. Dessutom är målet med del P3C3 att bidra till att stärka FoUI-intensiteten, så att andelen FoUI-utgifter i Finland ökar från 2,9 % (2019) till 4 % av BNP år 2030, och att höja ambitionsnivån för FoUI-verksamhet, i enlighet med den nationella färdplanen för forskning, utveckling och innovation, som antogs våren 2020. För detta ändamål föreslås i den här delen två investeringspaket som syftar till att främja grön omställning och investera i forsknings- och innovationsinfrastruktur som stöder hållbar tillväxt och digitalisering.

Åtgärder som föreslagits under politikområde 1 i planen, samt ett antal åtgärder inom politikområde 2 och 3 bidrar till genomförandet av rekommendationerna att investera i den gröna omställningen (de landsspecifika rekommendationerna 3.2 och 3.3, 2019 samt de landsspecifika rekommendationerna 3.4 och 3.5, 2020). Detta inkluderar rekommendationerna för fokus på investeringsrelaterad politik för låga koldioxidutsläpp och energiomställning samt hållbara transporter, och rekommendationerna när det gäller energiomställning, särskilt för ren och effektiv framställning och användning av energi samt hållbar och effektiv infrastruktur. I del P1C1 ingår flera investeringsåtgärder för att stödja tillverkning och distribution av ren och förnybar

energi. Detta består av investeringar i energiöverföring och distribution för att öka energinätens kapacitet till stöd för den växande andelen förnybara energikällor i Finlands energimix, samt investeringar i ny energiteknik. I del P1C2 inriktas investeringarna på övergången till en ekonomi med låga koldioxidutsläpp genom stöd till elektrifiering och minskning av koldioxidutsläpp från industriella processer, inklusive investeringar i vätgas som ersättning för fossila bränslen. Investeringarna i del P1C3 syftar till att minska utsläppen från byggnadsbestånden genom att införa ett stöd för att byta ut uppvärmning med fossil olja till uppvärmningsformer med låga koldioxidutsläpp samt program för koldioxidsnål bebyggd miljö. När det gäller investeringar i hållbara transporter, hållbar och effektiv infrastruktur inkluderar del P1C4 två investeringsåtgärder för att öka investeringarna i hållbara transporter genom att skapa incitament för investeringar i eldrivna fordon med låga koldioxidutsläpp. Dessutom bidrar del P2C1 till projektet Digirata, som syftar till att modernisera trafikstyrningssystemet för tåg. Samtidigt kommer flera stora investeringsprojekt att finansieras av den nationella budgeten och andra EU-källor inklusive fonden för ett sammanlänkat Europa. Del P3C3 innehåller dessutom ett paket med investeringsåtgärder för att ge FoUI-finansiering till stöd för den gröna omställningen, inklusive genom att stötta offentliga och privata forskningsorganisationer samt nya och växande företag som utvecklar anpassningar till klimatförändringar med låga koldioxidutsläpp och för att hantera situationen.

Planens politikområden 2, 3 och 4 förväntas bidra till den digitala omställningen i Finland samt till hållbar och effektiv infrastruktur (de landsspecifika rekommendationerna 3.4 och 3.5, 2020). I del P2C1 betonas digital infrastruktur, med investeringar som syftar till att utveckla kvalitet och tillgänglighet i kommunikationsnätverk och digitaliseringen av järnvägstjänster. Finansieringen från fonden kommer att användas för att öka bredbandstäckningen och dess anslutningskvalitet i landsbygdsområden. Genom den här delen stöds även införandet av det Europeiska trafikstyrningssystemet för tåg (ERTMS) i hela det finska nätet, eftersom det befintliga systemet når slutet av sin livslängd i slutet av detta årtionde. I del P2C2 ingår reformer och investeringar som stöd för datadriven innovation, utbyte av digital information och forskning inom nyckelteknik för att öka Finlands konkurrenskraft. Åtgärderna i del P2C3 syftar till att bidra till att skapa en övergripande ram för att hantera frågor om cyber- och informationssäkerhet, vilket är en förutsättning för en framgångsrik digital omställning. I den tredje pelaren ingår fyra delar som baseras på sysselsättningspolitik och FoUI. När det gäller sysselsättning (delarna P3C1 och P3C2) kommer ett digitalt informationssystem för offentliga arbetsförmedlingar att utvecklas. Investeringar kommer också att genomföras för att påskynda hanteringen av arbets- och uppehållstillstånd. Ett omfattande program kommer att underlätta utvecklingen av digitala tjänster och informationsresurser för att stödja kontinuerligt lärande. Utvecklingen av befintliga och nya digitala tjänster förväntas även öka den högre utbildningens innovationsförmåga och underlätta människors tillgång till digitala utbildningstjänster. När det gäller företag och innovationer (delarna P3C3 och P3C4) kommer planen att bidra till förnyelse och utveckling av den nationella forskningsinfrastrukturen med fokus på målen för grön och digital omställning. Planen fokuserar även på att påskynda tillväxten hos de finska mikroföretagen och småföretagen, inklusive genom införande av nya digitala lösningar. Dessutom är syftet med del P4C1 att införa digitala innovationer i form av en vårdgaranti, som ska leverera digitala lösningar till stöd för utvecklingen av social- och hälsovårdstjänster och främja införandet av vårdgarantin.

Offentlig förvaltning och företagsklimat

I del P2C3 i planen finns åtgärder som förväntas bidra till att säkerställa effektiv övervakning och verkställighet av ramen för bekämpning av penningtvätt (landsspecifik rekommendation 4, 2020). Syftet med reformen är att underlätta insamling och utbyte av information mellan de behöriga myndigheterna för att förebygga och upptäcka penningtvätt, bland annat genom automatisering av databehandling och analys. Den ska ge stöd för att förbättra databehandlingen inom tillsynsmyndigheten och informationsutbytet mellan olika myndigheter samt för att genomföra en effektivare riskbaserad tillsyn av åtgärder mot penningtvätt. Systemet för kontroll av bank- och betalkonton planeras att ändras för att öka effektiviteten när det gäller att förebygga, upptäcka och lagföra penningtvätt och finansiering av terrorism. Slutligen vill man med reformen förbättra aktualitet, räckvidd och noggrannhet hos registret över faktiska ägare.

Svar på den ekonomiska och sociala situationen

Återhämtningsprognoserna för Finland på medellång och lång sikt kommer att gynnas av investeringar för att öka produktiviteten och innovationerna, samtidigt som man hanterar den svaga produktivitetstillväxten som observerats före krisen genom att investera i människor. Genom planen fokuserar man på investeringar för att befästa den digitala omställningen, främst inom sektorer som bidrar till att landet ökar sin konkurrenskraft, till exempel utvecklingsmiljöer för 6G, artificiell intelligens och kvantberäkningar. Åtgärder för att öka kompetensen i olika delar av befolkningen (särskilt för grön och digital omställning) och en effektivare offentlig förvaltning, inklusive system och verktyg i de offentliga arbetsförmedlingarna, förväntas bidra till ökad produktivitet genom investeringar i människor. När det gäller innovationer innehåller Finlands återhämtnings- och resiliensplan även åtgärder för att förbättra inkludering av privata enheter i forskningen och i industriell innovation. Totalt förväntas åtgärderna som planerats i Finlands återhämtnings- och resiliensplan ha en positiv inverkan på ekonomin trots en stor osäkerhet.

Slutsats

Med tanke på de reformer och investeringar som Finland presenterat förväntas landets återhämtnings- och resiliensplan bidra till att effektivt ta itu med alla eller en betydande del av de utmaningar som fastställts i de landsspecifika rekommendationerna eller de utmaningar som fastställts i andra relevanta dokument som kommissionen officiellt antagit enligt den europeiska planeringsterminen, och återhämtnings- och resiliensplanen utgör ett adekvat svar på Finlands ekonomiska och sociala situation. Detta skulle innebära betyget A enligt bedömningskriterierna i punkt 2.2 i bilaga V i RRF-förordningen.

Tabell 6: Kartläggning av ländernas utmaningar som identifierats i de landsspecifika rekommendationerna 2019–2020 och delarna i den finska återhämtnings- och resiliensplanen

Landets utmaningar (enligt avsnitt 2)	Tillhörande landsspecifika rekommendationer (2019–2020) och rekommendationer enligt den europeiska planeringsterminen	P1C1	P1C2	P1C3	P1C4	P1C5	P2C1	P2C2	P2C3	P3C1	P3C2	P3C3	P3C4	P4C1
Offentliga finanser och finanssektorn														

Landets utmaningar (enligt avsnitt 2)	Tillhörande landsspecifika rekommendationer (2019–2020) och rekommendationer enligt den europeiska planeringsterminen	P1C1	P1C2	P1C3	P1C4	P1C5	P2C1	P2C2	P2C3	P3C1	P3C2	P3C3	P3C4	P4C1
Kostnadseffektivitet i hälso- och sjukvårdssektorn	2019, 1.2													○
Övervakning av privat skuldsättning (och inrättande av ett kreditregister)	2019, 4.1–4.2							○						
Hälso- och sjukvård samt långvarig vård och omsorg														
Resiliens i hälso- och sjukvård (inklusive genom att åtgärda bristen på sjukvårdspersonal) och förbättrad tillgång	2019, 1.2; 2020, 1.2–1.3													●
Integration och kompetens på arbetsmarknaden														
Incitament för att arbeta och stöd till sysselsättning	2019, 2.1; 2020, 2.1–2.2									●	○			
Förbättra kompetensen	2019, 2.2; 2020, 2.1										●			
Aktiv inkludering och integrerade tjänster	2019, 2.3; 2020, 2.2									●				
Investerings- och innovationspolitik														
Investeringspolitik	2020, 3.3												●	
Forskning, utveckling och innovation	2019, 3.1; 2020, 3.6							●				●	○	
Grön omställning	2019, 3.2–3.3; 2020, 3.4–3.5	●	●	●	●	●	○				○	○	○	
Digital omställning	2020, 3.4–3.5						●	●	●	●	○	○	●	●
Offentlig förvaltning och företagsklimat														
Tillsyn av förhindrande av penningtvätt	2019, 1.2; 2020, 1.2–1.3								●					

Förklaringar: ”●” investeringar och reformer i den del som i stor utsträckning gäller utmaningen, ”○” den del som delvis gäller utmaningen

4.3. Tillväxtpotential, jobbskapande och ekonomisk, social och institutionell resiliens, den europeiska pelaren för sociala rättigheter, mildring av krisens konsekvenser samt social och territoriell sammanhållning och konvergens

Främja ekonomisk tillväxt och sysselsättning

Blandningen av investeringar och reformer som presenterats av Finland förväntas stimulera tillväxten genom flera kanaler, inklusive förbättringar av den totala faktorproduktiviteten, i enlighet med EU:s uppdatering av 2020 års nya industristrategi[21] . I Finland förekommer fortfarande svårigheter med att öka den långsiktiga produktiviteten. Under de senaste åren har tillväxten i investeringar främst genomförts inom byggsektorn (t.ex. som under 2018 då de stod för 7,3 % av bruttoförädlingsvärdet). Investeringar i utrustning (som % av BNP) har under de senaste åren legat under EU-genomsnittet. Återhämtnings- och resiliensplanen inkluderar en uppsättning åtgärder med tydlig inriktning på produktiva investeringar, främst i utrustning och immateriella egendomar, som förväntas främja produktiviteten. Åtgärderna återfinns främst inom politikområde 1 och 2 i Finlands plan, men även i del P3C3 som handlar om forskning och innovation.

Investeringar som gäller den gröna omställningen och den digitala omställningen samt forskning och innovation beräknas stötta Finlands tillväxtpotential på lång sikt. Åtgärder som rör den gröna omställningen, som stöd till omvandling av energisystemet (del P1C1) och stöd till minskningen av koldioxidutsläppen inom industrin (del P1C2) förväntas bidra till hållbar tillväxt. De överensstämmer även med Finlands mål att bli koldioxidneutralt till 2035. De två planerade viktiga projekten av gemensamt europeiskt intresse inom vätgas och mikroelektronik, tillsammans med investeringar för att utveckla och driftsätta nya generationens gröna och säkra digitala kapaciteter, från stöd till digital infrastruktur (del P2C1) till dataekonomin och digitaliseringen (del P2C2) förväntas bidra till tillväxtpotentialen och stärka den finska ekonomins konkurrenskraft. Detta kompletteras av ambitiösa investeringar inom FoUI, särskilt inom del P2C2 och P3C3, som är avsedda för att stimulera innovation och innovativ tillväxt i företagen.

De finska myndigheterna räknar med att BNP kommer att öka med 0,2 procentenheter på kort sikt jämfört med referensscenariot, på medellång sikt med 0,3 procentenheter medan de långsiktiga effekterna kommer att öka med upp till 0,8 procentenheter av BNP. Finland har fått en relativt liten del av faciliteten för återhämtning och resiliens, totalt 0,9 % av BNP (endast bidrag). Effekterna av den finska planen på kort sikt beräknades med antagandet av en finanspolitisk multiplikator på kort sikt på 1, vilket motiveras i planen med hänvisningar till litteraturen. De kortsiktiga effekterna på BNP är små men trovärdiga. På medellång sikt undersöks i planen även effekterna på ett potentiellt resultat med EU:s gemensamt överenskomna metod för att beräkna produktionsgapen i stället för en enkel ram baserad på produktion och funktion. Omfattningen av de beräknade effekterna är trovärdig. På lång sikt verkar de positiva effekterna på det potentiella resultatet avta relativt snabbt, eftersom det i tabell 2 i kapitel 4 i planen anges långsiktiga effekter som ligger långt under de medellånga effekterna. Dessa värden ligger även

[21] Se Europeiska kommissionen, Uppdatering av industristrategin 2020, COM(2021) 350 final, 5.5.2021.

under prognoserna som gjorts med QUEST-modellen. I Finlands plan inkluderas inte potentiella effekter av de strukturella reformer som föreslagits.

Enligt Finlands plan är effekterna av åtgärderna på arbetsmarknaden och på den potentiella tillväxten på lång sikt positiv. Arbetsmarknaden förväntas bli bättre än baslinjescenariot, eftersom sysselsättningen kan öka med 0,1 procentenhet på kort och medellång sikt och med upp till 0,4 procentenheter på lång sikt. Planen innehåller särskilda reformer som om de genomförs på ett framgångsrikt sätt, kan innebära att resultatet överskrider prognoserna.

Reform- och investeringsåtgärderna som föreslagits enligt P3C1 förväntas ha en positiv inverkan på tillväxt och sysselsättning samtidigt som de begränsar krisens ekonomiska effekter. Genomförandet av den nordiska modellen för arbetsförmedling (reform P3C1R1) förväntas innebära att 9 500–10 000 personer kommer i arbete och avskaffandet av åldersgränsen för tilläggsdagar med arbetslöshetsersättning för äldre personer (reform P3C1R2) förväntas innebära ytterligare 7 900 personer i arbete (senast 2029). Dessutom innebär personer med partiell arbetsförmåga som står i fokus för investering P3C1I1 en outnyttjad potential för att öka sysselsättningsgraden, samtidigt som det är en viktig investering för framtiden att förbättra ungdomars anställbarhet. Åtgärden som riktar sig till arbetskraftsinvandring och utbildningsbaserad invandring är viktig för att hantera demografiska förändringar och en minskande arbetsstyrka.

Planen innehåller åtgärder för att förbättra resultaten i den högre utbildningen och kompetensen hos personer i arbetsför ålder. Positiva effekter förväntas på produktivitet och sysselsättning på lång sikt. Del **P3C2** bidrar till tillväxt och sysselsättning, eftersom riktade åtgärder för omskolning och kompetensutveckling som en del av reformen av det kontinuerliga lärandet kommer att förbättra kompetensnivåerna, och därmed villkoren för sysselsättning, även för de underrepresenterade grupperna på arbetsmarknaden. Samtidigt förväntas den föreslagna ökningen av antalet studieplatser på universitet och yrkeshögskolor, främst inom sektorer där det råder brist på arbetskraft (t.ex. ingenjörer, it, yrken inom social- och hälsovård) att bidra till en långsiktig tillväxt inom sysselsättning och produktivitet.

Faktaruta 2: Stiliserade konsekvenssimuleringar för Next Generation EU (NGEU) med Quest – Finland

Modellsimuleringar utförda av kommissionen med hjälp av Quest-modellen visar att den ekonomiska inverkan av Next Generation EU i Finland skulle leda till en ökning av BNP på mellan 0,4 % och 0,6 % fram till 2026 (22). Efter 20 år kan BNP ha stigit med 0,1 %. En stor del av denna inverkan utgörs av spridningseffekter.

Enligt dessa simuleringar skulle detta leda till mer än 8 000 fler arbetstillfällen. Spridningseffekter över gränserna (BNP) står för 0,4 procentenheter under 2026, vilket visar på mervärdet av synkroniserade

[22] Faciliteten för återhämtning och resiliens uppgår till omkring 90 % av Next Generation EU, vilket även inkluderar ReactEU, Horisont Europa, InvestEU, Fonden för en rättvis omställning, landsbygdsutveckling och RescEU.

utgifter mellan medlemsstaterna (rad 2). Även vid en lägre produktivitet i NGEU-finansieringen skulle detta leda till betydande effekter (rad 3) (**23**).

Tabell: Resultat från simuleringen med Quest (% avvikelse från BNP-nivån i fasta priser från ett alternativ utan NGEU, linjärt antagande om utbetalning över 4 år)

Scenario	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2040
Referensvärde	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,4	0,3	0,3	0,1
varav spridningseffekter	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,2	0,1	0,0
Låg produktivitet	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,2	0,2	0,1	0,0

Detta stiliserade scenario inbegriper inte den möjliga positiva inverkan av strukturreformer, vilken kan vara betydande. En modellbaserad jämförande analys visar att ett genomförande av strukturreformer som leder till en halvering av klyftan gentemot länderna med bästa resultat med avseende på indikatorerna för strukturreformer skulle kunna öka Finlands BNP med 13 % om 20 år, vilket i stort sett ligger i linje med resultaten för EU-genomsnittet (**24**).
På grund av skillnaderna i antagandena och metoden **kan resultaten av denna stiliserade bedömning inte direkt jämföras med de siffror som rapporteras i kapitel 4 av Finlands återhämtnings- och resiliensplan.**

Förstärkning av den sociala sammanhållningen

Planen förväntas bidra till att upprätthålla en social sammanhållning på hög nivå genom ökad sysselsättning på landsbygdsområden, främst genom att utöka de digitala tjänsterna. Reformer och investeringar inom digitala infrastrukturer (del P2C1) förväntas bidra till social sammanhållning. I synnerhet under investeringen P2C1I1, ”utveckla kommunikationsnätverkens kvalitet och tillgänglighet” förväntas den planerade utökningen av optiska fiberanslutningar och/eller trådlösa bredbandsanslutningar, främst i landsbygdsområden, att bidra till social sammanhållning genom att människorna på landsbygden får bättre tillgång till arbetsmarknaden, bättre möjligheter till distansarbete och tillgång till social- och hälsovårdssystem och -nätverk.

Åtgärderna som föreslagits under del P3C1 bidrar till genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Detta inkluderar främst principerna om jämställdhet, lika möjligheter, aktiva arbetsmarknadsåtgärder och inkludering av personer med funktionsnedsättning. Särskilt åtgärden för att stötta integrerade de ungdomstjänsterna ligger i linje med ungdomsgarantin (reform P3C1R4), eftersom den syftar till att förhindra social utestängning av ungdomar och förbättra deras sysselsättningsmöjligheter genom att stärka de integrerade sysselsättnings-, hälso-, social- och utbildningstjänsterna för ungdomar. Åtgärden överensstämmer även med rekommendationen från kommissionen om effektiva aktiva arbetsmarknadsåtgärder (Ease). Med hänsyn till utveckling av arbetsförmåga, produktivitet och välbefinnande i arbetet (investering P3C1I1) är målet med investeringen att öka sysselsättningsgraden genom att se till att inkludera

[23] Tekniskt sett beaktas i scenariot med låg produktivitet en betydligt minskad outputelasticitet för offentligt kapital.

[24] Varga, J, in 't Veld J. (2014), *The potential growth impact of structural reforms in the EU*: *a benchmarking exercise*, European Economy Economic Papers nr. 541.
http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/economic_paper/2014/pdf/ecp541_en.pdf.

fler personer med partiell arbetsförmåga och personer med funktionsnedsättningar på arbetsmarknaden och att öka sysselsättningsgraden genom att förbättra den psykiska hälsan och arbetsförmågan för att på så sätt kunna förlänga personernas arbetsliv.

Åtgärderna för en reform av det kontinuerliga lärandet som föreslagits inom del P3C2 bidrar också till genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Detta inkluderar principerna om utbildning och livslångt lärande, jämställdhet och lika möjligheter. Åtgärderna bidrar fullt ut till genomförandet av andra EU-initiativ, såsom EU:s kompetensagenda, EU:s flaggskeppsinitiativ för omskolning och fortbildning, rådets rekommendation om yrkesutbildning och kompetenshöjningsvägar samt rekommendationen om effektiva aktiva arbetsmarknadsåtgärder (Ease). Åtgärderna ligger också i linje med ungdomsgarantin eftersom de syftar till att öka kompetensen och kvalifikationerna hos unga som varken arbetar eller studerar och hos andra ungdomar, bland andra målgrupper, och i slutändan förbättra deras sysselsättningsmöjligheter.

Slutligen är syftet med de föreslagna åtgärderna i del P4C1 att förbättra resiliensen i social- och hälsovårdssystemet för att på så sätt bidra till lika tillgång till vård i enlighet med den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Åtgärderna bidrar till genomförandet av social- och hälsovårdsreformen och åtgärdar både vårdskulden (fördröjningar) som orsakats av covid-19-pandemin och vårdgarantin, inklusive genom digital innovation. Man måste dock säkerställa att det finns en balans mellan digitaliserade och individualiserade social- och hälsovårdstjänster, i synnerhet för människor som befinner sig i en mer utsatt ställning, eftersom de eventuellt inte har samma möjligheter att använda digitala tjänster. Återhämtnings- och resiliensplanen innehåller inte några riskbegränsande åtgärder i detta avseende.

Minska sårbarheten och öka motståndskraften

Den pågående digitala och gröna omställningen kommer att uppmuntra till mångfald i Finlands ekonomi och kommer att vara en viktig faktor för motståndskraft mot externa chocker. Dessa delar ser ut att innefattas på ett bra sätt i planen och de kommer att vara mycket viktiga för att främja den ekonomiska återhämtningen.

Investeringar i digital infrastruktur inom P2C1I1 förväntas främja Finlands redan starka ekonomiska resiliens ytterligare. När det gäller BNP och covid-19 är Finland ett av de länder som påverkats minst i EU och man har haft färre restriktioner jämfört med det kontinentala Europa. Dessutom har den starka tillförliten till distansarbete under krisens värsta period (mer än någon annanstans) inneburit en begränsad produktionsminskning. Redan före krisen kunde kontorsanställda arbeta på distans, om än i mindre utsträckning. Övergången till distansarbete under pandemin påskyndade digitaliseringstrenden. Den planerade utökningen av den digitala infrastrukturen, främst fortsatt arbete med optiska fiberanslutningar och/eller trådlösa bredbandsanslutningar inom ramen förfaciliteten för återhämtning och resiliens (investering P2C1I1), främst i landsbygdsområden, förväntas förstärka den här trenden och skapa en bättre resiliens för den finska ekonomin. Den fortsatta ökningen av den digitala ekonomin förväntas hålla i sig och bör i princip betyda en ökad resiliens och bättre produktivitet på lång sikt, även om dessa faktorer kan begränsas av minskade kapital (till exempel vid ökade företagsnedläggningar).

Åtgärderna i del P3C4 syftar främst till att främja återhämtning i turistsektorn samt i kulturella och kreativa näringar, som påverkats mest av covid-19-krisen. Beräkningar av

pandemins effekter på olika sektorer sett till förädlingsvärde, anställda personer och arbetstimmar (mätt som skillnaden från trenderna före covid-19) visar att antalet arbetstimmar påverkats i stor utsträckning inom handel och turism samt inom konst och underhållning. Jämfört med EU:s 27 medlemsstater var det fastighetsverksamhet och yrkesmässiga tjänster som påverkades minst.

Sammanhållning och konvergens

Initiativ för att upprätthålla en offentlig sektor i världsklass genom fortsatta moderniseringar och digitaliseringar av tjänster främjar den territoriella sammanhållningen. Dessutom förväntas de åtgärder som föreslagits i del P3C1 att på ett positivt sätt bidra till sammanhållning och konvergens, särskilt genom mer integrerade offentliga arbetsförmedlingstjänster, en utökning av de integrerade tjänsterna för arbetsförmåga och psykisk hälsa till att omfatta nya regioner, och ett införande av integrerade gemensamma kontaktpunkttjänster för ungdomar. Åtgärderna för det kontinuerliga lärandet som föreslagits i del P3C2 förväntas bidra positivt till sammanhållning och konvergens, eftersom digitalisering av det kontinuerliga lärandet kommer att möjliggöra studier oavsett fysisk placering. De föreslagna åtgärderna för att förbättra resiliensen i social- och hälsovårdssystemet (del P4C1) omfattar dessutom regionala skillnader när det gäller tillgången till hälso- och sjukvårdstjänster.

Faktaruta 3: Sysselsättningsrelaterade och sociala utmaningar mot bakgrund av den sociala resultattavla som medföljer den europeiska pelaren för sociala rättigheter

Finland uppvisar totalt sett goda resultat i den sociala resultattavlan för den europeiska pelaren för sociala rättigheter men även vissa utmaningar. Innan covid-19-pandemin befann sig Finland på en stadig kurs mot att öka sysselsättningsgraden, som nådde 77,2 % 2019, men minskade till 76,5 % under 2020. Parallellt med detta ökade arbetslösheten från 6,7 % till 7,8 %, vilket var något över EU:s genomsnitt. Medan de nödåtgärder som vidtagits av regeringen har dämpat krisens återverkningar har vissa grupper, särskilt ungdomar, drabbats värst. Under 2020 var andelen 15–24-åringar som varken arbetade eller studerade 9,3 % jämfört med 8,2 % året före. På den positiva sidan förblev skillnaden i sysselsättning mellan könen bland de lägsta i EU, med 2,7 procentenheter under 2019 och 2,9 procentenheter under 2020. Risken för fattigdom och social utestängning är också bland de lägsta i EU, med endast en liten ökning från 15,6 % under 2019 till 16,0 % under 2020.

Social resultattavla för FINLAND

Lika möjligheter och tillgång till arbetsmarknaden	Andel unga med högst grundskoleutbildning (% av befolkningen 18–24 år) (2020)
	Unga som varken arbetar eller studerar (% av befolkningen 15–24 år) (2020)
	Skillnaden i sysselsättning mellan könen (2020)
	Förhållande mellan övre och undre inkomstkvintil (S80/S20) (2019)
	Personer som löper risk för fattigdom eller social utestängning (%) (2019)
Dynamiska arbetsmarknader och rättvisa arbetsvillkor	Sysselsättningsgrad (% av befolkningen 20–64 år) (2020)
	Arbetslöshet (% av befolkningen 15–74 år) (2020)
	Långtidsarbetslösa (% av befolkningen 15–74 år) (2020)
	Ökning av hushållens disponibla bruttoinkomst (2019)
	Nettoinkomst för en heltidsanställd person med genomsnittlig lön (2019)
Social trygghet och social integration	Effekter av sociala transfereringar (utom pensioner) när det gäller att minska fattigdom (2019)
	Barn under tre år i formell barnomsorg (2019)
	Andelen som uppger att deras vårdbehov inte tillgodoses (2019)
	Digitala färdigheter (2019)

Kritiska situationer	Bör bevakas	Svag men förbättras	Bra men bör övervakas	Genomsnittlig	Bättre än genomsnittet	Bästa resultat

Uppdatering av den 29 april 2021 Medlemsstaterna klassificeras i den sociala resultattavlan enligt en statistisk metod enligt överenskommelse med sysselsättningskommittén respektive kommittén för socialt skydd. Man tittar på nivåer och förändringar för varje indikator jämfört med respektive EU-genomsnitt och medlemsstaterna klassificeras i sju kategorier. För metodologiska uppgifter, se den gemensamma rapporten om sysselsättningen 2021. För unga som varken arbetar eller studerar: hushållens disponibla bruttoinkomst.

Inverkan av sociala transfereringar på fattigdomsminskningen är bland de högsta i EU med 54,0 % under 2019. Även om det förekom en liten minskning under 2020 har det sociala trygghetssystemet dämpat inverkan av pandemin väl, särskilt på låginkomsttagare. Inkomstskillnaderna är bland de lägsta i EU. Inverkan av föräldrapenningen, som utbetalas till föräldrar (huvudsakligen kvinnor) medan ett barn är under tre år, beräknas ha viss negativ effekt på sysselsättningen för kvinnor och hindra inskrivningen i den formella barnomsorgen. Under 2019 var 38,2 % av barnen under tre år i den formella barnomsorgen (något över EU:s genomsnitt på 35,3 %). Finland håller på att införa en familjeledighetsreform för att öka jämställdheten i arbetslivet, och för att minska löneskillnaderna mellan könen (16,6 % år 2019).

Andelen som uppger att deras vårdbehov inte tillgodoses är fortsatt en utmaning. De långa väntetiderna i primärvården och specialistvården är ett bekymmer främst för dem som inte omfattas av yrkesmässiga och privata sjukvårdsförsäkringar och personer i den lägsta inkomstkvintilen, varav 5,4 % under 2019 rapporterade behov som inte tillgodosågs, jämfört med 2,8 % i den högsta inkomstkvintilen. På grund av pandemin har andelen som uppger att deras vårdbehov inte tillgodoses ökat från 4,7 % under 2019 till 5,4 % under 2020. Den social- och hälsovårdsreform som nyligen antogs och den planerade sjudagarsgarantin för icke-akut vård förväntas förbättra tillgången till vård. Tillgången på sjukvårdspersonal kommer att utgöra en nyckelutmaning under det kommande årtiondet på grund av den åldrande befolkningen.

Finland uppvisar goda resultat när det gäller kompetenshöjning och omskolning, särskilt vad gäller digital kompetens. Under 2019 hade 76 % av 16–74-åringarna grundläggande eller bättre än grundläggande

digital kompetens, och Finland hade det högsta deltagandet i vuxenutbildning: 29,0 % av vuxna i åldern 25–64 år hade deltagit i utbildning under de senaste fyra veckorna (EU:s genomsnitt är 10,8 %). Samtidigt deltar vuxna med hög kompetens i vuxenutbildningen i betydligt större utsträckning än vuxna med låg kompetens. Landet har ett välfungerande system för kompetensprognoser som fungerar som underlag för politiska beslut. Efter reformen av yrkesutbildningssystemet genomför Finland sedan 2019 en reform för kontinuerligt lärande för att öka möjligheterna för omskolning och fortsatt yrkesutveckling under hela arbetslivet.

Den återhämtnings- och resiliensplan som lämnats in av Finland tar upp arbetsmarknaden, kompetensutveckling/omskolning och social- och hälsovård som prioriteringar som är relevanta för genomförandet av pelaren. För att stödja sysselsättningen tas i planen upp utvecklingen och genomförandet av ett mer integrerat och skräddarsytt stöd för arbetssökande, aktiveringen av äldre kohorter, digitaliseringen av de offentliga arbetsförmedlingarna, integrerade gemensamma kontaktpunkttjänster för ungdomar, främjandet av arbets- och utbildningsrelaterad migration samt arbetsförmågan, däribland genom en ny arbetsmarknadsaktör. Kompetenshöjning och omskolning av arbetstagare åtgärdas genom stöd för genomförandet av reformen för kontinuerligt lärande. Planen syftar till att förbättra den lika tillgången till social- och hälsovårdstjänster genom att minska den vårdskuld som orsakats av pandemin och stödja genomförandet av den planerade vårdgarantin. Stöd kommer dessutom att tillhandahållas till mer integrerade primärvårdstjänster och digitaliserade hälsovårdstjänster, Planen är helt förenlig med ESF-stödet, för vilket huvudprioriteringarna är att förbättra tillgången till sysselsättning, kompetens och social inkludering.

Slutsats

Med hänsyn tagen till alla de reformer och investeringar som planeras av Finland förväntas landets återhämtnings- och resiliensplan ha en stor inverkan på förstärkningen av medlemsstatens tillväxtpotential, jobbskapande och ekonomiska, institutionella och sociala resiliens, på att bidra till genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter, inbegripet genom att främja barn- och ungdomspolitiken, och på att lindra covid-19-krisens ekonomiska och sociala konsekvenser för att på så vis öka den ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningen och konvergensen inom unionen. Detta skulle leda till betyget A enligt bedömningskriterium 2.3 i bilaga V till RRF-förordningen.

4.4. Principen om att ”inte orsaka betydande skada”

Finlands återhämtnings- och resiliensplan bedömer förenligheten med principen om att inte orsaka betydande skada (DNSH). Bedömningen görs enligt den metod som fastställs i kommissionens tekniska vägledning om tillämpningen av principen om att ”inte orsaka betydande skada” inom ramen för RRF-förordningen (2021/C 58/01). Den omfattar sex miljömål i den mening som avses i artikel 17 i förordning (EU) 2020/852, närmare bestämt begränsning av klimatförändringar, anpassning till klimatförändringar, hållbar användning och skydd av vatten och marina resurser, en cirkulär ekonomi, förebyggande och begränsning av föroreningar samt skydd och återställande av biologisk mångfald och ekosystem. Inverkan på miljön bedöms per reform eller investering. De 18 reformerna och 39 investeringarna i Finlands återhämtnings- och resiliensplan kommer därför till uttryck som 57 bedömningar rörande principen om att inte orsaka betydande skada.

Varje bedömning avseende principen om att inte orsaka betydande skada följer en tvåstegsmetod. I det första steget bedöms huruvida det finns en risk för att en metod skulle kunna orsaka betydande skada på ett eller flera av miljömålen. I vissa fall blir resultatet av bedömningen att det inte finns någon risk för betydande skada, och åtgärden bedöms då vara förenlig med detta

mål i förordningen. Detta gäller till exempel för åtgärder inom utbildning, arbetsmarknad eller hälsa. I fall där analysen fastställer att det finns en potentiell risk (inklusive industripolitik, energirenovering, hållbar mobilitet) genomförs en mer ingående bedömning där Finland påvisar att det inte förekommer någon betydande skada.

Vid behov införlivas kraven i bedömningen avseende att inte orsaka betydande skada i utformningen av åtgärden och anges i ett delmål eller ett mål rörande denna åtgärd. Detta säkerställer att uppfyllandet av respektive delmål och mål endast kan bedömas med säkerhet när förenligheten med principen om att inte orsaka betydande skada garanteras. Detta inkluderar omfattande stödsystem som gäller flera sektorer och aktiviteter (t.ex. inom FoUI och industristöd). För att säkerställa förenligheten med principen om att inte orsaka betydande skada kommer till exempel kriterierna för stödberättigande för kommande projektansökningar inom åtgärder för energiinfrastruktur (investering PIC1I1) och ny energiteknik (investering P1C1I2) utesluta skadlig verksamhet och kräva att endast verksamhet som är förenlig med relevant EU-lagstiftning och nationell lagstiftning rörande miljön kan väljas ut. Inom dessa åtgärder kan stöd ges till installationer som omfattas av EU:s utsläppshandelssystem. Efterlevnad av principen för att inte orsaka betydande skada säkerställs av det faktum att endast projekt med utsläpp som ligger mycket under utsläppshandelns gränsvärden kan få stöd inom åtgärderna. Verifieringen av investeringars förenlighet med att inte orsaka betydande skada görs bindande genom ett delmål som kopplas till utlysningen av förslagsinfordran. En liknande strategi används för andra breda finansieringsinitiativ, till exempel i åtgärden om stöd för vätgas och avskiljning och återvinning av koldioxid (investering P1C2I1) samt åtgärderna för investeringar i FoUI och stöd till hållbar tillväxt för små och medelstora företag som ingår i del P3C3 för FoUI, forskningsinfrastruktur och pilotverksamhet.

Finlands återhämtnings- och resiliensplan lägger särskilt fokus på att minska utsläppen från energi och industri (t.ex. i del P1C1 Omvandling av energisystemet, P1C2 Industriella reformer och P1C2 Industriella reformer och investeringar till stöd för den gröna omställningen). Samtidigt som potentialen för utsläppsminskningar är stor i dessa sektorer har bygget av den relevanta infrastrukturen en potentiell inverkan på den biologiska mångfalden som beror på den plats där den relevanta infrastrukturen byggs. Finland säkerställer att ingen betydande skada ska orsakas målen för den biologiska mångfalden genom att i planen för de relevanta åtgärderna ange att miljötillstånd endast kommer att ges till projekt som uppfyller kraven i miljöskyddslagen, avfallslagen och naturskyddslagen. För vätgasåtgärder som ingår i del P1C2 är det endast gröna koldioxidsnåla projekt som kan ansöka.

Planen inkluderar en del som kommer att bidra till att minska utsläppen under byggnaders livslängd (P1C3 Minska byggnadsbeståndets klimat- och miljöpåverkan). Den här delen inkluderar en investeringsåtgärd för att byta ut befintliga oljebaserade uppvärmningssystem i privata och offentliga byggnader mot uppvärmningssystem med låga koldioxidutsläpp (främst värmepumpar). Bedömningen av att inte orsaka betydande skada säkerställer att växthusgaserna minskar med minst 30 % och utelämnar möjligheten att använda uppvärmningssystem med fossila bränslen. Bedömningen av att inte orsaka betydande skada när det gäller den här åtgärden säkerställer även att avfallet som genereras under programmet ska återvinnas.

Ett annat fokusområde i Finlands återhämtnings- och resiliensplan är digitalisering (politikområde 2). Särskilt relevant ur ett miljöperspektiv är den fysiska investeringen i digital

infrastruktur (del P2C1 digital infrastruktur), där kabeldragning under jord kan inverka menligt på grundvattenresurserna. Betydande skada på målet med vattenresurser och marina resurser undviks i Finlands återhämtnings- och resiliensplan genom att ett åtagande om anläggning av kommunikationsnät i grundvattenområden måste ta hänsyn till planer och skyddsåtgärder för att förhindra förorening av grundvattnet. Ett separat byggnadstillstånd krävs i dessa områden.

I planen ingår även reformer av social- och hälsovårdssystemet (politikområde 4). Bedömningen av att inte orsaka betydande skada har bekräftat att deras miljöpåverkan är relativt försumbar, och säkerställer att de inte orsakar betydande skada på något av de sex miljömålen.

Särskild uppmärksamhet ägnas åt åtgärder vars inverkan på miljömålen motiverar en närmare undersökning. Del P1C5 – Miljömässig hållbarhet innehåller en åtgärd för behandling av åkrar med gips för att minska jordbrukets fosforbelastning på Östersjön och för att främja bevarandet av kollagren i åkermark. I detta avseende förbinder sig Finland att övervaka de åkermarker och vattenförekomster som berörs för att säkerställa att varken marken eller de akvatiska ekosystemen påverkas negativt och att kolbalansen upprätthålls. Om negativa effekter identifieras ska Finland vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att ekosystemet och/eller kolbalansen återhämtar sig, och att användningen av gips undviks i det berörda området. Dessutom ska finansieringen inom den här investeringen inte användas för att sprida ut gips för att odla livsmedelsbaserat biobränsle/grödor för bioenergi. Även om studier av liknande föregående åtgärder har visat att förändringarna i koncentrationerna är små, att deras varaktighet är kort och att inga negativa effekter på vattenlevande organismer har iakttagits i studier och vattenövervakning, bekräftar Finland i sin bedömning rörande att inte orsaka betydande skada att de platser som är lämpliga för gipsbehandling kommer att tydligt avgränsas och att gips inte kommer att spridas i sjöars avrinningsområden, på sura sulfathaltiga jordar, i grundvattenområden eller i Natura 2000-områden. Den andra åtgärden i den här delen gäller hållbara klimatåtgärder inom markanvändningssektorn. Samtidigt som åtgärden inkluderar precisionsskogsbruk ingår även försäkringar om att ingen skada uppstår på grund av att man gynnar blandskogar och stärker skogarnas biologiska mångfald, till exempel genom att öka andelen död ved på platsen. I skogar där man tillämpar kontinuitetsskogsbruk får det inte förekomma slutavverkning, ny dikning eller skyddsdikning.

Slutsats

Med hänsyn tagen till bedömningen av alla de åtgärder som planeras förväntas ingen åtgärd för genomförandet av reformer och investeringsprojekt som ingår i Finlands återhämtnings- och resiliensplan orsaka betydande skada för miljömålen i den mening som avses i artikel 17 i förordning (EU) 2020/852 (principen om att inte orsaka betydande skada). Detta skulle leda till betyget A enligt bedömningskriterium 2.4 i bilaga V till RRF-förordningen.

4.5. Grön omställning

Klimatmärkning

Finlands återhämtnings- och resiliensplan följer på ett korrekt sätt metoden för klimatspårning som fastställs i bilaga VI i RRF-förordningen genom att identifiera insatsområden och motsvarande koefficienter för beräkning av stöd till klimatmålen, för varje åtgärd. Det bör noteras att

- de föreslagna reformåtgärderna för klimatbidraget inte har några tillhörande kostnader i återhämtnings- och resiliensplanen. I detta sammanhang fastställs i planen inte några insatsområden för dessa åtgärder, och de bidrar inte till uppnåendet av klimatmålet,
- vissa åtgärder i återhämtnings- och resiliensplanen består av flera delåtgärder – för dessa åtgärder anger planen ett insatsområde för varje delåtgärd och beräknar klimatbidraget på delåtgärdsnivå,
- där delmålen och målen i relevanta fall inkluderar specifikationer som säkerställer att kraven på ett insatsområde uppfylls. När insatsområde 045a – Främjande av användningen av återvunnet material som råvara i överensstämmelse med effektivitetskriterier används, anges till exempel i ett delmål att målet med åtgärden är att omvandla minst 50 % mätt i vikt av det insamlade separat behandlade icke-farliga avfallet till sekundära råvaror,
- valet av insatsområden för klimatomställningen är väl motiverat och avspeglar arten, inriktningen, syftet eller det förväntade resultatet av investeringarna.
- I återhämtnings- och resiliensplanen ingår inga förslag för att öka klimatkoefficienterna i någon av åtgärderna.

Åtgärder som stöder målen avseende klimatförändringarna i Finlands återhämtnings- och resiliensplan uppgår till 1,048 miljarder EUR, vilket utgör 50,1 % av planens totala tilldelning[25]. Av de 13 delarna i planen innehåller nio utgifter som bidrar till klimatmålen, med den största koncentrationen i politikområde 1 (grön omställning).

Tabell 7: Klimatbidrag och kostnad per del

Del	Kostnad (miljoner EUR)	Klimatbidrag (miljoner EUR)	Klimatbidrag (procentandel av den totala kostnaden)
P1C1 Omvandling av energisystemet	318,7	318,7	15,3 %
P1C2 Industriella reformer och investeringar till stöd för den gröna och digitala omställningen	326	326	15,6 %
P1C3 Minska byggnadsbeståndets klimat- och miljöpåverkan	110	110	5,3 %
P1C4 Koldioxidsnåla lösningar för samhällen och transportsektorn	40	40	1,9 %
P1C5 Miljömässig hållbarhet och naturbaserade lösningar	30	24	1,1 %
P2C1 Digital infrastruktur	135	34	1,6 %

[25] I tabellen i bilagan redovisas i detalj tillämpningen av klimatspårningsmetoden för alla åtgärder och delåtgärder med ett klimatbidrag.

Del	Kostnad (miljoner EUR)	Klimatbidrag (miljoner EUR)	Klimatbidrag (procentandel av den totala kostnaden)
P2C2 Påskynda dataekonomin och digitaliseringen	62	0	0 %
P2C3 Digital säkerhet	29,75	0	0 %
P3C1 Sysselsättning och arbetsmarknad	170	0	0 %
P3C2 Kompetensutveckling och livslångt lärande	107,5	1,5	0,1 %
P3C3 FoUI, forskningsinfrastruktur och pilotverksamhet	267	192	9,2 %
P3C4 Stärka konkurrenskraften och öka tillväxten i krisdrabbade sektorer	94	3,6	0,2 %
P4C1 Förstärka tillgången på social- och hälsovårdstjänster samt öka kostnadseffektiviteten	404,8	0	0 %
Totalt	2094,96	1049,8	50,1 %

Åtgärderna för att minska utsläppen från energi och industri (i delarna P1C1 och P1C2) utgör en stor del av klimatbidraget. Detta uppnås genom investeringar i energiinfrastruktur, ny energiteknik, distribution av grön vätgas och låga koldioxidutsläpp samt elektrifiering av industriprocesser. Åtgärder som märkts med motsvarande insatsområden bidrar med 645 miljoner EUR till klimatmålen. Detta motsvarar över hälften av planens totala klimatbidrag. Där så är tillämpligt säkerställer Finland genom delmål att den energieffektivitetsnivå, minskade utsläpp av växthusgaser och konversion av avfall som krävs ska uppnås. Det har säkerställts att den nödvändiga budgeten avsätts till dessa åtgärder för att se till att energibesparingarna faktiskt kan uppnås.

Investeringar i att minska koldioxidutsläppen från byggnadsbeståndet bidrar också betydligt till att uppnå klimatmålen. Del P1C3 – Minska byggnadsbeståndets klimat- och miljöpåverkan förväntas bidra till att minska växthusgasutsläppen från bygge och uppvärmning av byggnader. Investeringsåtgärderna som ingår är inriktade på att subventionera ersättningen av oljeeldade värmepannor med koldioxidsnål energieffektiv uppvärmning i privatbostäder och offentliga byggnader, och på att påskynda införandet av teknik, tjänster och driftsmodeller för att minska utsläppen i byggsektorn. Åtgärder för minskning av utsläppen från byggnader står för 110 miljoner EUR av klimatbidraget i Finlands återhämtnings- och resiliensplan.

Utgifterna för FoUI-finansieringen för grön omställning bidrar också till klimatmålet. Denna forskningsverksamhet samt tekniköverföringen och samarbetet mellan den privata och offentliga sektorn är inriktad på att utveckla lösningar för innovativa företag vars lösningar till exempel har

utvecklats med möjligheten att åstadkomma utsläppsminskningar (del P3C3 – FoUI, forskningsinfrastruktur och pilotverksamhet). Förutom att stödja tillväxtföretag leder detta till ett betydande klimatbidrag såväl som till miljöfördelar. Dessa åtgärder står för ett klimatbidrag på 192 miljoner EUR. Åtgärderna för hållbara investeringar i transportsektorn i del P1C4 – Koldioxidsnåla lösningar för samhällen och transportsektorn bidrar med ytterligare 40 miljoner EUR till utbyggnaden av offentlig och privat infrastruktur för laddning och tankning. Ett mer blygsamt bidrag kommer från programmet för omskolning för grön och digital omställning. Minst 5 % av åtgärden har öronmärkts för grön kompetens.

Grön omställning

Åtgärderna i Finlands återhämtnings- och resiliensplan bidrar effektivt till den gröna omställningen, inklusive biologisk mångfald, och åtgärdar de utmaningar som härrör från denna. Planen stöder Finlands mål med koldioxidneutralitet senast 2035 i enlighet med vad som anges i den nationella energi- och klimatplanen 2030 (NECP 2030). I sin nationella energi- och klimatplan för 2030 åtar sig Finland att minska växthusgasutsläppen (–39 % jämfört med 2005) och öka den förnybara energin (51 % förnybara energikällor i den slutliga bruttoenergianvändningen). Jämte den nationella energi- och klimatplanen säkerställer reformen av klimatlagen samstämmigheten mellan energi- och klimatområdena, såväl som den inbördes sammanlänkningen av den gröna dimensionen och energiomställningsdimensionen i de planerade investeringarna i återhämtnings- och resiliensplanen.

Olika delar av återhämtnings- och resiliensplanen bidrar till de åtaganden som gjorts i den nationella energi- och klimatplanen för 2030:

- **Del P1C1 syftar till att öka andelen förnybara energikällor i energiproduktionen.** De åtgärder som ingår i denna del bör påskynda omställningen av energisektorn, öka den redan höga andelen förnybara energikällor och kapitalisera på den innovativa kapaciteten i den finska ekonomin. Finland kompletterar dessa investeringar med det planerade bygget av en 800 MW elsammanlänkning mellan norra Finland och norra Sverige med en längd på omkring 370 km, som delvis finansieras genom TEN-E.
- **Del P1C2 tillhandahåller finansiellt stöd till innovationsprojekt inom industrisektorn, med inriktning på sektorer med stor energianvändning.** Stödet för koldioxidsnåla processer och tekniker, elektrifiering av industriprocesser och utvecklingen av branschvisa färdplaner förväntas bidra till att fasa ut den fossila energin i industrisektorn.
- **Del P1C3 förbättrar energieffektiviteten i byggnadsbeståndet.** Finland avser att överge att fossil oljebaserad uppvärmning i offentliga byggnader senast 2024 och helt och hållet senast 2030. De investeringar som ingår i denna del förväntas bidra stort till detta mål genom att ge stöd till ägare av privata och offentliga byggnader så att de kan ersätta fossila oljebaserade uppvärmningssystem med koldioxidsnåla alternativ. Detta bör leda till lägre nivåer av växthusgasutsläpp och luftföroreningar.
- **Del P1C4 syftar till att främja transporternas hållbarhet genom att minska utsläppen från dem.** Transporter står för 20 % av de totala utsläppen i Finland. Som en del av Finlands väg mot koldioxidneutralitet har landet satt upp ett mål om att minska utsläppen från transporter med 50 % senast 2030 jämfört med 2005. Åtgärderna i denna del är inriktade på att stimulera användningen av fordon som använder elektricitet eller alternativa bränslen genom att investera i infrastruktur för laddning och tankning.

- **Del P1C5 bidrar till att öka den biologiska mångfalden och minska utsläppen.** Åtgärderna avser att bekämpa övergödningen av Östersjön genom att behandla åkermark med gips. Genom återanvändning av industriella biprodukter bidrar denna del även till att uppfylla Finlands återvinningsmål. Genom en omställning till precisionsjordbruk kan den biologiska mångfalden skyddas, samtidigt som belastningen på vattenförekomsterna minskar.

Dessa åtgärder bidrar till den gröna omställningen och till skyddet av miljön. Återhämtnings- och resiliensplanen stöder Finland när det gäller att uppfylla de nationella energi- och klimatmål som anges i den nationella energi- och klimatplanen för 2030 samt det nationella målet för att uppnå koldioxidneutralitet senast 2035.

Planen innehåller begränsade åtgärder för att öka den biologiska mångfalden. Del P1C5 förväntas främja den biologiska mångfalden genom åtgärder som är inriktade på återvinning av näringsämnen och skogsförvaltning. En bredare strategi för bevarande av den biologiska mångfalden kommer att behövas för att åtgärda de utmaningar som Finland står inför, däribland den marina miljön. Finland bör överväga att åtgärda miljöutmaningarna och investeringsbehoven i dessa områden med stöd av andra EU-medel.

Slutsats: Med hänsyn tagen till bedömningen av alla de planerade åtgärderna förväntas återhämtnings- och resiliensplanen att i stor utsträckning bidra stort till den gröna omställningen eller till att åtgärda de därmed förknippade utmaningarna, och säkerställer att minst 37 % av dess totala tilldelning bidrar till klimatmålet. Detta skulle leda till betyget A enligt kriterium 2.5 i bilaga V till RRF-förordningen.

4.6. Digital omställning

Digital märkning

Reformer och investeringar som bidrar till de digitala målen står för 27,0 % av planens totala tilldelning. Ett betydande bidrag härrör från de tre delarna inom **politikområde 2** för digitalisering och dataekonomin, i synnerhet från investeringarna i digital infrastruktur. Dessutom kommer åtgärderna för omvandling av energisystemet (del P1C1), för ökning av sysselsättningen, uppgradering av kompetensen samt forskning och utveckling (politikområde 3) och för digitalisering av sjukvården (politikområde 4) att bidra betydligt till de digitala målen.

Planen följer på ett korrekt sätt metoden för digital märkning som fastställs i bilaga VII i RRF-förordningen genom att man för varje åtgärd har identifierat insatsområden och motsvarande koefficienter för beräkning av stöd till de digitala målen (i tabellen i bilagan visas en detaljerad tillämpning av metoden för digital märkning). I planen föreslås inte en ökning av koefficienterna. Det bör noteras att

- vissa åtgärder i återhämtnings- och resiliensplanen består av flera delåtgärder – för dessa åtgärder anger planen ett insatsområde för varje delåtgärd och beräknar det digitala bidraget på delåtgärdsnivå. Detta rör främst åtgärder för livslångt lärande, FoUI och stöd till små och medelstora företag.
- valet av insatsområden för den digitala omställningen är väl motiverat och avspeglar arten, inriktningen, syftet eller det förväntade resultatet av investeringarna.

Tabell 8: Digitalt bidrag per del

Del	Kostnad (miljoner EUR)	Digitalt bidrag (miljoner EUR)	Digitalt bidrag (procentandel av den totala kostnaden)
P1C1 Omvandling av energisystemet	318,7	62,0	2,9 %
P2C1 Digital infrastruktur	135,0	135,0	6,4 %
P2C2 Påskynda dataekonomin och digitaliseringen	62,0	62,0	3,0 %
P2C3 Digital säkerhet	29,8	20,0	1,0 %
P3C1 Sysselsättning och arbetsmarknad	170,0	40,0	1,9 %
P3C2 Höja kompetensnivån och reformera det kontinuerliga lärandet	107,4	52,9	2,5 %
P3C3 FoUI, forskningsinfrastruktur och pilotverksamhet	267,0	18,0	0,9 %
P3C4 Stärka konkurrenskraften och öka tillväxten i krisdrabbade sektorer	94,0	30,0	1,4 %
P4C1 Förbättra tillgången till social- och hälsovårdstjänster och öka kostnadseffektiviteten	404,8	144,8	6,9 %
Totalt för planen	**2094,7**	**564,7**	**27,0 %**

Digital omställning

Planen innehåller flera åtgärder som förväntas bidra till den digitala omställningen och att långsiktigt åtgärda de utmaningar som härrör från denna. Planens huvudsakliga inriktning är e-förvaltning, digitalisering av offentliga tjänster och lokala digitala ekosystem. Detta inkluderar åtgärder för att främja digitaliseringen inom hälsa- och sysselsättningstjänster, digitalisering av järnvägssystem och införandet av smarta energinät (totalt cirka 332 miljoner EUR). Dessutom kommer Finland även att investera i datastyrd innovation (37 miljoner EUR) och cybersäkerhet (20 miljoner EUR). Finland kommer också att genomföra investeringar för digital kompetens (52,9 miljoner EUR), konnektivitet (50 miljoner EUR), driftsättning av avancerad teknik och digital FoUI (43 miljoner EUR) och i digitaliseringen av företag, inklusive små och medelstora företag (30 miljoner EUR).

Investeringarna och reformerna är även kopplade till följande flaggskeppsinitiativ, i enlighet med vad som lades fram i 2021 års årliga strategi för hållbar tillväxt: *konnektivitet* (utbyggnad av snabba bredbandstjänster för att nå alla regioner och hushåll), *modernisering* (digitalisering av den offentliga förvaltningen), *omskolning och fortbildning* (utbildning till stöd för digital kompetens), *kapacitetsökning* (utveckling av de mest kraftfulla, modernaste och mest hållbara processorerna) samt *laddning och tankning* (främjande av framtidssäker ren teknik för att påskynda

användningen av hållbara, tillgängliga och smarta transporter, ladd- och tankstationer samt en utbyggnad av kollektivtrafiken).

De insatser som lagts fram i planen är samstämmiga med de relevanta nationella strategierna och planerna på det digitala området. Investeringarna i digitala infrastrukturer överensstämmer med de insatser som angetts i strategin för digital infrastruktur som lades fram av Ministeriet för transport och kommunikation i oktober 2018. Detta beskriver målen för utvecklingen av den digitala infrastrukturen i Finland fram till 2025 samt metoderna för att uppnå dessa. Med avseende på digitaliseringen av järnvägstjänster kommer åtgärderna i planen att bidra till att uppnå målet med att halvera transportutsläppen senast 2030, i enlighet med ”Färdplan för fossilfria transporter” som antogs den 6 maj 2021. De ligger även i linje med den nationella transportsystemplanen för 2021–2032, som godkändes av regeringen i april 2021. Reformen avseende bekämpning av penningtvätt är förenlig med den strategi- och insatsplan för bekämpning av den grå ekonomin och den ekonomiska brottsligheten för 2020–2023 som antogs 2020, i vilken hinder för informationsutbyte som syftar till att förhindra penningtvätt och terroristfinansiering identifierades som möjliga åtgärdspunkter.

Åtgärderna i planen förväntas bidra till de fyra strategiska prioriteringarna som identifierats på EU-nivå och som upprepats i det senaste meddelandet om Europas digitala framtid[26]: kompetens, infrastruktur, digital omställning i företag samt digitalisering av offentliga tjänster.

I planen anges flera åtgärder för att på bästa sätt använda sig av möjligheterna med den digitala omställningen i den offentliga sektorn. En reform av ramen för bekämpning av penningtvätt förväntas förbättra insamlingen och utbytet av information mellan de behöriga myndigheterna, däribland genom automatiseringen av databehandling och dataanalys. Genom att utöka täckningen av informationssystemet för bostads- och affärsfastigheter med information om lån från bostadsföretag bör planen bidra till att stärka övervakningen av hushållens skuldsättning och inrättandet av ett kreditregister. Finland planerar även att främja en lång rad digitala innovationer inom arbetsförmedling, social- och hälsovårdssektorn, att öka resurseffektiviteten, stödja förebyggande tjänster, möjliggöra utbytet av expertkunskap mellan olika regioner och tjänsteleverantörer, och stärka kundernas roll.

Den finska planen innehåller betydande åtgärder för att stödja utvecklingen av digital kompetens och öka sysselsättningen genom användningen av nya digitala lösningar. På området omskolning och kompetensutveckling innehåller den finska planen en reform av det kontinuerliga lärandet åtföljd av ett omfattande digitaliseringsprogram för att bygga digitala tjänster för och informationsresurser om kontinuerligt lärande, i syfte att främja tillgången till digitala utbildningstjänster och tillhandahålla ett särskilt utbildningsprogram med inriktning på digital kompetens. Finland avser även att öka antalet studenter med en högre examen i sektorer där det finns brist på arbetskraft, däribland IKT-sektorn. Invandring av kvalificerad arbetskraft och internationella studenter som studerar till en examen planeras tilldelas stöd genom utvecklingen av ny digital infrastruktur och nya digitala funktioner för att påskynda förfarandet för uppehållstillstånd, i syfte att åtgärda kompetensbristen inom särskilda sektorer. På Åland förväntas

[26] COM(2021) 118 final – Digital kompass 2030: den europeiska vägen in i det digitala decenniet, 9 mars 2021

planen stödja införandet av studentcentrerad digital utbildning inom all högre utbildning och införa nya studieprogram, i synnerhet på området digitalisering och automatisering.

I planen anges investeringar i forskning och innovation på flera områden som är av grundläggande betydelse för den digitala omställningen. I synnerhet är syftet med planen att finansiera tillämpad forskning och användning av ny teknik för att förbättra Finlands konkurrenskraft, informationssäkerhet och suveränitet. På området mikroelektronik bör finansiellt stöd erbjudas för att påskynda och öka de finska företagens investeringar i utvecklingen av produktionsvärdekedjan för mikroelektronik och att öka förmågan att konstruera och tillverka halvledarkomponenter i Finland och EU. I planen fastslås även stöd till utvecklingen av 6G, artificiell intelligens och kvantdatorer, som anses vara viktiga för den tekniska konkurrenskraften i framtiden. Dessutom ingår i planen ett investeringspaket som syftar till att investera i forsknings- och innovationsinfrastruktur som mer allmänt stöder hållbar tillväxt och digitalisering.

Investeringar i digital infrastruktur förväntas bidra till att åtgärda konnektivitetsklyftorna och uppfylla behoven i ett alltmer digitalt samhälle. Finland syftar till att investera i fasta höghastighetsbredbandsnät i områden där åtkomst inte kan erbjudas på kommersiell basis, dvs. i synnerhet i glesbefolkade regioner och i enlighet med den nationella bredbandsstrategin (Strategin för digital infrastruktur 2025). Utnyttjandet av nya digitala lösningar inom olika sektorer kräver snabba och tillförlitliga kommunikationsnätverk, särskilt för kritiska tillämpningar. Dessutom innehåller planen investeringar i digitaliseringen av järnvägstransporter. Projektet Digirata syftar i synnerhet till att införa ett nytt system för järnvägstrafikledning, som förväntas bidra till att Finland kan öka sin systemkapacitet, förbättra servicekvaliteten och även uppfylla kraven på minskade utsläpp.

I planen ingår även åtgärder för att stötta digitaliseringen av företag. Finland avser att fokusera på att främja den internationella verksamhetsutvecklingen hos minst 240 små och medelstora företag genom programmet för att påskynda tillväxten, som bör främja användningen av nya digitala lösningar. Dessutom planerar Finland att inom ramen för initiativet för realtidsekonomi att investera i gemensamma lösningar för att skapa ett ekosystem för företag som underlättar utbytet av digital affärsinformation och finansiell rapportering, och som möjliggör automatiserade processer och därmed en ökning av produktiviteten. En virtuell plattform bör erbjuda enhetliga och användarvänliga tjänster för finska företag för att öka det globala igenkännandet av dem och för att utländska företag och enskilda personer ska kunna komma till landet.

Ett annat exempel på klimat- och miljörelaterade åtgärder i planen är användningen av ny digital teknik. Detta rör främst investeringar i energiinfrastruktur, för att stötta smarta energisystem (smarta nät) och användningen av digitala lösningar (smarta mätare) för att på så sätt kunna utnyttja flexibiliteten i energiförbrukningen till fullo. Reformen av markanvändnings- och bygglagen bör dessutom möjliggöra övervakning av utsläpp genom byggnaders hela livscykel på grundval av smart digital teknik. För att främja en cirkulär ekonomi fastställs i planen en användning av digitala plattformar och tjänster som främjar återanvändning och återvinning av viktiga material och industriella biprodukter.

Avslutningsvis kommer de digitala åtgärder som ingår i planen att göra Finland mer motståndskraftigt. I synnerhet innehåller planen åtgärder för att förbättra cybersäkerheten. Uppemot 2 000 offentliga tjänstemän kommer att få motsvarande utbildning fram till 2025. Dessutom ingår ekonomiskt stöd i planen för att utveckla kompetensen inom cybersäkerhet. De föreslagna reformerna och investeringarna syftar till att förbättra de offentliga digitala tjänsterna, däribland den offentliga arbetsförmedlingen, och lindra inverkan av pandemin på de mest utsatta grupperna. Det genomförs även investeringar i digitala hälso- och sjukvårdslösningar som förväntas förbättra hälso- och sjukvårdssystemets resiliens.

Slutsats

Med hänsyn tagen till bedömningen av alla de planerade åtgärderna förväntas återhämtnings- och resiliensplanen att i stor utsträckning ge ett betydande bidrag till den digitala omställningen, åtgärda de utmaningar som härrör från den, och säkerställa att minst 20 % av dess totala tilldelning bidrar till att stödja digitala mål. Detta skulle leda till betyget A enligt kriterium 2.6 i bilaga V till RRF-förordningen.

4.7. Planens bestående inverkan

Strukturell förändring i förvaltning och institutioner

Genomförandet av de planerade reformerna och investeringarna förväntas skapa strukturella förändringar av den finska offentliga förvaltningen som kommer att förbättra dess ändamålsenlighet och effektivitet. Planen förväntas skapa institutionella förändringar i de offentliga tjänsterna och i samordningen av den lokala och regionala förvaltningen, tillsammans med modernisering och digitalisering av offentliga tjänster. Delarna P2C2, P2C3 och P3C1 inkluderar initiativ i syfte att fortsätta uppbyggnaden av framtidens digitala offentliga sektor genom en kontinuerlig modernisering av den digitala infrastrukturen som uppfyller behoven för samtliga invånare och företag. Detta gäller främst reformer och investeringar som programmet för realtidsekonomi, arbetet för att påskynda dataekonomin och digitaliseringen (Virtual Finland), utveckling av ett informationssystem för bostadsfastigheter och kommersiella fastigheter, säkerställande av en effektiv tillsyn och efterlevnad av förebyggande av penningtvätt, utveckling av cybersäkerhetskompetens samt digitalisering av flera arbetsmarknadsrelaterade verktyg. De åtgärder som ingår i P3C1 förväntas bidra till långsiktiga strukturella förändringar i förvaltningen, i synnerhet för de offentliga arbetsförmedlingarna, efter genomförandet av den nordiska modellen för arbetsförmedling och digitaliseringen av de offentliga arbetsförmedlingstjänsterna. I planen ingår även en prognos för ett digitaliserings- och anpassningsprojekt kring förfarandet för uppehållstillstånd för arbets- och utbildningsbaserad invandring som förväntas ge positiva varaktiga effekter när det gäller att locka till sig kompetens. Dessutom har Finland under senare år inriktat sig på integrerade sysselsättnings-, utbildnings- och hälso- och sjukvårdstjänster, som kommer att stödjas ytterligare inom ramen för denna del och därmed bidra till långsiktiga förändringar i det sätt på vilket offentliga tjänster tillhandahålls.

Sannolikheten är mycket stor att de åtgärder som föreslås inom ramen för P3C2 kommer att bidra till långsiktiga positiva strukturella förändringar och systemförändringar genom att systemet för kontinuerligt lärande och systemet för högre utbildning digitaliseras och att den offentliga

förvaltningens funktionssätt förbättras allmänt. Syftet med digitaliseringsprogrammet för kontinuerligt lärande är att förbättra interoperabiliteten och effektiviteten både vad gäller användningen av resurser och verksamhetsmetoderna, genom att förutse behovet av arbetskraft och kompetens och utveckla skräddarsydda tjänster för utbildning och vägledning.

Social- och hälsovårdsreformen, som delvis tas upp i del P4C1 innebär att ansvaret för ledning och organisation av social- och hälsovårdstjänster överförs från över 300 kommuner till 21 välfärdsområden och Helsingfors stad. De föreslagna åtgärderna, och särskilt investeringarna i digitalisering, jämte de pågående nationella åtgärderna förväntas också ha en positiv inverkan på social- och hälsovårdssystemets resiliens och tillgänglighet. Genom att utveckla digitala tjänster som riktar sig till medborgare, professionella system och förvaltningslösningar på regional och nationell nivå kan dessa åtgärder bli långsiktiga lösningar som möter det ökande behovet och pressen inom sektorn.

Strukturell förändring i politiska åtgärder

Finlands återhämtnings- och resiliensplan innehåller många olika reformer som kommer att ha bestående inverkan på många politikområden som stöttar omvandlingen av ekonomin, särskilt genom åtgärder som bidrar till den gröna och digitala omställningen och främjar innovationer. Politiken för grön omställning som ingår i delarna inom det första politikområdet syftar till att skapa en bestående inverkan genom att gradvis minska växthusgasutsläppen från sektorerna med mest utsläpp: energiförsörjning, industri, byggnader och transporter. Med ett särskilt stöd för den gröna omställningen skulle nya koldioxidsnåla lösningar för ekonomin kunna påskynda tillväxten i nya sektorer och därmed skapa ytterligare möjligheter till ekonomisk tillväxt. Detta förväntas även innebära att Finland tar ett tydligt steg mot en omfattande och hållbar minskning av växthusgasutsläppen och mot målet att bli klimatneutralt till 2035. Åtgärderna i politikområde 1 i planen förväntas bidra till den övergripande politiken genom att tillhandahålla finansiering för projekt i flera sektorer med stora möjligheter att minska sina utsläpp. Avvecklingen av kolanvändningen i energisektorn, investeringar för att öka andelen förnybara energikällor i energimixen samt investeringar i vätgas är exempel på åtgärder som har en bestående inverkan på energisektorns och industrins struktur i Finland.

Genomförandet av de investeringar och reformer som planeras i Finland enligt återhämtnings- och resiliensplanen förväntas innebära ytterligare strukturella förändringar inom flera områden och ge stora positiva effekter på landets ekonomiska och sociala resiliens. De aviserade investeringarna i teknik, innovation (grön teknik, digitalt, hälsa och sjukvård), digitalisering och kompetens som ingår i planen är avsedda att ge en fördelaktig och långsiktig effekt på produktiviteten och därmed på den potentiella tillväxten i Finlands ekonomi. Investeringarna förväntas stärka små och medelstora företags resiliens och produktivitet, samtidigt som de skapar incitament för innovativa företag. De ambitiösa projekten inom FoUI i planen enligt delarna P2C2, P3C2, P3C3 och P4C1 kan komma att ge långsiktiga och positiva effekter på klimatmålen och på den digitala omställningen. Inriktningen på digitalisering genom hela planen förväntas bidra till att öka produktiviteten på lång sikt. Utbyggnaden av bredbandsnätverket kommer att främja höghastighetsanslutning till internet för medborgare, hushåll och företag i mer glesbefolkade områden i landet, vilket innebär att alla kan ta del av utvecklingen av social och ekonomisk konvergens som drivs av digitaliseringen och den stärkta konnektiviteten.

Åtgärderna som syftar till att öka sysselsättningen och anställbarheten genom kompetenshöjning och omskolning kommer också innebära positiva effekter på den potentiella tillväxten på lång sikt. Reformer i aktiva arbetsmarknadsåtgärder i enlighet med den nordiska modellen för arbetsförmedling är potentiellt starka drivkrafter både när det gäller att öka tillgången på arbetskraft och förbättra olika gruppers anställbarhet. I planen ingår även storskaliga investeringar för kompetenshöjning och omskolning av personer i arbetsför ålder för den gröna och digitala omställningen. Åtgärder som främjar ungdomars sysselsättning, särskilt effektivare integrering på arbetsmarknaden, utbildning och hälso- och sjukvårdstjänster i Navigator-centrumen bör underlätta integreringen på arbetsmarknaden för ungdomar och samtidigt motverka en strukturell ökning av arbetslösheten.

Investeringar planeras även för att stärka de högre utbildningsinstitutionernas roll. Syftet med denna planerade investering är att höja utbildningsnivån genom att öka antalet personer med högre utbildningsexamen. Detta förväntas bidra till den ekonomiska återhämtningen och mildra de negativa effekterna av covid-19-pandemin genom att påskynda ungdomars tillgång till högre utbildning. Åtgärden består av att öka antalet studieplatser i den högre utbildningen, särskilt inom sektorer där det råder brist på arbetskraft som social- och hälsovård, utbildning, teknik och IKT. Sådana investeringar i högre utbildning bör ge fördelar på lång sikt även på ekonomin och samhället, inklusive när det gäller större innovationsmöjligheter och större mångfald i den ekonomiska produktionen.

Bestående inverkan

I Finlands plan vill man hantera många bakomliggande orsaker i strukturella utmaningar som identifierats. Efter tillbakagången i elektroniksektorn under det senaste årtiondet och under de senaste åren har Finlands produktivitet varit jämförelsevis låg, vilket visar sig i produktiva investeringar som ligger under nivån hos jämförbara EU-länder. Samtidigt är det svårt att nå en högre sysselsättningsgrad på grund av kompetensglapp och ett komplext socialt trygghetssystem som begränsar möjligheterna att återgå till arbetet, samt hälso- och sjukvårdsrelaterade skäl. I planen ingår omfattande investeringar i utrustning, inklusive i grön teknik och digitalisering, samt i forskning och innovation. Samtidigt görs stora insatser för att åtgärda arbetslösheten och förbättra incitamenten för att arbeta, främst genom att genomföra den nordiska modellen för arbetsförmedling, åtgärder för kompetensökning och omskolning, åtgärder för arbetsförmåga samt utfasningen av pensionsslussen (möjligheten för äldre arbetslösa att få förlängd arbetslöshetsersättning).

Viktiga åtgärder som uppfyller standarden för bästa praxis. De föreslagna reformerna och investeringarna inom socialtjänst, utbildning och hälso- och sjukvård ligger helt i linje med andra EU-initiativ, såsom EU:s kompetensagenda, EU:s flaggskeppsinitiativ Omskolning och kompetensutveckling, rådets rekommendation om yrkesutbildning och kompetenshöjningsvägar samt rekommendationen om effektiva aktiva arbetsmarknadsåtgärder (Ease). De föreslagna åtgärderna ligger även i linje med de grundläggande rättigheterna och den europeiska pelaren för sociala rättigheter, däribland rätten till inkluderande utbildning och livslångt lärande av god kvalitet, lika möjligheter för alla och lika tillgång till hälso- och sjukvård. Mot bakgrund av den tydliga inriktningen på digitalisering av offentliga tjänster kommer det även i fortsättningen att krävas att personer i mer utsatta situationer får anpassade social- och hälsovårdstjänster.

Den positiva inverkan på hållbarheten i offentliga finanser säkerställs. De föreslagna reformerna, särskilt inom områdena arbetsmarknad (P3C1), utbildning och kompetens (P3C2) och hälso- och sjukvård (P4C1) förväntas bidra till att stärka effektiviteten i de offentliga utgifterna samtidigt som de bidrar till att stabilisera statsskulden på medellång sikt. Om dessa reformer visar sig vara avgörande för att förbättra hållbarheten i skuldsättningen och för att ge ytterligare utrymme i de offentliga finanserna för att mildra eventuella negativa effekter kan de även ge en positiv inverkan på lång sikt.

De föreslagna åtgärderna har fastställts på ett inkluderande sätt, genom att innefatta samråd med berörda aktörer. Även åtgärdernas genomförande förväntas vara inkluderande. De föreslagna åtgärderna har varit föremål för omfattande samråd med intressenter. De centrala intressenterna deltar fortsatt fullt ut under genomförandefasen, däribland när det gäller validering och/eller bedömning av föreslagna lösningar och övervakning av genomförandet.

Slutsats

Med hänsyn tagen till alla reformer och investeringar som planeras av Finland i landets återhämtnings- och resiliensplan förväntas deras genomförande i stor utsträckning få till stånd en strukturell förändring av förvaltningen, av relevanta institutioner och av relevanta politiska åtgärder samt att få en bestående inverkan. Detta skulle leda till betyget A enligt kriterium 2.7 i bilaga V till RRF-förordningen.

4.8. Delmål, mål, övervakning och genomförande

Lämplighet hos den struktur som har fått uppgiften att genomföra planen, övervaka framstegen och rapportera

Processen med genomförande, övervakning och rapportering av den finländska återhämtnings- och resiliensplanen säkerställs på högsta nivå av den finländska regeringen genom en ”ministerarbetsgrupp” som utsågs av regeringen den 14 januari 2021 och som har finansministern som ordförande. Arbetsgruppen består av ministrar från regeringspartierna och dess uppgift är att vägleda och övervaka genomförandet av Finlands program för hållbar tillväxt som finansieras genom landets återhämtnings- och resiliensplan.

Genomförandet av Finlands program för hållbar tillväxt samordnas administrativt av en interministeriell samordningsgrupp, bestående av samtliga ministeriers permanenta sekreterare och med finansministern som ordförande. Uppgifter på central nivå som rör samordning, förvaltning, kontroller och revision av Finlands återhämtnings- och resiliensplan konsolideras av Finansministeriet, som får stöd vid genomförandet och övervakningsprocessen av planen av ett tekniskt sekretariat som arbetar tillsammans med statskassan under Finansministeriets ledning. Sekretariatet fungerar som förbindelseorgan mellan de ministerier och organ som är ansvariga för att genomföra och övervaka planen.

När det gäller reformer som presenterats i återhämtnings- och resiliensplanen omfattas genomförandet av dessa av högnivåövervakning från ministerarbetsgruppen. Finansministeriet fungerar som samordnande enhet och övervakar genomförandet av reformer och investeringar. Ansvariga ministerier och byråer har valts ut för att genomföra varje reform, för att övervaka dess framsteg och för att rapportera huruvida delmålen uppnås. Uppdelningen av

uppgifter är tydlig, och roller och ansvarsområden är korrekt avgränsade vilket är ett resultat av slutförandet av respektive delmål vid ikraftträdandet av respektive rättsliga befogenheter.

Finansministeriet kommer regelbundet och centralt att övervaka hur mål och delmål som rör investeringar uppnås, på grundval av information som inhämtas och rapporteras av de berörda ansvariga offentliga förvaltningarna. Ett ansvarigt organ har utsetts för varje reform och investering bland de organisationer som ansvarar för planens genomförande (Arbets- och näringsministeriet, Miljöministeriet, Kommunikationsministeriet, Business Finland, Energimyndigheten, Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet (ARA), de regionala närings-, trafik- och miljöcentralerna etc.). Dessa organ kommer att tillhandahålla upplysningar om framstegen för de indikatorer som valts som delmål och mål för Finansministeriet och det tekniska sekretariatet via ett särskilt it-system. Planen innehåller omfattande information om garanterade förvaltningskontroll och visar tydligt att systemet som ska användas av de finska myndigheterna kommer att säkerställa en noggrann övervakning av planens genomförande och en tydlig rapportering av delmål och mål som uppnåtts till kommissionen. För att fullfölja dessa uppgifter krävs att det planerade databassystemet fungerar korrekt.

Delmål, mål och indikatorer

Planen innefattar 140 delmål och mål som är utspridda över perioden för stödberättigande för faciliteten för återhämtning och resiliens, med viss senareläggning av målen mot slutet av perioden. Delmål som ligger nära början av löptiden för faciliteten för återhämtning och resiliens har främst att göra med att inrätta investeringsinstrument med ett relativt brett mandat och ett antal reformåtgärder som utgör grunden för de relevanta investeringarna. I detta avseende kan utbyggnaden/inrättandet av många åtgärder gå snabbt och risken för att de första delmålen inte ska genomföras anses vara låg.

Delmålen och målen i planen är tydliga och realistiska. Antalet delmål eller mål per åtgärd (mellan ett och fyra) är en rimlig avspegling av åtgärdernas livscykel. Delmålen och målen avspeglar på ett lämpligt sätt de olika genomförandestadierna för reformer och investeringar. För de flesta åtgärderna handlar det om att göra förarbetet för en åtgärd eller ta den i bruk. De flesta delmål och mål som gäller förändringar i den offentliga politiken lyfts fram i de landsspecifika rekommendationerna för Finland. Exempel på detta är antagandet av klimatlagen, reformen av det kontinuerliga lärandet, reformen av social- och hälsovård, som alla ska antas 2021–2023. För en del av de breda investeringsprogrammen ingår ett slutligt resultatmål som på lämpligt sätt bedömer om åtgärdens mål har uppnåtts. För investeringsprogram där detta inte har varit möjligt innehåller planen i stället genomförandemål i budgeten. Detta är fallet när det inte har varit tydligt i förväg huruvida endast ett litet antal stora projekt kommer att finansieras eller ett stort antal mindre projekt. Delmålen och målen är förenliga med åtgärdernas långsiktiga mål.

De föreslagna indikatorerna är relevanta, acceptabla och störningståliga. De är enkla att mäta och utgör relevanta markörer för framsteg rörande genomförandet av åtgärderna. Indikatorerna är i allmänhet under regeringens kontroll eftersom de antingen avspeglar ett bidrag som tillhandahålls av regeringen eller ett resultat. Endast få av indikatorerna kan förväntas påverkas av faktorer som regeringen inte har kontroll över. Med tanke på deras ringa antal anses risken för att genomförandet inte slutförs vara liten.

Ambitionsnivån för en del av indikatorerna kan anses vara blygsam. Denna försiktiga strategi kommer dock att bidra till att säkerställa att regeringen når delmålet eller målet, till exempel i fall där antalet stödmottagare för särskilda investeringsprogram är osäkert. Detta är fallet för åtgärder som syftar till att stimulera mycket innovativa sektorer och vars fullständiga budgetutförande är beroende av marknadsaktörernas utveckling av den relevanta tekniken, såsom på området minskning av industriutsläpp.

Övergripande organisatoriska arrangemang

Finansministeriet kommer att övervaka samordningen, övervakningen och rapporteringen om genomförandet av planen. Ministeriet kommer bland annat att

- säkerställa förenligheten med EU:s förordningar,
- övervaka det fullständiga och rättidiga uppfyllandet av planens strategiska och operativa mål genom delmål och mål,
- utarbeta och lämna in begäranden om utbetalning på grundval av nödvändig information från de behöriga myndigheterna och rapporterna till kommissionen,
- säkerställa utvärderingen och spridningen av resultaten av planen, och
- tillhandahålla tekniskt stöd till de behöriga myndigheterna.

Finansministeriet kommer att övervaka planens genomförande. och ansvara för samverkan med EU:s institutioner. Ansvaret för genomförandet kommer att delas upp per del mellan berörda ministerier. Dessutom kommer Finansministeriets interna revisionsenhet att tilldelas uppgiften att samordna revisionssystemen och genomföra kontroller av Fackministeriernas användning av medel och uppfyllande av delmål och mål. Samverkan med kontrollsystemet beskrivs i detalj i avsnitt 4.10.

Slutsats

De arrangemang som föreslås av Finland i landets återhämtnings- och resiliensplan förväntas vara tillräckliga för att säkerställa en effektiv övervakning och ett effektivt genomförande av planen, däribland med avseende på den tidtabell som angetts, delmålen och målen, och de därmed förknippade indikatorerna. Detta leder till betyget A enligt bedömningskriterium 2.8 i bilaga V till RRF-förordningen.

4.9. Kostnader

Finland har tillhandahållit kostnadsberäkningar för alla berörda åtgärder i planen. I vissa fall var inga kostnader kopplade till reformer i planen, men planen innehåller även reformer som är kopplade till utgifter som finansieras genom faciliteten för återhämtning och resiliens. Reformerna och investeringarna i planen är förenliga med de kriterier för stödberättigande som fastställs i RRF-förordningen. Alla åtgärder genomförs efter den 1 februari 2020 och de relevanta insatserna avseende deras genomförande förväntas utföras senast den 31 augusti 2026. Mervärdesskatt (moms) ingår inte i de kostnadsberäkningar för vilka finansiering begärs från faciliteten för återhämtning och resiliens.

Kostnadsuppställningen är tillräckligt detaljerad. Beräkningarna bygger för det mesta på jämförelser med tidigare investeringsprogram, avtal av liknande slag eller statliga konsekvensbedömningar och intern expertis. De tabeller som föreslogs i standardmallen har fyllts

i och redovisats. De kompletterades av separata dokument som inkluderar mer detaljerade beskrivningar av kostnadsberäkningar. Kostnadsberäkningarna har inte validerats av ett oberoende offentligt organ såsom en nationell produktivitetsnämnd eller en oberoende finanspolitisk institution. Bedömningen av kostnadsberäkningarna och de styrkande handlingarna visar att de flesta av kostnaderna är välmotiverade, rimliga och sannolika.

Finland har tillhandahållit detaljerade förklaringar för att motivera kostnadsberäkningarnas rimlighet. Analysen av den stödjande bevisningen identifierade att det fanns många olika metoder för att beräkna kostnaderna. Kostnaden för de flesta åtgärderna beräknades mot bakgrund av liknande föregående eller parallella projekt (t.ex. omfattande investeringsplaner i energi eller FoUI) eller statliga konsekvensbedömningar av pågående reformer (t.ex. den nordiska modellen för arbetsförmedling, reformen för kontinuerligt lärande, investeringar till stöd för genomförandet av social- och hälsovårdsreformen). I vissa fall gjordes kostnadsberäkningarna med utgångspunkt i oberoende undersökningar (projektet Digirata), akademiska forskningsplaner (cybersäkerhet) eller möjliga upphandlingar (innovationsinfrastrukturer). Kostnadsberäkningarna presenterades på ett syntetiskt sätt. Grundläggande antaganden och kostnader tydliggjordes för att kunna identifiera vilken metod som använts. I stort är det mer än tre fjärdedelar av åtgärderna i planen som har bedömts vara mycket rimliga när det gäller kostnadsberäkningar. I detta sammanhang bedöms kostnadsberäkningarnas rimlighet vara väl fastställd.

Finland använde referenskostnader för att motivera sannolikheten av sina kostnadsberäkningar. Många åtgärder i planen utgörs av breda investeringsprogram som baseras på ansökningsomgångar, där liknande investeringar funnits tidigare och där det funnits historiska uppgifter eller jämförande uppgifter om de främsta kostnaderna. Tillgången på stödjande bevisning har emellertid inte varit konsekvent genom hela planen. För vissa åtgärder har inga detaljerade jämförande kostnadsuppgifter eller relevanta undersökningar lämnats in. För de flesta åtgärderna har beräknade kostnader av kommissionens avdelningar bedömts vara överensstämmande med liknande reformer och investeringar, inklusive de som finansierats av andra EU-program. Med hänsyn tagen till begränsningarna av en förhandsbedömning av kostnadsberäkningarna ansågs de belopp som föreslagits för finansieringen till stor del vara lämpliga, och trovärdigheten för kostnadsberäkningarna är relativt väl fastställd.

Finland har en relativt stor andel (cirka 14 %) kostnader för tillfälligt anställda i planens totala kostnad. Det rör sig främst om tillfälligt anställda inom offentlig sektor som är nära sammanlänkade med genomförandet av reformerna på arbetsmarknaden samt inom hälso- och sjukvård samt socialvård. Dessa sektorer är i behov av omfattande satsningar på humankapital för att kunna säkerställa att reformer och investeringar kan genomföras. I många fall har de finska myndigheterna uttryckt sin avsikt om att förlita sig på tillfälliga inhyrda experter istället för externa konsulttjänster. Enligt de detaljerade förklaringarna i planen har dessa kostnader setts som motiverade och tillfälliga (dvs. att de upphör när planen har genomförts).

Finland har bekräftat att samma kostnad inte samtidigt kommer att omfattas av återhämtnings- och resiliensplanen och av befintlig eller planerad unionsfinansiering, i enlighet med bestämmelserna i artikel 9 i RRF-förordningen. Finland har identifierat ett begränsat antal fall där investeringar planeras att finansieras både genom återhämtnings- och resiliensplanen och genom annan EU-finansiering. I dessa begränsade fall har Finland

tillhandahållit tillräcklig information om de planerade kostnaderna som ska finansieras av varje enskild finansieringskälla. Hänsyn tas till att planeringsdokumenten för genomförandet av de europeiska struktur- och investeringsfonderna (ESI-fonderna) befinner sig fortfarande i sitt preliminära utarbetandestadium. Finland har bekräftat att särskilda arrangemang kommer att införas i vederbörlig ordning för att undvika dubbel finansiering, däribland från ESI-fonderna, under genomförandefasen [(se mer detaljerad information om arrangemangen för att förhindra dubbelfinansiering i avsnitt 4.10 Kontroller och revisioner)].

Med hänsyn tagen till planens ekonomiska och sociala inverkan samt kostnadsberäkningens rimlighet och sannolikhet anses planen ligga i linje med kostnadseffektivitetsprincipen. Samtidigt är de resultatmål som anges i planen för investeringarna proportionerliga med de tillhandahållna motiveringarna och antagandena för kostnadsberäkningarna.

Slutsats

Den motivering som Finland lämnat angående de uppskattade totala kostnaderna för återhämtnings- och resiliensplanen är i måttlig utsträckning rimlig och trovärdig, överensstämmer med principen om kostnadseffektivitet och står i proportion till den förväntade nationella ekonomiska och sociala effekten på ekonomin. Finland har lämnat tillräcklig information och tillräckliga bevis för att det uppskattade kostnadsbelopp för reformerna och investeringarna i återhämtnings- och resiliensplanen som ska finansieras av faciliteten inte täcks av befintlig eller planerad unionsfinansiering, Detta skulle leda till betyget B enligt bedömningskriterium 2.9 i bilaga V till RRF-förordningen.

4.10. Kontroller och revision

De interna kontrollsystemens robusthet och fördelningen av roller och ansvarsområden

Finansministeriet ansvarar för samordning, kontroll och revision, utarbetande av betalningsansökningar och utfärdande av förvaltningsförklaringarna. Ministeriet ansvarar även för övervakning och rapportering, inrättar sammanfattningar av revisioner som bifogas betalningsansökningar och fungerar som kommissionens kontaktpunkt. Finansministeriet stöds av det tekniska sekretariatet (mer information i avsnitt 4.8) inom områdena samordning, förvaltning och genomförande samt bekämpande av bedrägerier och för att förebygga dubbel finansiering. Det är flera ministerier och byråer som ansvarar för hanteringen av bidrag och förmåner, inklusive korrigeringar och återkrav, inom sina respektive områden.

Finansministeriet kommer att genomföra kontroller och övervakningsbesök hos de myndigheter som beviljar stöd. Tillsynsverksamheten förväntas äga rum enligt den årliga planen som utarbetats efter en riskbedömning. Enligt planen är syftet att ha en så bred täckning som möjligt under tillsynsbesöken. Kontrollåtgärderna säkerställer även korrektheten hos programmets övervakningsdata och genomförandet av korrigeringsåtgärder avseende de brister som upptäckts. Ett gemensamt informationssystem kommer att användas för att lagra information om tillsynsverksamheten.

Finansministeriets styrekonomiska funktion ansvarar för revisionerna. Även om funktionen är en del av Finansministeriet är den fristående från annan programförvaltning och andra kontrollfunktioner. Revisionsmyndighetsenheten inom den styrekonomiska funktionen hos

Finansministeriet ansvarar för att inrätta och uppdatera revisionsstrategin. Den kommer att utföra revisioner av både kontrollsystemen och de enskilda projekten samt åtgärderna enligt återhämtnings- och resiliensplanen. Medan projektrevisionerna utförs slumpvis genomförs systemrevisioner på riskbasis enligt revisionsstrategin och revisionsplanen. I den preliminära revisionsstrategin rekommenderas att man utför två till fem systemrevisioner och statistiska stickprov för 30 projektrevisioner per år. Revisionsstrategin fastställer den slumpvisa stickprovsmetod och det minsta antal prioriterade revisioner som ska användas vid projektrevisioner. Strategin förväntas definiera bedömningskriterier för risknivåer som beaktar finansieringsbeloppet och antalet projekt och åtgärder samt deras storlek, och som använder sig av de erfarenheter som gjorts rörande andra program och vid kontroll- och revisionsbesök utförda av andra myndigheter. Revisionsmyndigheten kan utkontraktera delar av system- och projektrevisionerna genom konkurrensutsatta anbudsförfaranden med oberoende revisionsenheter som inte tillhör den offentliga förvaltningen.

Statens revisionsverk i Finland kommer också att granska genomförandet av planen. Statens revisionsverk i Finland, som rapporterar till riksdagen, genomför revisioner som en del av övervakningen av genomförandet av statsbudgeten, vilket kan beröra både de centrala statliga räkenskapsförarna och de EU-medel som används i Finland, däribland genomförandet av återhämtnings- och resiliensplanen. De myndigheter som granskats ansvarar för att genomföra rekommendationerna från revisionsverket. Finansministeriet noterar dessa för det övergripande genomförandet av planen.

Kontrollsystemens, it-systemens och de övriga relevanta arrangemangens lämplighet

Mottagare av statsunderstöd ska tillhandahålla information, rapporter, handlingar, inspelningar och annat material som behövs för revisionen samt på annat sätt bistå vid revisionen. I planen tillhandahålls dessutom ett antal rättsliga grunder om återkrav och strafflagen rörande oegentligheter avseende finansiellt stöd. Detta inbegriper rättsliga grunder rörande oegentligheter som blir föremål för återkrav och de motsvarande straffrättsliga följderna i sådana fall. Planen beskriver därmed på lämpligt sätt skyldigheterna för ministerier och byråer att genomföra korrigerande åtgärder och återkrav.

Finland har åtagit sig att utveckla ett omfattande it-system som kommer att underlätta planens genomförande och dess övervakning. Det nya systemet, som delvis bygger på befintliga system, kommer att inrättas för att se till att det är möjligt att överföra de uppgifter som krävs till det datautvinnings- och riskgraderingsverktyg (Arachne) som används av kommissionen. I Finland kommer man även att undersöka möjligheten att införa Arachne-systemet. Inrättandet av it-systemet för revision och kontroller som ska samla in information för att övervaka planens genomförande är ett särskilt delmål i planen. Det måste uppnås vid tidpunkten för den första betalningsansökan enligt återhämtnings- och resiliensplanen. Systemet ska åtminstone innehålla följande funktioner: a) samla in data och övervaka uppnåendet av delmål och mål, b) samla in, lagra och säkerställa tillgång till de uppgifter som krävs i artikel 22.2 d i–iii i RRF-förordningen. En revisionsrapport från revisionsmyndigheten ska bekräfta databassystemets funktioner och att systemet är fullt funktionsdugligt och i drift. Genom att inrätta och använda detta it-system säkerställer man att all information som behövs samlas in och lagras enligt artikel 132 i EU:s budgetförordning.

Allvarliga oegentligheter kan upptäckas under övervakningen av det samordnande organet, ministerierna, byråerna eller revisionsorganen. Ministerierna och de myndigheter som beviljar stöd ansvarar för rapportering av oriktigheter till lämplig kontrollmyndighet samt Olaf. Varje ministerium och myndighet som beviljar stöd ska även ansvara för de korrigerande åtgärder som ska vidtas vid oriktigheter, inklusive återkrav enligt den nationella lagstiftningen som gäller för stödet. Polisen och skattemyndigheterna har förfaranden och visselblåsarfunktioner för att rapportera bedrägerier och oriktigheter, som står redo att användas för genomförandet av återhämtnings- och resiliensplanen. I planen anges även att undvikande av intressekonflikter säkerställs i förvaltningslagen (434/2003).

Den övergripande bedömningen av lämpligheten av kontrollsystemen och de andra relevanta arrangemangen är positiv, även om planen befinns sakna beskrivning av detaljer i vissa delar. Detta gäller främst förfaranden för att upptäcka allvarliga oegentligheter, utbildning av personalen för att förhindra bestickning, skydd av visselblåsare, riskbedömningar rörande bedrägeri, avtalsarrangemang med genomförandeorgan och öppenhetslagar.

Lämpligheten av de arrangemang som ska förhindra dubbel EU-finansiering

I planen anges att dubbel finansiering ska undvikas genom samordning mellan myndigheterna i samtliga skeden av processen. Varje ministerium och de myndigheter som beviljar stöd har sina egna förfaranden för att förebygga och kontrollera dubbel finansiering, som emellertid inte förklaras i detalj i planen.

Kontrollfunktionens rättsliga befogenheter och administrativa kapacitet

Enligt planen kommer lagen om genomförandet av återhämtnings- och resiliensplanen att ge Finansministeriet mandat att vägleda de myndigheter som ansvarar för förvaltningen, tillsynen och verkställandet att utfärda förordningar om användningen av medel och om rapporteringen, och att utföra tillsynsbesök hos myndigheter, projekt och åtgärder. Förvaltningen och tillsynen av genomförandet kommer att utföras av varje ministeriums egen förvaltningsavdelning (Arbets- och näringsministeriet, Undervisnings- och kulturministeriet, Social- och hälsovårdsministeriet, Miljöministeriet, Jord- och skogsbruksministeriet, Utrikesministeriet, Inrikesministeriet, Finansministeriet). De ministerier och myndigheter som beviljar stöd är ansvariga för åtgärderna i återhämtnings- och resiliensplanen på grundval av statsunderstödslagen (688/2001) eller särskild lagstiftning. **I planen finns ett åtagande om att fastställa de rättsliga befogenheterna för de organ som deltar i samordningen, övervakningen, kontrollen och revisionen av genomförandet av den finska återhämtnings- och resiliensplanen (inklusive Finansministeriets revisionsfunktion).** De rättsliga befogenheterna omfattas av ett annat särskilt delmål som ingår i planen: ikraftträdandet av lagen om genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen. Lagen ska fastställa rollerna och ansvarsområdena för dessa organ, och då säkerställa a) insamlingen av och tillförlitligheten hos data som är kopplade till uppnåendet av delmål och mål samt övervakningen av detta, b) att förfaranden har införts för utarbetandet av förvaltningsförklaringar, revisionssammanfattningar och betalningsansökningar, c) att de nödvändiga principerna för insamling och lagring av data om stödmottagare, entreprenörer, underleverantörer och verkliga huvudmän i enlighet med artikel 22 i RRF-förordningen. Lagen ska träda i kraft före den första utbetalningen enligt återhämtnings- och resiliensplanen.

I planen anges att de myndigheter som är ansvariga för samordning, förvaltning, tillsyn och revision av genomförandet av återhämtnings- och resiliensplanen kommer att inleda sin verksamhet under fjärde kvartalet 2021. Det är därmed ett delmål som ska uppnås vid tidpunkten för första betalningsansökan och som ingår i planen. I planen beskrivs dock den ytterligare administrativa kapacitet som krävs uttryckt som den ytterligare personal som behövs.

Slutsats

De arrangemang som föreslås av Finland i återhämtnings- och resiliensplanen för att förebygga, upptäcka och åtgärda korruption, bedrägerier och intressekonflikter vid användning av medel från faciliteten, inbegripet arrangemang som syftar till att undvika dubbel finansiering från faciliteten och andra unionsprogram, bedöms vara tillräckliga, under förutsättning att ytterligare arrangemang som föreslagits enligt delmålet för revision och kontroller (ikraftträdandet av lagen om genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen) och delmålet om it-systemet (databassystemet för revision och kontroller) uppfylls utan dröjsmål. Detta skulle leda till betyget A enligt bedömningskriterium 2.10 i bilaga V till RRF-förordningen. I annat fall skulle betyget vara C.

4.11. Enhetlighet

Finlands återhämtnings- och resiliensplan står i centrum för landets program för hållbar tillväxt. Målet med programmet för hållbar tillväxt är att minska växthusgasutsläppen, öka produktiviteten, öka sysselsättningsgraden, säkerställa snabbare åtkomst till vård och

främja regional och social jämlikhet samt jämställdhet. Finlands återhämtnings- och resiliensplan bygger på ett sammanhang med en tydlig strategisk vision för att uppnå de mål som ingår i planen. De sex strategiska målen omsätts till fyra politikområden: 1) grön omställning, 2) digital omställning, 3) sysselsättning och kompetens, forskning, utveckling och innovation, forskningsinfrastruktur, stöd till små och medelstora företag, tillväxtsektorer och 4) social- och hälsovård.

Genom de fyra politikområdena säkerställs enhetligheten mellan planens 13 delar och de enskilda åtgärderna i dessa. Återhämtnings- och resiliensplanen tillhandahåller, totalt sett, en balanserad blandning av reformer och investeringar. Åtgärderna i planen förstärker och kompletterar varandra: De reformer som ingår i planen förstärker de planerade investeringarna både genom investeringsstöd samt genom insatser för att driftsätta bredare reformer. Detta leder till ömsesidigt förstärkande effekter och synergier. Delarna har en tydlig och meningsfull struktur som är inriktad på att åtgärda tydligt identifierade utmaningar och mål. De har även tydliga kopplingar mellan reformer och investeringar som överensstämmer med varandra. Åtgärderna överensstämmer även med relevanta nationella politiska ramar, inklusive regeringsprogrammet, reformen för kontinuerligt lärande och den nationella energi- och klimatplanen.

Ömsesidigt förstärkande åtgärder

Varje del innehåller meningsfulla reformer som kompletterar investeringsåtgärderna och förstärker därmed deras effekt. I detta avsnitt finns ett begränsat antal exempel för att visa på förstärkningen av åtgärder inom delarna. Åtgärderna som ingår i planens politikområde 1 bidrar till den finska regeringens mål att uppnå koldioxidneutralitet senast 2035, vilket även stärker enhetligheten mellan dessa åtgärder. Dessutom stärker reformer och investeringar varandra i samtliga delar i detta politikområde. Som exempel finns del P1C1 som inkluderar en reform för att avveckla användningen av kol i energisektorn samt investeringar i förnybar energiinfrastruktur och teknik. Åtgärderna är starkt sammankopplade och när de genomförs fullt ut kommer effekterna av dem att förstärkas. Del P2C2 innehåller reformer och investeringar som planeras inom ”digitalt företagande – program för realtidsekonomi” (åtgärderna P2C2R1 och P2C2I1), inom ”Virtual Finland” (investering P2C2I2) och inom ”påskynda nyckelteknik (mikroelektronik, 6G, artificiell intelligens och kvantdatorer)” (investering P2C2I3) tillsammans med finansieringsåtgärder för FoUI inom del P3C3 som har samma mål för att öka landets [totala faktor-] produktivitet och konkurrenskraft. På samma sätt är digitaliseringen av tjänster inom ”Virtual Finland” ett mycket allmänt mål i Finlands plan för att skapa nya digitala tjänster och byta ut befintliga processer, som i flera åtgärder som planeras inom politikområde 3, särskilt reformen P3C1R3, ”effektivisera arbets- och utbildningsbaserad invandring och rekrytering av internationell kompetens”. Åtgärder som föreslagits inom del P3C1 är särskilt samstämmiga eftersom samtliga syftar till att öka sysselsättningen och bidrar till att uppfylla regeringen ambitiösa sysselsättningsmål på [75 %]. Detta åstadkoms genom en förbättring av de integrerade arbetsförmedlingstjänsterna och andra typer av tjänster (t.ex. den nordiska modellen för arbetsförmedling, Navigatorn, arbetsförmågerelaterade tjänster) och genom att aktivera och/eller föra in olika grupper på arbetsmarknaden (t.ex. äldre, ungdomar, människor med partiell arbetsförmåga, internationella experter). De två reformåtgärderna inom del P3C2 som stöder reformen om kontinuerligt lärande (kompetensutveckling och omskolning) är både sinsemellan samstämmiga och samstämmiga med de nationella reformåtgärderna, och erbjuder sålunda ett heltäckande reformpaket. Även om de två

föreslagna åtgärderna för högre utbildning enligt del P3C2, dvs. digitaliseringen av den högre utbildningen inom ramen för digitaliseringsprogrammet för fortsatt lärande och investeringen för att skapa 600 nya utbildningsplatser inom den högre utbildningen, inte utgör ett enhetligt reform- och investeringspaket inom ramen för återhämtnings- och resiliensplanen, är de kopplade till pågående nationella åtgärder (dvs. 9 400 nya utbildningsplatser inom den högre utbildningen som finansieras genom den nationella budgeten under perioden 2020–2022). Enligt del P3C2 är de underliggande målen mycket lika och stöder varandra, även om den åtgärd som stöder Åland är åtskild från åtgärderna för det finska fastlandet.

Åtgärderna som föreslås inom ramen för politikområde 4 är samstämmiga eftersom samtliga syftar till att förbättra den lika tillgången till social- och hälsovårdstjänster enligt de allmänna principer och kriterier som fastställts på nationell nivå. Det finns dock en svag förbindelse mellan social- och hälsovårdsreformen, som är inriktad på organisationen och förvaltningen av social- och hälsovårdstjänster (dvs. en överföring av ansvaret från kommunerna till välfärdsområden) och de föreslagna investeringarna för att åtgärda den planerade vårdgarantin och den lika tillgången (som ännu inte har reglerats och inte ingår i återhämtnings- och resiliensplanen). Finland har inte en övergripande nationell social- och hälsovårdsstrategi som skulle tillhandahålla en strategisk grund och en tydlig färdplan för de föreslagna nationella och regionala investeringarna.

Åtgärdernas komplementaritet

Många åtgärder stöder även åtgärder inom andra delar eller strategier som gäller samma politikområde. I del P2C1 innehåller planen investeringar i digitaliseringen av järnvägstransporter. Utöver det tydliga målet om effektivitet i initiativet förväntas den föreslagna investeringen även bidra till att Finland uppfyller sina krav på minskade utsläpp från transportsektorn, vilket del P1C4 handlar om, samt en smidig energiomställning, som är målet i del P1C1. I del P2C2 ligger fokus även på den digitala infrastrukturen, främst utvecklingen av kommunikationsnätverkens kvalitet och tillgänglighet. Detta överensstämmer med Finlands behov av fortsatta insatser för att bygga ut höghastighetsbredband och för att förbättra övrig digital infrastruktur. Utöver det tydliga målet om effektivitet för att rationalisera logistiken som är målet med initiativet kan de planerade åtgärderna även här förväntas bidra till att bevara den ekonomiska verksamheten och därmed sysselsättningen i avlägsna områden. Sådana åtgärder kompletterar därför de föreslagna åtgärderna inom del P3C1 som alla syftar till att öka sysselsättningen. Samtidigt kan de insatser som görs för att bygga ut höghastighetsbredband och förbättra övriga digital infrastruktur också förväntas bidra i stor utsträckning till att underlätta digital åtkomst till hälso- och sjukvårdstjänster, särskilt i avlägsna områden. Detta är ett mål som eftersträvas genom åtgärder som föreslagits inom social- och hälsovårdsdelen P4C1. Den riktade ökningen av antalet studieplatser i den högre utbildningen inom del P3C2 syftar till att öka den övergripande nivån på landets högre utbildning, som på längre sikt kompletterar sysselsättningsmålet enligt del P3C1 och även bidrar till att begränsa bristen på vårdpersonal och ger bättre möjligheter till jämlik vård enligt del P4C1.

Ingen av åtgärderna som föreslagits i delarna (oavsett om det är reformer eller investeringar) motsäger eller underminerar andra åtgärders effektivitet. Det finns inga betydande oförenligheter där syftena och åtgärderna för en del kan skada syftena och åtgärderna för en annan. Det finns inte heller några betydande konflikter mellan syftena, det planerade genomförandet och

resultaten. Vederbörlig omsorg har lämnats för att säkerställa att tidsplanerna för genomförandet av åtgärderna genomförs framgångsrikt.

Mor bakgrund av de utmaningar som Finland står inför presenteras en balanserad inriktning mellan reformer och investeringar i återhämtnings- och resiliensplanen. Enligt vad som anges i avsnitt 4.2 i planen innehåller den en betydande del av de landsspecifika rekommendationerna som fastställts för Finland inom den europeiska planeringsterminen, vilket innebär att de föreslagna reformerna och investeringarna är lämpliga. För att främja en bredare samstämmighet mellan instrumenten, främst med de Europeiska sammanhållningspolitiska fonderna, uppmuntras en balanserad territoriell resursfördelning.

Slutsats

Med hänsyn tagen till den kvalitativa bedömningen av alla delar av Finlands återhämtnings- och resiliensplan, deras enskilda vikt (betydelse, relevans, finansiell tilldelning) och deras samverkan, innehåller planen åtgärder för genomförande av reformer och offentliga investeringar som i hög grad utgör samordnade insatser. Detta skulle leda till betyget A enligt bedömningskriterium 2.11 i bilaga V till RRF-förordningen.

5. BILAGA[27]

Åtgärdens/ delåtgärdens ID-nummer	Åtgärdens/delåtgärdens namn	Uppskattade kostnader (miljoner EUR), exklusive moms	Klimatområdet		Det digitala området	
			Insatsområde	Koeff. %	Insatsområde	Koeff. %
P1C1I1	Energiinfrastrukturinvesteringar	155	033	100 %	033	40 %
P1C1I2a	Investeringar i ny energiteknik – geotermisk energi	36	032	100 %		
P1C1I2b	Investeringar i ny energiteknik – fjärrvärme	25	034a	100 %		
P1C1I2c	Investeringar i ny energiteknik – vindenergi	50	028	100 %		
P1C1I2d	Investeringar i ny energiteknik – solenergi	10	029	100 %		
P1C1I2e	Investeringar i ny energiteknik – biomassa	40	030a	100 %		
P1C1I3a	Investeringar i förnybar energi på Åland – vindenergi	1,7	028	100 %		
P1C1I3b	Investeringar i förnybar energi på Åland – solenergi	1	029	100 %		
P1C2I1	Koldioxidsnål vätgas och avskiljning och återvinning av koldioxid	156	032	100 %		
P1C2I2	Direkt elektrifiering och koldioxidsnåla industriprocesser	60	024b	100 %		

27 Även om den totala kostnaden för Finlands återhämtnings- och resiliensplan överstiger den totala tilldelningen av landets icke återbetalningspliktiga ekonomiskt stöd kommer Finland att se till att alla utgifter som rör investeringsåtgärder som anges i denna tabell och som bidrar till klimatmålen finansieras fullt ut av medlen från faciliteten för återhämtning och resiliens.

Åtgärdens/ delåtgärdens ID-nummer	Åtgärdens/delåtgärdens namn	Uppskattade kostnader (miljoner EUR), exklusive moms	Klimatområdet		Det digitala området	
			Insatsområde	Koeff. %	Insatsområde	Koeff. %
P1C2I3	Återanvändning och återvinning av viktiga material och industriella sidoströmmar	110	045a	100 %		
P1C3I1	Byte av uppvärmningssystem i byggnader från fossil olja till uppvärmningsformer med låga koldioxidutsläpp	70	025a	100 %		
P1C3I2	Program för koldioxidsnål bebyggd miljö	40	022	100 %		
P1C4I1	Offentlig infrastruktur för elektrisk laddning och gasbaserad tankning	20	077	100 %		
P1C4I2	Privat laddningsinfrastruktur	20	077	100 %		
P1C5I1	Gipsbehandling och återvinning av näringsämnen	20	045a	100 %		
P1C5I2	Hållbara klimatåtgärder inom markanvändningssektorn	10	050	40 %		
P2C1I1	Utveckling av kommunikationsnätens kvalitet och tillgänglighet	50			053	100 %
P2C1I2	Projektet Digirata	85	071	40 %	071	100 %
P2C2I1	Digital ekonomi	14			011	100 %
P2C2I2	Virtuella Finland	9			011	100 %
P2C2I3a	Mikroelektronisk värdekedja	15			021 c	100 %

Åtgärdens/ delåtgärdens ID-nummer	Åtgärdens/delåtgärdens namn	Uppskattade kostnader (miljoner EUR), exklusive moms	Klimatområdet		Det digitala området	
			Insatsområde	Koeff. %	Insatsområde	Koeff. %
P2C2I3b	Utvecklingsmiljöer för 6G, artificiell intelligens och kvantberäkningar	10			021 c	100 %
P2C2R1	Informationssystem för bostadsfastigheter och kommersiella fastigheter	14			011	100 %
P2C3R1	Effektivt förhindrande av penningtvätt	10			011	100 %
P2C3I1	Forskningsinvesteringar i cybersäkerhet	5			021 d	100 %
P2C3I2	Övningar i cybersäkerhet	5			021 d	100 %
P3C1R1	Den nordiska modellen för arbetsförmedling	20			011	100 %
P3C1R3	Effektivisera arbets- och utbildningsbaserad invandring och främja internationell rekrytering	20			011	100 %
P3C2R1a	Reform av det kontinuerliga lärandet – digital kompetens	4,5			108	100 %
P3C2R1b	Reform av det kontinuerliga lärandet – grön kompetens	1,5	01	100 %	01	
P3C2I1	Digitaliseringsprogram för kontinuerligt lärande	46			011	100 %
P3C2I3	Kontinuerligt lärande och digitalisering: Åland	2 437			108	100 %
P3C3I6	Främjande av innovation och forskningsinfrastruktur – nationell forskningsinfrastruktur	8			009a	100 %
P3C3I7	Främjande av innovation och forskningsinfrastruktur –	25			019	40 %

Åtgärdens/ delåtgärdens ID-nummer	Åtgärdens/delåtgärdens namn	Uppskattade kostnader (miljoner EUR), exklusive moms	Klimatområdet		Det digitala området	
			Insatsområde	Koeff. %	Insatsområde	Koeff. %
	konkurrensutsatt finansiering av innovationsinfrastruktur					
P3C3I1	FoUI-finansieringspaket för att främja den gröna omställningen – ledande projekt	100	022	100 %		
P3C3I2	FoUI-finansieringspaket för att främja den gröna omställningen – Finlands Akademi	45	022	100 %		
P3C3I3	FoUI-finansieringspaket för att främja den gröna omställningen – Business Finland	27	022	100 %		
P3C3I4	FoUI-finansieringspaket för att främja den gröna omställningen – stöd till innovativa tillväxtföretag	20	022	100 %		
P3C4I1	Program för att påskynda tillväxten för småföretag	10			015	40 %
P3C4I2a	Nyckelprogram för internationell tillväxt – en koldioxidsnål cirkulär ekonomi och digital förnyelse	5	022	40 %		
P3C4I2b	Nyckelprogram för internationell tillväxt – hälso- och sjukvårdskompetens och -teknik	5			015	40 %
P3C4I2c	Nyckelprogram för internationell tillväxt – program för tillväxt och export av vattenkompetens	4	040	40 %		
P3C4I3a	Stöd till förnyelse av den kulturella och kreativa sektorn – stöd till kreativa industrier och evenemangsföretag för att genomföra pilotprojekt	10			015	40 %
P3C4I3b	Stöd till förnyelse av den kulturella och kreativa sektorn – strukturellt stöd till kulturföretag och kulturorganisationer samt kreativa företag och organisationer	30			015	40 %

Åtgärdens/ delåtgärdens ID-nummer	Åtgärdens/delåtgärdens namn	Uppskattade kostnader (miljoner EUR), exklusive moms	Klimatområdet		Det digitala området	
			Insatsområde	Koeff. %	Insatsområde	Koeff. %
	(innovativa tjänster, produktions- och driftsmodeller)					
P3C4I4	Hållbar och digital tillväxt inom turistsektorn	20			015	40 %
P4C1I3	Kostnadseffektivitet för social- och hälsovård	40			095	100 %
P4C1I4	Införa digitala innovationer för social- och hälsovårdstjänster	100			095	100 %
P4C1I5	Digitalt hälsovårdsinformationssystem för Åland	4,8			095	100 %